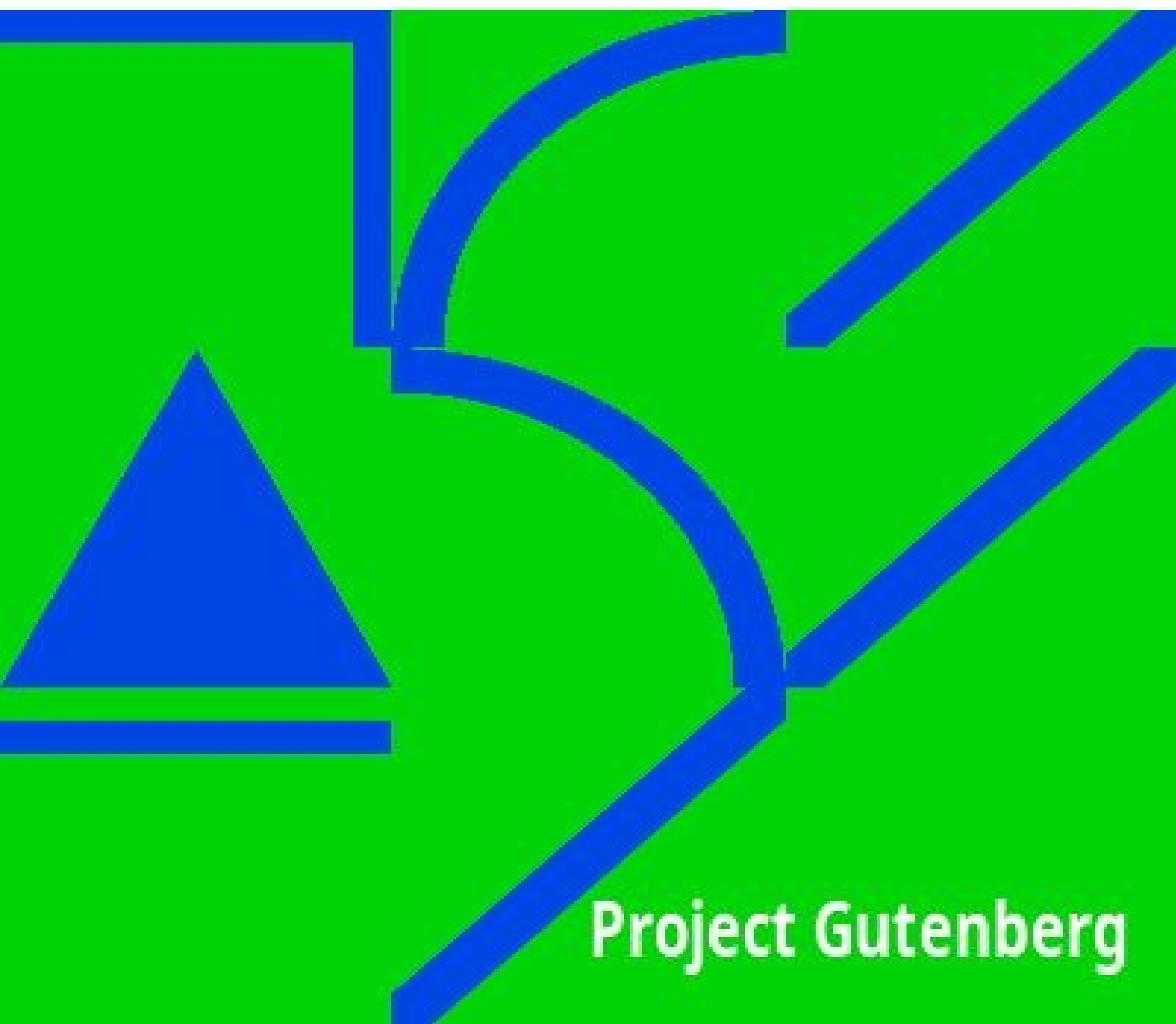

Punainen leski

Romaani

Sven Elvestad

Project Gutenberg

The Project Gutenberg eBook, Punainen leski, by Sven Elvestad

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this ebook.

Title: Punainen leski Romaani

Author: Sven Elvestad

Release Date: June 18, 2018 [eBook #57351]

Language: Finnish

***START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PUNAINEN
LESKI***

E-text prepared by Tapio Riikonen

PUNAINEN LESKI

Romaani

Kirj.

STEIN RIVERTON [Sven Elvestad]

Suomennos

Helsingissä, Kustannusosakeyhtiö Otava, 1915.

SISÄLLYS:

- I. Falkenberg.
- II. Laukaus.
- III. Rakas veli, minä olen viaton.
- IV. Salapoliisi.
- V. Ilta Pursiklubissa.
- VI. Kirjainarvoitus.
- VII. Seuraava päivä.
- VIII. "Hän on kostanut."
- IX. Naisen ryöstö.
- X. Kuollut talo.
- XI. Valaistu huone.
- XII. J.R.
- XIII. Uusi tulokas.
- XIV. Viimeinen keino.
- XV. Punaiset liekit.
- XVI. Kirje.
- XVII. Peili.
- XVIII. Kuoleman edessä.
- XIX. Hurja leikki.
- XX. Autobiili.
- XXI. Valentinen uusi autonkuljettaja.
- XXII. Loppu.

I.

Falkenberg.

Einar Falkenberg, tukkukauppias, Sandwich-saarten konsuli, kolmekymmentäkaksivuotias, huvilanomistaja, astui salonkiinsa.

Hän veti taskustaan umpinaisen kultakellon, napsautti kuoren auki, murahti tyytymättömästi ja meni peilin ääreen tarkastelemaan asuansa.

Kello oli jo kymmenen minuuttia yli seitsemän.

Konsuli oli juhlapuvussa. Katseltuaan parisen minuuttia muhkeata muotoaan peilin vihreässä syvyydessä, keksimättä mitään muistutettavaa vartalossaan, viiksissään tai puvussaan, hän pisti tyytyväisenä kätensä taskuun, veti esille hopeisen paperossikotelon ja sytytti hyvänhajuisen egyptiläisen savukkeen.

Hän asteli hitaasti ympäri salia, katseli hajamielisesti tauluja, otti pöydältä joitakuita käyntikortteja, heitti ne jälleen takaisin.

Sitten hän pysähtyi äkkiä. Jotain oli juolahtanut hänen mieleensä. Hän siirsi työntöovet syrjään, astui parin kamarin läpi ja saapui työhuoneeseensa.

Tämäkin huone oli varsin ylellisesti sisustettu.

Pehmeä matto verhosi koko lattiaa, seinät olivat suorastaan peitetyt tauluilla, mutta näiden kehykset olivat tummanväriset. Joukossa oli useita melkein sysimustia ebenholtsizehyksiä. Huone teki siten kokonaisuudessaan raskaan ja synkänpuoleisen vaikutuksen. Suuri kirjoituspöytä oli jotain harvinaista ulkomaista sinertävää puulajia, runsaasti koristeltu leikkauksilla. Pöydällä oli joku Rodinin pystykuvanen; sen yläpuolella riippui komeissa leveissä kehyksissä Englannin amiraalikunnan toimittama Sandwich-saarten kartta. Paperikori oli

pikku mestariteos, lähtöisin sen saariryhmän alkuasukkaiden käsistä, jota tukkukauppias Einar Falkenbergilla oli kunnia edustaa Norjan pääkaupungissa.

Konsuli meni kirjoituskaapille; tämän vanhan, arvokkaan huonekalun hän oli perinyt isoisältään, joka oli sen ostanut huutokaupasta, missä myytiin jonkun ranskalaisen kreivi-vainaan irtaimistoa. Hän avasi erään laatikon ja otti esiin ihka uudenaikaisen teräksisen rahalippaan. Sitten hän tarkasteli kirjainlukkoa, kopautti pari kertaa kanteen, pani lippaan takaisin paikalleen ja sulki kaapin mutisten puoliääneen:

— Ei, tiesinhän minä. En ollut unohtanut lukita lipasta.

Sitten hän taas äkkiä katsoo kelloaan. Hänen ajatuksensa ovat saaneet uuden suunnan. Hän on käynyt maltittomaksi.

— Mitä lempoa hän viivyttelä? sanoo hän. — Tämäpä merkillistä hitautta.

Hän soittaa kelloa. Kuluu hetki, ja vanha palvelija astuu sisään. Konsuli osoittaa kysyvästi sormellaan kattoa.

— On, vastaa ukko, joka on niin vanha, että puhuu miltei kuiskaamalla. — Herra maalari on pian valmis. Vastikään kuulin hänen siellä kiroilevan, ettei löydä hansikkaitaan.

— Hyvä. Onko vaunu esillä?

— On, herra konsuli. Hevoset ovat valjaissa.

— Mitä sanot? Emmekö saa automobiilia?

Vanha palvelija meni ilmeisesti hyvin hämilleen. Hän änkytti joitakin käsittämättömiä sanoja, jotka saivat Falkenbergin kivahtamaan tiukasti:

— Mitä!

— Niin, koska herra konsuli tahtoo sen tietää, sanoi palvelija, niin pelkään, että automobiili on nyt kokonaan kadonnut.

— Mitä hittoa! kiivastui Falkenberg. — Onko veljeni automobiili poissa?

— Konsulin veli, herra taiteilija, ajoi viimeksi automobiililla neljä päivää sitten, kun konsuli oli Kööpenhaminassa.

— No sitten hän kai tietää minne se on joutunut. Ehkä se on korjattavana?

Palvelija kakisteli kurkkuaan. Falkenberg kävi yhä tarkkaavaisemmaksi.

— Sanoppa minulle, kysyi hän katsoen palvelijaan, — yksinkö veljeni oli lähtiessään automobiililla?

— Ei, hänen seurassaan oli eräs nainen.

Konsuli nyökkäsi ja virkkoi nopeasti:

— Hyvä. Sano veljelleni että odotan.

Vanha palvelija oli jo aukaissut oven lähteäkseen, mutta isäntä, joka oli käynyt epävarmaksi ja kuumeisen levottomaksi, pysäytti hänet kysymällä:

— Tunsitko naisen?

Palvelija jäi seisomaan paikalleen.

— Tunsin, vastasi hän.

— Sulje ovi!

Palvelija sulki oven.

— Oliko se hän? kysyi Falkenberg.

— Oli, vastasi vanhus.

— Hyvä on. Käy sanomassa veljelleni, että ellei hän tuossa paikassa tule, niin lähden yksin.

Palvelija meni.

Mutta nyt Falkenbergin hyvä tuuli oli tiessään. Sen sijalle oli häneen tullut jotain ärtyisää ja kiihtynyttä. Hän kiroili hiljakseen.

Hetken kuluttua hän avasi oven ja ärjäisi:

— Takkini!

Joku palvelija lennätti juoksujalassa päällystakin, jonka tukkukauppias kiireesti vetäisi ylleen.

Hän oli jo lähtemäisillään vaunuihin, kun hänet pysäytti reipas ääni:

— Hohoi! Mihin semmoinen hoppu?

— Vai niin, siinä sinä olet, vastasi konsuli jurosti. — Hävyttömän kauan olen saanut odottaa.

Hänen nuorempi veljensä oli astunut huoneeseen. Nuori maalari Carl Falkenberg, "Charlie", kuten häntä tavallisesti nimitettiin, tunnettu koko Kristianiassa — ei niin paljon maalaustensa vuoksi kuin hurjan elämänsä ja lemmenseikkailujensa takia. Hänessä oli jotain taiteellisen huolimattomuutta, joka pisti silmään veljen moitteettoman ulkoasun rinnalla.

Charlie koki näyttää katuvaliselta ja sanoi:

— Mutta kellohan on vasta puoli kahdeksan, hyvä konsuli, ja sinä olet nimenomaan määrännyt päivälliset kello kahdeksaksi.

— Et saa unohtaa, että minä olen isäntänä. Näyttäisikö mielestäsi kauniilta, jos minä saapuisin kutsuihin myöhemmin kuin kunniavieras, tanskalainen ystäväni.

— Oo, luuletko, että pari minuuttia sinne tai tänne merkitsee paljonkaan tuolle tanskalaiselle kauppasaksalle.

Einar Falkenberg löi kätensä pöytään, niin että eräs kukkalasi kaatui.

— Minä en salli, että sinä käytät tuota typerää jätkänkieltä, kun puhut minun liiketuttavistani. Käytä sitä silloin, kun olet kahvila- ja atelieerituttujesi parissa.

— No no...

— Minne olet muuten pannut automobiilin?

— Kuulehan, veli hyvä, se oli minun automobiilini.

— Oli, oli, kenties kaikki mitä sinulla enää oli jäljellä.

— Perinnöstänikö, tarkoitat?

— Perinnöstäsi, niinpä niin. Sillaikaa kuin minä olen järkevillä yrityksillä ja työllä lisännyt osani kaksinkertaiseksi, olet sinä pannut menemään melkein kaiken.

— Nyt on kai minun vuoroni muistuttaa sinua ajan kulumisesta, sanoi toinen kuivasti.

— Olet siis myynyt automobiilin.

— Kukaties.

— Tai antanut sen tuolle... tuolle —

Hän vaikenä äkisti nähtyään veljensä kasvoissa ilmeen, joka sai hänet hätkähtämään. Kaikista nuoremman veljen hullutuksista huolimatta konsuli kuitenkin piti hänestä paljon.

— Ja miltä sinä näytäkään, jatkoi hän. — Silmäanalustat harmaankalpeat, kuumeinen puna ohimoilla. Teetkö kovasti työtä?

— En, en pahasti, vastasi Charlie tullen iloiseksi nähdessään myrskyn vihdoin menneen ohi. — Mutta minä olen niin onnellinen, olen rakastunut.

Konsuli katseli jälleen veljeään ja mutisi:

— Onnellinen! Hm. Vaikka näytät siltä, kuin eläisit ainaisen mielipahan maailmassa.

Toisen kasvot synkistyivät jälleen.

— Tietysti en ole niin rikas kuin sinä, sanoi hän.

— Tule pois, mennään nyt, vastasi vanhempi nopeasti.

Veljekset astuivat vaunuihin ja lähtivät ajamaan huvilasta Drammenin-tietä myöten. Oli kaunis, valoisa ilta, paljon väkeä liikkeellä. Hienot vaunut, uljaat hevoset ja loistavat valjaat herättivät huomiota.

Charlie, joka kaikin mokomin tahtoi estää keskustelua saamasta mitään ikävää käännettä, kysyi:

— Et ole vielä kertonut mitään tanskalaisesta ystävästäsi, hyvä veli.
Mikä hänen nimensä on?

— Stiegel. Hän on kelpo mies. Loistava liikemies. Olemme äskettäin yksissä tuumin tehneet hyvän kaupan.

— Ja siksikö annat päivälliset?

— Siksi.

— Mitä se kauppa koski?

— Kahvia.

— Vai niin. Entä paljonko tuli sinun voitoksesi?

— Useita tuhansia. Tanskalaisen ystäväni voitto-osuuden maksan hänelle huomisaamuna. Hän tulee luokseni kello puoli yksitoista.

— Sinulla on siis rahat kotona? kysyi Charlie aivan välinpitämättömästi. Kaikki liikeasiat ikävystyttivät häntä aina suuresti.

— Tietysti, vastasi tukkukauppias. — Ne ovat valmiina kirjainlukkoisessa lippaassa.

— Paljonko siellä on?

— Kaksikymmentäviisi tuhatta.

Charlie säpsähti.

Hän kääntyi veljeensä päin ja kysyi kiihtyneenä:

— Mitä sinä sanot? Kaksikymmentäviisi tuhatta?

— Niin, vastasi veli hieman ihmeissään. — Onko se sinusta niin hirveän paljon?

— Ei.

— Mitä sitten noin hämmästyit?

— Se muistuttaa minulle jotain... Summa... itse luku. Mutta sitä sinä et ymmärrä, Einar. Ihan joutavaa. Puhukaamme muusta.

Einar Falkenberg silmäili veljeään tarkemmin. Hän alkoi tuntea omituista levottomuutta. Mikä veljeä vaivasi? Charlie näytti todellakin kalpealta ja onnettomalta. Samassa hän tervehti.

— Ketä sinä tervehdit? kysyi tukkukauppias.

— Tarkoitatko sitä herrasmiestä, jolla oli kellertävä kevättakki ja joka käveli nopeasti Drammenin-tietä ylöspäin? Veikkonen, etkö sinä häntä tunne?

— Hän oli näöltään kuin englantilainen nyrkkeilijä. Charlie nauroi.

— Niin, älä mielikään joutua hänen nyrkkiensä väliin. Hän on vahva kuin tiikeri. Hän on Asbjörn Krag, salapoliisi.

— Hoo, vai poliisimies, sanoi tukkukauppias haukotellen.

Vaunut pysähtyivät Rosenkrantzin-kadulla Grand Hotelin edustalle. Ovenvartia tuli ilmoittamaan, että muutamia herroja oli jo saapunut.

Konsuli riensi hotelliin. Pukuhuoneessa hän tapasi tanskalaisen liikemiehen, herra Stiegelin, jonka esitteli veljelleen. Vieras oli pieni, tumma herra, jolla oli ripeät, hermostuneet liikkeet.

Charlie alkoi jutella hänen kanssaan. He puhuivat tavallisista asioista, urheilusta, teatterista, tanssista. — Konsulilla oli sille aikaa täysi työ vastaanottaessaan muita vieraita, joita saapui ehtimiseen.

Vihdoin nuo kolme herraa pääsivät lähtemään seurusteluhuoneisiin toiseen kerrokseen.

Heidän noustessaan mattojen peittämiä portaita rokokosaliin tapahtui jotain omituista.

Tanskalainen herra kulki keskimäisenä. Hänen oikealla puolellaan oli konsuli, vasemmalla tämän veli.

Samassa eräs pari astuu portaita alas muutamasta yläkerroksen seurusteluhuoneesta.

Vastaantulijat ovat nuori nainen ja sotilaspukuinen herrasmies, ratsumestari.

Nainen on hyvin hienosti puettu. Ja hän on kaunis. Hurmaava hymy huulilla ja valkoinen, pilvenkaltainen kaulapuuhka löyhästi hartioille heitettyinä.

Konsuli tuntee hänet oitis.

Leikillisellä äänellä hän virkkaa:

— Charlie, siinä hän on.

Veli nostaa silmänsä ja hätkähtää.

Pieni tanskalainen liikemies huomaa hänkin parin. Samassa kuin se tervehtien sivuuttaa heidät portaiden keskikohdalla, hän päästää hiljaisen kirouksen ja tarttuu lujasti konsulia käsivarteen.

Nainen ja ratsumestari katoavat peilisaliin. He nauravat molemmat ja ovat kiintyneet keskusteluunsa. Naisen silkipuku sihajaa hänen astuessaan kynnyksen yli.

Nuo kolme herraa ovat tahtomattaankin pysähtyneet.

Charlie on kalvennut. Hän kuiskaa joitakin sanoja, lauseen, jota kumpikaan toisista ei käsitä. Se kuuluu kiroukselta. Herra Stiegel katsoo kummeksien toisesta toiseen.

— Eteenpäin, hyvät herrat! huutaa konsuli naurahtaen väkinäisesti.

Ja herrat nousevat edelleen portaita.

Rokokosalin viereisissä kolmessa seurusteluhuoneessa vilisee frakkipukuisia herroja.

Konsuli Falkenberg on tällä kertaa pannut toimeen hienot herrakutsut. Hän on ilmeisestikin tahtonut tehdä suurenmoisen vaikutuksen tanskalaiseen liikemieheen. Hän on kutsunut kaikki tuttavapiirinsä "nimet". Komeita

arvonimiä vilisee. Siellä täällä välkähtää ritarimerkki. Muutamalla nopealla silmäyksellä konsuli selvittää itsellensä tilanteen. Leikkisä, humoristinen kamariherra Toten on istuva kunniavieraan, tanskalaisen liikemiehen vieressä.

Tukkukauppias Einar Falkenberg, Sandwich-saarten konsuli, pistäytyy varmuuden vuoksi rokokosalissa, missä pöytä on katettuna. Se upeilee keskellä salia, raskaana ja värikylläisenä, kukilla ja pienillä sähkölampuilla koristettuna. Lasit välkkyvät, taidokkaasti poimutetut valkeat lautasliinat hohtavat. Palvelijat viimeistelevät kättensä työtä. Falkenberg on tyytyväinen. Hän jakelee viimeisiä määräyksiään samppanjasta. On tärkeitä, että itsekukin saa mieleistänsä.

Sitten hän palaa vieraittensa luo. Maurilaisessa kammiossa hän huomaa kunniavieraan, herra Stiegelin, ja astuu hänen luoksensa.

Tanskalainen liikemies sanoo:

— Vai niin, siinä te olette. Hyvä on, olen etsinyt teitä. Kuulkaas, tunnetteko sen naisen?

— Minkä naisen? kysyy Falkenberg. Hän oli jo melkein unohtanut portaissa sattuneen kohtauksen. — Ahaa, tarkoitatte ratsumestarin naista.

— Niin, häntä jonka tapasimme.

— Minä tuskin tunnen häntä. Tiedän, että hän on nimeltään rouva Kempel. Hän on nuori leski.

— Aivan oikein, vastasi tanskalainen. — Hänen nimensä on Valentine Kempel.

— Tekin siis tunnette hänet?

— Tunnen. Ettekö nähnyt, miten ällistyin tavatessani hänet portaissa?

— Huomasin sen. Mutta minä tunnen häntä, kuten sanottu, perin vähän. Ihmiset pitävät hänestä, hän on vilkas ja ottaa paljon osaa seuraelämään.

— Mikäli ymmärrän, sanoi herra Stiegel yhtäkkiä totisesti, — on veljenne joutunut hänen pauloihinsa.

Konsuli tuijotti ällistyneenä häneen. Ei, mies puhui tosissaan. Hän oli hyvin vakava.

— No no, sanoi Falkenberg, älkäämme puhuko siitä. Veljenihän on jo aikoja sitten saavuttanut täysi-ikäisyyden.

— Jos tuntisin hänet paremmin, jatkoi toinen, niin varoittaisin häntä. Kaksi vuotta sitten olin Hampurissa. Silloin Valentine asui siellä ja oli hyvin juhlistu ja suosittu. Mutta sitten alettiin kuiskailla hänen ympärillään. Häntä mainittiin eräällä nimellä — hiljaa tietysti.

— Ja mikä se nimitys oli? kysyi konsuli.

— "Petohämähäkki", vastasi herra Stiegel. — Missä muuten veljenne on? lisäsi hän.

Falkenberg tähysteli hilpeätä seuraa, mutta Charlieta ei näkynyt missään.

Aavistus valtasi hänet. Hän meni nopeasti huoneiden läpi ja saapui portaille.

Ensi kerroksen ruokasalin ovesta hän näki veljensä seisovan kalpeana ja miltei horjuen.

Valkopuuhekainen nainen, Valentine, pyyhkäisee samassa hänen ohitse.

Naisella on kiire. Ratsumestarin univormu hämmöttää lähettyvillä.

Ja sitten hän virkkaa nopeasti ja hillitysti, mutta äänellä, jonka sointu ennustaa vaaraa:

— Charlie, pelastatko minut?

Vastausta hän ei varro. Sanat tulivat salaman nopeudella, ohimennen. Ne kuulostivat kuiskatulta hätähuudolta.

Kun Einar Falkenberg näki veljensä kasvot, tunsikin hän pistoksen rinnassaan.

Hän ei muistanut milloinkaan nähneensä Charlieta niin masentuneena. Mutta nyt Charlie tuli portaita ylös, ja konsulin täytyi kiiruhtaa takaisin, jottei veli huomaisi häntä.

Hän etsi herra Stiegelin, kunniavieraan, ja tarttui häntä käsipuolesta.

Ja sitten avattiin loistavan salin ovet.

II.

Laukaus.

Konsuli Einar Falkenberg oli koko päivällisten ajan levoton veljensä takia.

"Charlie, pelastatko minut?" oli Valentine sanonut. Äänen kuumeinen sointu kaikui vielä hänen korvissaan. Hänen mieleensä oli yhtäkkiä jysähtänyt, että jotain vakavaa oli tapahtumassa. Charlie ei ollut vastannut, hän oli vain luonut naiseen kauhuisen katseen. Ja sitten nainen oli kadonnut peilisaliin ratsumestarin rinnalla.

Konsuli silmäsi pöydän yli veljeensä, joka istui kamariherra Totenin vieressä. Hän oli tahallaan sijoittanut nämä kaksi vierekkäin. Hän tiesi, että kamariherra mielellään puheli Charlien kanssa, tällä kun oli loppumaton varasto juttuja, etenkin lemmenseikkailuja koskevia, Kristianian iloisesta hienostomaailmasta.

Mutta nyt tuntui siltä, kuin Charlie olisi kokonaan kadottanut juttelukykynsä. Alussa hän istui synkkänä, mieltiväisenä ja hajamielisenä, sysäsipä kumoon jonkun lasinkin, niin hermostunut hän oli. Hän söi vähän, mutta joi sitä enemmän, ja päivällisten loppupuolella hänet valtasi eräänlainen pinnistetty iloisuus, joka oli omituisen räikeänä vastakohtana hänen aikaisemmalle vaiteliaalle totisuudelleen. Mutta kamariherra Toten riemastui muutoksesta. Charlie pääsi vauhtiin ja kertoi joukon juttuja, ja kamariherra nauroi, niin että ritarimerkit hyppivät rinnalla.

Ateria loppui vihdoon, ja vieraat hajaantuivat seurusteluhuoneisiin, joissa tarjoiltiin kahvia. Sillä aikaa Charlie katosi hetkeksi, mutta kun hän tuli takaisin mandoliini kainalossa, päästi iloinen seura riemuisan remakan. Hänet nostettiin pöydälle, ja hän alkoi laulaa preerioista ja bambu-puista, pikku neekerityöistä, laajoista viljelysmaista, New Orleansin kaduista — noita kauniita amerikkalaisia sävelmiä, joissa helkkyy viehkeä, salainen kaihomielisyys. Hänellä oli

miellyttävä, pehmeä ääni, ja laulut otettiin ihastuksella vastaan. Mutta konsuli tuli pakostakin liikutetuksi. Hän tunsu, miten veljen salainen murhe värisee mandoliinikielten hennoissa sävelissä ja laulujen omituisessa alakuloisuudessa.

Eräänä väliaikana tanskalainen liikemies, herra Stiegel, meni Charlien luo kiittämään kohteliaasti. Samalla hän kysyi:

— Mitenkä työ sujuu, herra Falkenberg? Oletteko saanut mitään uutta taulua valmiiksi?

— En mitään uutta, vastasi Charlie nappailen vallattoman hilpeästi soittimensa kieliä, — mutta minulla on koko joukko aloitettuja. Kerrassaan loistavia ideoja, vakuutan teille. Mutta kun minusta on ikävää nähdä noita puolivalmiita töitä, olen kääntänyt atelieerissani kaikki kankaat nurin, niin että kävijät saavat nähdä vain takapuolet.

— Ettekö ole aikonut lähteä ulkomaille saamaan uusia vaikutteita?

— Olen kyllä.

— Eikö lähdetä yhdessä Pariisiin? Minun pitää matkustaa sinne liikeasioitteni takia.

— Jospa se vain kävisi laatuun, sanoi Charlie miettiväisesti. — Milloinka lähdette?

— Huomenna.

— Huomenna! Ei, ei käy päinsä.

Charlie aloitti uuden laulun, ja tanskalainen herra poistui mutisten itsekseen:

— Hän on kiinni. Hän on kiinni, poika parka.

Juhla jatkui vielä tuntikauden. Saatettuaan vaunuihin viimeiset vieraansa — paitsi herra Stiegeliä — konsuli etsi veljeään, mutta Charlie oli silloin jo kadonnut.

— Herra konsulin veli lähti puoli tuntia sitten, tiesi hovimestari.

— Niinkö — menikö hän kotiin? kysyi Falkenberg.

— Hän on ainakin lähtenyt hotellista.

Falkenberg ymmärsi, että kun hotellin hovimestari käyttää tällaista, kieltä, niin siinä piilee jotain.

— Mitä tarkoittatte? kysyi hän.

— Herra konsuli, mitäpä minä tarkoittaisin. Herra konsulin veli lähti hotellista neljännestanti sitten.

— Mutta äskenhän juuri puhuitte puolesta tunnista.

— Niin, puoli tuntia sitten hän poistui seurasta.

— Vai niin se olikin! Mutta hän ei sentään lähtenyt heti?

— Ei, hän käväisi peilisalissa.

— Hyvä. Ajaenko hän lähti hotellista?

— Niin, he ajoivat.

— Heitä oli siis kaksi?

— Heitä oli kolme, herra konsuli.

Falkenberg katsoi terävästi hovimestariin.

— Ratsumestariko myös? kysyi hän.

— Niin.

* * * * *

Konsuli ja hänen tanskalainen liiketuttavansa päättivät ajella hetkisen virkistyäkseen monien ja erilaisten pöytänautintojen jälkeen.

He ajoivat aina Nordstrandille saakka.

Oli ihmeellinen, leuto ja valoisa yö. Molemmat herrat olivat hieman hilpeällä tuulella. He tekivät uusia tulevaisuudensuunnitelmia ja sopivat uusista liikeyrityksistä.

Vasta kolmen tienoissa he palasivat kaupunkiin. Konsuli kyyditsi Stiegelin hänen hotelliinsa, ja erotessa hän sanoi:

— Odotan teitä kello puoli yksitoista aamupäivällä.

— Puoli yksitoista. Tulen täsmälleen.

— Minulla on rahat käteisinä, kaksikymmentäviisi tuhatta.

— Hyvä on.

He erosivat sydämellisesti hyvästellen. Einar Falkenberg lähti yksin ajamaan Drammenin-tielle päin. Hän istui selkäkenossa vaunuissaan ja tupakoi.

Hän koetti ajatella liikeasioita, mutta se ei ottanut onnistuakseen.

Myötäänsä hänen ajatuksensa palasivat veljeen. Mitenkä hänen laitansa mahtoi olla?

Yksi seikka oli hänelle selvänä. Veli oli varmasti hyvin onneton.

Nuo kummalliset sanat soivat vielä hänen korvissaan, ja hän toisteli niitä lakkaamatta itsekseen: "Charlie, pelastatko minut?" Oskarinkadun kulmassa hän huomasi tutunnäköisen herrasmiehen ajavan tavallisissa ajurinrattaissa. Se oli kamariherra Toten. Hän ei ollut yksin. Falkenberg hymähti.

Kauempana, Skillebaekin lähellä, hänet herätti mietteistään automobiilin törähdys. Hän tunsi äänen, sen suhteen ei voinut erehtyä.

Kuski nykäisi vaistomaisesti suitsista ja kääntyi isäntäänsä päin.

— Kuulitteko *sitä*, herra konsuli? sanoi hän. — Se on varmasti meidän automobiili.

— Niin, sen voisin vannoa, vastasi Falkenberg tähystellen eteenpäin.

— Sen äänen tuntisin satojen joukosta. Olenhan itse ostanut torven

Lontoosta. Ehkäpä nyt saamme tietää, mitä veljeni kadonneesta automobiilista on tullut.

Hänen mieleensä vilahti tuokioksi ajatus: kenties Charlie ajaa siinä.

Kiiltävä auto lähestyi nyt suurilla kumipyörillään. Oli melkein valoisaa, joten se näkyi selvästi.

— Ei, tämä auto on vihreä, sanoi kuski. — Niin että ei se voi olla meidän.

— Eipä tietenkään, vastasi konsuli. — Veljeni automobiili on punainen.

— Sitäpaitsi lyhdynpitimet ovat toisenlaiset.

Automobiili porhalsi ohi.

Siinä istui kaksi miestä. Toinen oli mustapintainen, lähinnä muistuttaen espanjalaista. Falkenberg kiintyi erityisesti näihin kasvoihin.

— Aika roisto naamasta päättäen, mutisi kuski.

— Aja eteenpäin, sanoi konsuli heittäytyen selkäkenoon. Hän oli jo unohtanut automobiilin. Ja hän tunsu itsensä väsyneeksi.

Falkenberg iloitsi päästessään vihdoon taas kotia huvilaansa. Hän meni työhuoneeseensa ja avasi kaikki ikkunat, niin että ihana aamuilma, joka toi muassaan puutarhasta puiden ja kukkien tuoksua, sai täyttää koko huoneen ja virkistaa häntä.

Hän istuutui suuren, leikkauskoristeisen kirjoituspöytänsä ääreen, huokasi raskaasti ja mutisi:

— Vihdoinkin on siitä päästy ja saan mennä levolle.

Pöydällä oli muutamia kirjeitä, joita hän silmäili. Joukossa oli muun muassa kamariherra Totenin lähettämä painettu illalliskutsu. Sen alareunaan kamariherra oli omakätisesti kirjoittanut: "Saatte tehdä mielenkiintoisen tuttavuuden."

Falkenberg pani kirjeet välinpitämättömästi syrjään. Mutta alimaisena pinkassa tuli vastaan pieni neliskulmainen kuori, jonka hän sieppasi halukkaasti. Hänen

nimensä ja osoitteensa olivat kirjoitetut sirolla naisen käsialalla.

Hän avasi kirjeen ja luki sen kahteen kertaan. Sitten hän hymyili onnellisen näköisenä ja suuteli pientä paperia.

Mutta hänen täytyi koettaa nukkua hiukan. Hänellä oli vielä ruusu napinreiässä illan juhlasta. Se alkoi lakastua ja hajota. Hän irroitti sen ja heitti pois. Ja ruusu putosi matolle jääden siihen pienen valkoisen paperipalan viereen.

Paperipala. Konsuli Falkenberg nosti sen lattialta. Hän ei sietänyt epäjärjestystä työhuoneessaan. Mikä se semmoinen paperi oli, joka oli pudonnut lattialle? Hän silmäili sitä — ja kavahti yhtäkkiä pystyyn.

— No mutta — mitä ihmettä!

Hän oli säikähtänyt ankarasti, katsoi jälleen paperiin ja alkoi vavista.

Tämä paperi, jota hän piteli kädessään, oli tavattoman tärkeä. Hän ei olisi tahtonut hukata sitä suurestakaan rahasummasta.

Mutta miten se oli joutunut lattialle?

Falkenberg sivali kädellä otsaansa ja koki hillitä levottomuuttaan.

Hänhän oli itse pannut tämän paperin teräslippaaseen iltapäivällä. Hän muisti sen aivan selvästi. Ja miten se siis oli saattanut —

Hän tunsu kiihtyvänsä yhä enemmän. Hän sieppasi avainkimpun, se kalisi hänen vapisevassa kädessään.

— Mahdotonta! hän huudahti, ikäänkuin ääneen jatkaen ajatusjuoksuaan.

— Se ei voi olla mahdollista.

Yhtäkkiä jotakin juolahti hänen mieleensä.

Hänhän oli eilisiltana itse avannut teräslippaan kahdesti. Ensi kerran pannessaan siihen rahat ja tämän paperin. Toisen kerran tarkastaessaan selittämättömän levottomuuden valtaamana, oliko lukinnut lippaan.

Tietysti paperi oli pudonnut silloin, kun hän viimeksi käsitteli lipasta. Niin oli

varmasti asianlaita.

— Niin, tietysti, mutisi hän lohdutellen itseään, samalla kuin avasi kaapin ja otti esille teräslippaan.

Hän katseli sitä ensin tarkkaan joka puolelta ja nyökkäsi tyytyväisenä. Ei kukaan ollut koskettanut lipasta. Ja avata sen saattoi ainoastaan hän itse, sillä hän yksin tiesi sanan, jolla sai kirjainlukon aukeamaan.

Hän muodosti kirjaimista sanan ja painoi ponninta.

Lukko napsahti. Aivan kuin pitikin. Siinä se nyt oli lipas auki.

Falkenbergia nauratti oma pelkonsa; hän oli nähnyt aaveita keskellä päivää. Hän, kylmäverinen liikemies, oli alkanut käydä hermostuneeksi ja taikauskoiseksi. Ei, oli tosiaan jo aika mennä levolle.

Hän kohotti nopeasti kantta.

Samassa hän jähmettyi hämmästyksestä ja kauhusta.

Rahat olivat poissa.

Kahdestakymmenestäviidestä tuhannesta ei ollut äyriäkään jäljellä.

Hetken aikaan hänen oli mahdoton käsittää mitään. Kuin mielipuoli hän penkoi lippaan sisällystä, sai kouransa täyteen papereita ja hajoitti ne ympärilleen, mutta ne olivat pelkkiä papereita. Ei ainoatakaan pankinseteliä ollut niiden joukossa.

Rahat oli siis varastettu häneltä. Mutta miten, miten —?

Hän tutki lukon uudelleen. Se oli kunnossa. Ja lippaan sai avatuksi sillä ainoalla sanalla, jonka hän yksin tiesi. Tuolla ainoalla pikku sanalla, jota hän ei ollut lausunut kellekään elävälle olennolle ja jota ei kukaan voinut arvata.

Häntä ei niin paljoa järkyttänyt tappion suuruus kuin tämän varkauden täydellinen arvoituksellisuus.

Yhtäkkiä hänen mieleensä juolahti ajatus, kamala ajatus, joka teki hänet jääkylmäksi.

Kaksikymmentäviisi tuhatta! Hän muisti, miten levottomaksi Charlie oli käynyt, kun hän oli vaunuissa maininnut tuon summan. Hän muisteli Valentinin sanoja: "Charlie, pelastatko minut?" Ja hän muisti, mitä herra Stiegel oli tiennyt kertoa "petohämähäkistä". Sitäpaitsi veljen käytös oli viime päivinä ollut eriskummainen. Olisiko Charlie —? Saattoiko semmoista ajatella?

Falkenberg oli taas entinen tyyni, varma liikemies. Hän keräsi paperit ja pani ne lippaaseen. Sitten hän soitti palvelijaa.

— Onko joku käynyt täällä? kysyi hän.

— Ei, vastasi palvelija, täällä ei ole käynyt ketään.

— Onko veljeni tullut kotia?

— On.

— Milloin hän tuli?

— Tunti sitten.

— Yksinkö?

— Niin, hän tuli ajurilla.

— Menikö hän heti omalle puolelleen?

— Meni, hän oli täällä vain parisen minuuttia. Sitten hän tuli taas alas kynttilä kädessä.

— Minne hän silloin meni?

— Herra konsulin huoneisiin.

— Seurasitko sinä häntä?

— En, näin hänet huoneeni ikkunasta.

— Oliko hän kauan täällä?

— Puolisen tuntia.

— Kuulitko täältä mitään ääntä sillä aikaa?

— En, minähän jo sanoin, että hän oli yksin. Kun hän tuli ulos, oli hänellä silloinkin kynttilä kädessä. Minä menin häntä vastaan portaille kysyäkseni, halusiko hän jotakin.

— Miltä hän näytti?

— Hän oli kalpea kuin kuolema.

Falkenbergia värisytti.

— Sanoiko hän mitään?

— Hän sanoi vain: "Hyvää yötä, Johannes." Mutta hän oli niin kummallinen. Minä luulen, että hän on sairas. Herra konsulin pitäisi käydä katsomassa häntä.

— Saat mennä, sanoi Falkenberg.

Vanhus poistui.

Falkenberg jäi seisomaan huoneeseen ikäänkuin lamautuneena. Eihän ollut enää epäilystäkään —

Yhtäkkiä hän havahtaa mietteistään kuullessaan laukauksen, revolverinlaukauksen.

Hän säikähtää ankarasti ja kiljaisee:

— Charlie!

Sitten hän karkaa ovesta ulos ja portaita ylös. Kuin mieletön hän ryntää veljensä asuntoon. Jo kaukaa hän huutaa:

— Charlie! Charlie!

Mutta hän ei saa vastausta.

Saapuessaan Charlien atelieeriin, missä nurinkäännetyt taulukankaat irvistävät, hän näkee veljensä istuvan tuolilla kasvot päivänvaloon päin. Oikeassa ohimossa on kuulanreikä, josta paksu verivirta on juossut hänen poskensa yli ja tahrannut

hänen kauluksensa ja liivinsä.

Falkenberg heittäytyy hänen päällensä.

Charlie on kuollut. Hän pitää vielä kouristuksentapaisesti revolveria kädessään. Sanomaton suru valtaa veljen. Noita kahtakymmentäviittä tuhatta hän ei ajattele. Hän ajattelee vain veljeään, poikavuosiensa leikkitoiveria, hän muistaa vilahduksena Charlien rakkauden ja lämpimän ystävällisyyden, hänen mandoliininsa, hänen surunvoittoiset laulunsa.

— Pöydällä on jokin paperi, mutisee Falkenberg hajamielisesti itsekseen.

Hän ottaa sen ja lukee:

"Rakas veli", on siihen kirjoitettu, "minä olen viaton".

Konsuli sivelee vainajan hiuksia ja sulkee hänen sammuneet silmänsä.

III.

Rakas veli, minä olen viaton.

Alussa Falkenberg oli kuin huumaantunut. Noiden viheliäisten rahojen takia — ei, se ei ole mahdollista, ajatteli hän. Ja hän huusi ääneen veljensä nimeä: Charlie, Charlie!

Hän otti uudelleen käteensä paperilipun, jonka veli oli kirjoittanut, ennenkuin teki kauhean tekonsa. "Rakas veli, minä olen viaton." Muuta siinä ei ollut. Mitä tämä merkitsi? Saattoiko siis joku muu kuin hän olla ottanut rahat? Hänhän oli käynyt alhaalla veljensä asunnossa tänä yönä. Hän ainakin tiesi varkaudesta, ja siksi hän ehkä olikin ampunut itsensä. Ampunut itsensä! Falkenberg katseli uudelleen vainajaa. Ja tuo muuten niin kylmäverinen mies joutui mitä raastavimman surun valtaan; hän hoiperteli pitkin huonetta nurinkäännettyjen taulujen keskellä ja vaikeroi ääneen.

Mutta yhtäkkiä hän tyyntyi kuullessaan varovaisia askelia viereisestä huoneesta. Siellä tuli vanha palvelija.

Konsuli meni häntä vastaan.

— Mitä haet? kysyi hän.

— Kuulin laukauksen, änkytti vanhus, ja näin konsulin juoksevan portaita ylös.

— Veljeni on kuollut.

Vanha palvelija peitti kasvonsa käsillään. Hän oli niin liikutettu, ettei pitkään aikaan saanut sanaa suustaan.

— Rauhoitu, sanoi Falkenberg, asia ei ole muutettavissa. Auta minua

järjestämään tuolla sisällä hiukan.

He menivät atelieeriin — ja jälleen näytti siltä, kuin liikutus olisi käynyt heille ylivoimaiseksi.

Sitten he pesivät Charlien kasvot ja asettivat ruumiin eräälle sohvalle.

Konsuli pyysi vanhusta hommaamaan lääkärin, joka kirjoittaisi kuolemantodistuksen. Itse hän läksi työhuoneeseensa, missä istuutui suuren kirjoituspöydän ääreen miettimään.

Hän palautui yhä uudelleen tuohon kohtaukseen, jonka oli nähnyt Grand Hotelissa, kun Valentine oli kuiskannut hänen veljelleen: "Charlie, pelastatko minut?" Ja hän tuli yhä vakuutetummaksi, että jotain yhteyttä oli olemassa tämän lauseen ja viimeisten surullisten tapahtumain välillä.

Hän tarkasteli uudelleen teräslipasta ja huomasi sen täysin vahingoittumattomaksi. Siinä ei ollut pienintä naarmuakaan. Kirjainlukon avaajan täytyi olla joku, joka tiesi sanan. Mutta senhän tiesi hän yksin. Eikä hän ollut sitä maininnut ainoallekaan ihmiselle. Ja mahdotonta oli kenenkään sitä arvata. Kaikki näytti hänestä eriskummaiselta, järjettömän mahdottomalta. Hänen edessään oli arvoitus, jossa hän ei havainnut pienintäkään selityksen mahdollisuutta.

Konsuli ei nyt enää ajatellutkaan makuullemenoa. Oli jo aamu, ja ulkona alkoi syntyä liikettä. Falkenberg huomasi istuvansa edelleenkin juhlapuvussa. Hän kylpi ja puki ylleen toiset vaatteet. Tultuaan sitten esiin, kylvyn virkistämänä ja arkipuvussa, hän oli täydelleen tyyntynyt. Tohtori tuli hänen luokseen ja lausui joitakin ystävällisiä ja osaaottavia sanoja.

— Voin ainakin lohduttaa teitä sillä, sanoi hän, että veljenne kuoli heti paikalla. Toista laukausta ei tarvittu.

Tohtorilla oli revolveri kädessään.

— Mitä minä tällä teen? kysyi hän.

— Antakaa se minulle, vastasi konsuli.

Ase oli veljen hienoimpia revolvereja. Sen hopeahelaiseen perään oli kaiverrettu

hänen nimikirjaimensa C.F.

Falkenberg tarkasteli makasiinia.

— Yksi panos jäljellä, sanoi hän.

Hän oli ottamaisillaan patruunan pois, mutta muutti mielensä.

— Olkoon, ajatteli hän. — Ehkä se tulee minulle joskus tarpeeseen.

Hän pisti revolverin taskuunsa.

Kello puoli yksitoista saapui tanskalainen liikemies, herra Stiegel.
Hän oli hyvin totinen ja puristi lämpimästi ystävänsä kättä.

— Kuulen että veljenne on kuollut, sanoi hän.

— Vai niin. Joko se on päässyt kaupunkiin. Mitä siellä kerrotaan?

— Että hän kuoli hyvin äkkiä.

— Niin. Hän kuoli äkkiä.

— Mies parka. Minä arvasin, että niin oli käyvä. "Petohämähäkin" tien ohessa on monta ihmiskohtaloa.

— Veljeni kuoli sydänhalvaukseen, sanoi konsuli.

Herra Stiegel vilkaisi nopeasti häneen.

— Niinpä tietenkin, vastasi hän. — Puhukaamme nyt liikeasioista.

— Minulle on tässä aamupäivällä sattunut eräitä maksuja, niin etten nyt voikaan suorittaa niitä kahtakymmentäviittä tuhatta käteisellä, selitti Falkenberg. — Teidän täytyy senvuoksi vaivautua nostamaan rahat tällä pankkiosoituksella.

— Yhdentekevä. Minun pitää muutenkin käydä pankissa.

— Tänäkö lähдете pois?

— Matkustan pikajunassa etelään.

— Onnea matkalle. Hyvästi.

— Näkemiin. Hyvästi.

Herra Stiegel lähti.

Päivän mittaan kävi useita tuttuja herroja konsulin luona ilmaisemassa osanottoaan. Mutta hän vaiensi heidät yhtä lyhyesti kuin herra Stiegelin. Hän sanoi kaikille: "Veljeni kuoli halvaukseen." — Hänestä oli taas tullut entinen kylmä, järkevä liikemies.

Tällä tavoin hänen onnistui osittain ehkäistä huhuja veljen itsemurhasta, mutta vain osittain. Juoru oli liikkeellä, ihmiset kuiskailivat ja supattelivat.

Falkenbergilla oli paljon työtä järjestellessään yhtä ja toista kuolemantapauksen johdosta. Hän pysyi sentähden kotosalla ja hoiti konttoriasiansa puhelimitse.

Vasta kuuden aikaan iltapäivällä hän lähti ulos. Vanha palvelija kysyi, eikö hevosia valjasteta, mutta hän vastasi kieltävästi. Hän tahtoi kulkea jalkaisin arvellen siten herättävänsä vähimmän huomiota.

Kaupunkiin saavuttuaan hän käveli aivan verkkaan. Hän oli hieman kalpeampi tavallistaan, mutta kukaan ei saattanut hänestä huomata, että tapaus olisi häntä erityisemmin järkyttänyt. Ne, jotka eivät häntä sanottavasti tunteneet, tuumivat: "Hän on kylmä ihminen. Kas miten tyynenä hän tuossa kävelee poltellen iltapäiväsikariaan, ikäänkuin ei mitään olisi tapahtunut." Mutta ne, jotka tunsivat hänet paremmin, sanoivat: "Hän hillitsee itsensä mestarillisesti, hän rakasti veljeään."

Einar Falkenbergia raukaksi hieman, hän kun ei ollut lainkaan nukkunut. Hän meni sentähden Teatterikahvilaan ja joi lasin absinttia. Muulloin hänen näyttäytyessään kahvilassa tuli tavallisesti aina heti joku häntä tervehtimään, usein kaksi tai kolmekin, mutta nyt hänen annettiin istua rauhassa. Hän pyysi iltalehtiä, etupäässä peittääkseen kasvonsa, mutta kun hänen silmiinsä sattui uutinen veljen kuolemasta, niin hän maksoi nopeasti ja lähti.

Ensin hän kuljeskeli kauan päämäärättä. Suru oli saada hänet kokonaan valtoihinsa joka kerta, kun tapaus muistui hänen mieleensä. Mutta hänen täytyi olla maltillinen ja luja. Vihdoin hän tunsu itsensä kyllin tyyneksi, viittasi luokseen ajurin ja sanoi osoitteen: Oskarinkatu 84. Hän tiesi Valentinen asuvan

siellä. Veli oli kerran ohimennen maininnut hänelle osoitteen. Hän luki joka kerroksen ovikilvet. Viimein hän löysi etsimänsä nimen: Rouva Valentine Kempel.

Hän soitti.

Palvelustyttö tuli avaamaan ja vastasi hänen kysymykseensä, oliko rouva tavattavissa:

— Ei, rouva ei ota vastaan tänään.

Falkenberg veti taskustaan nimikortin ja kirjoitti sen takasivulle:

"Minun täytyy saada puhutella Teitä."

— Antakaa rouvalle tämä kortti, sanoi hän.

Tytön mennessä sitä viemään konsuli astui muitta mutkitta eteiseen ja sulki oven perässään. Hän oli päättänyt tunkeutua sisään vaikkapa rouva Kempelin luvattakin.

Hetken päästä tyttö palasi ilmoittaen:

— Olkaa hyvä, rouva ottikin sentään vastaan.

Tyttö saattoi hänet muutamien hienosti sisustettujen huoneiden läpi suureen budoaariin.

Ikkunain ulkokaihtimet oli laskettu alas, ja sisäpuolella oli paksut, keltaiset silkkiverhot vedetty eteen. Huone oli puolipimeä. Uutimien hiljaisesta häilynnästä Falkenberg ymmärsi, että ikkunat olivat auki.

Hän oli yksin budoaarissa. Se oli todella aistikkaasti sisustettu. Huone ei ollut yhtenäinen, vaan sen muodosti joukko pikkuosastoja, joita sohvanselustat ja joutsenkuvaiset japanilaiset silkkivarjostimet erottivat toisistaan. Matto oli niin pehmeä, että tuntui kuin olisi kävellyt hiekassa. Silkin paljous sai huoneen tuntumaan viileältä. Ilma oli täynnä mietoa, omituista hajuveden tuoksua.

Yhtäkkiä vedettiin oviverho ripeästi syrjään.

Valentine seisoi hänen edessään. "Petohämähäkki" oli mustissa, mutta tuo komea musta puku vain kohotti hänen tavatonta kauneuttaan. Konsuli kumarsi, mutta ei ehtinyt virkkaa mitään, ennenkuin Valentine tarttui hänen käteensä.

— Kuinka kauniisti tehty, että tulitte minua katsomaan, enpä olisi uskonut, sanoi hän ja loi Falkenbergiin suuret, tummat silmänsä, jotka loistivat kyynelten kostuttamina.

Konsuli vapisi nähdessään nämä kasvot, joita hän ei ollut koskaan ennen oikein katsellut. Valentine oli todellakin hyvin kaunis. Hän veti kätensä pois.

— Rouva Kempel, aloitti hän.

Mutta Valentine keskeytti hänet ja työnsi hänet istumaan tyyny- ja silkkimattokasalle.

— Istukaa, sanoi hän. — Istukaa, niin saamme puhella. Minä luulin teitä vihollisekseni, mutta nyt näen, että olettekin ystäväni.

Konsuli katsoi ällistyneenä häneen.

Valentine nojautui taaksepäin leposohvalla, joka oli aivan Falkenbergin vieressä. Tuolla tavoin leposohvalla lojuessa hänen kauneutensa pääsi täysiin oikeuksiinsa. Uutimien välisestä raosta tunkeutui valkea ilta-aurion viiru sisään, valahti huonekaluille ja leikki hänen kaulallaan. Falkenberg katseli tuota kaulaa, silmäsi sitten kasvoja ja vavahti jälleen.

Valentine taivuttautui häntä kohden ja tuki päätänsä käsillään. Puvun hiha valui alas ja paljasti käsivarren.

— Me rakastimme toisiamme, kuiskasi hän.

Falkenberg oli vähällä hypähtää pystyyn, mutta hillitsi itsensä.

— Hän ainakin rakasti teitä, sanoi hän.

Valentine ei ollut huomaavinaan noiden sanojen salaista kärkeä. Hän vaipui muistoihinsa, ja hänen silmänsä saivat uneksivan ilmeen.

— Se tuli niin äkkiä, sanoi hän. — Kuka olisi voinut aavistaa tätä? Oi, mikä

suuri kärsimys lieneekään painanut häntä! Mitä te arvelette syyksi?

— Olen tullut kysymään teiltä juuri samaa. Syytä.

— Kuinka minä sen tietäisin? Hän oli aina niin huoleton ja rakastettava, kun puhuin hänen kanssaan. En aavistanut vähintäkään.

— Mutta te kuitenkin puhuitte hänen kanssaan viimeksi meistä kahdesta, rouva Kempel.

Hän huomasi Valentinin silmien sekunniksi vaihtavan ilmettä. Sitten ne jälleen olivat samat uneksivat, haaveelliset.

— Aivan oikein, sanoi hän surumielisesti hymyillen. — Hän oli niin herttainen eilen illalla. Hän auttoi minut pienestä pulasta.

— Niinkö. Pulasta?

Valentine kohosi istualleen ja nojautui Falkenbergiin päin. Hän tuli niin lähelle, että olkapäänsä miltei hipaisi toisen käsivartta. Konsuli tunsu hänen hiustensa tuoksun.

— Niin, siellä Grandilla, sanoi hän. — Minähän kohtasin teidät molemmat vestibylissä, kun olin menossa peilisaliin. Sittemmin tapasin Charlien yksin ja tulini kuiskanneeksi hänelle: "Charlie, pelasta minut ratsumestarista."

Falkenberg sävähti.

Valentine heittäytyi nauraen takaisin leposohvalle, niin että valkea auringonsäde kulki suoraan hänen punaisen suunsa yli.

— Niin, sillä hän on ihan suunnattoman ikävystyttävä, ratsumestari nimittäin, liverteli hän, — puhuu myötäänsä vain hevosistaan. Charlie oli niin rakastettava, että saattoi minut ovelleni asti. Olin hänelle sanomattoman kiitollinen. Ratsumestari oli kai juonut paljon samppanjaa, ja silloin häntä on mahdoton sietää. Niin, Charlie oli todellakin herttainen... Sanokaa, kuiskasi hän, eihän vain lie niin, että raha-asiat... vekselit...

Falkenberg katsoi häneen.

— Ehkä nekin, vastasi hän.

— Hyvä jumala! huudahti Valentine. — Jos jotain on hullusti, niin meidän täytyy tehdä kaikkemme hänen maineensa pelastamiseksi.

Hän nousi ja meni konsulin ohitse niin läheltä, että silkkihame hipaisi hänen polveaan.

Hän meni erääseen nurkkaan, helisteli joitakin pieniä avaimia ja aukaisi erään laatikon.

Falkenberg istui neuvotonna ja mykkänä paikallaan. Hän tunsi, miten hajuvedentuoksu, Valentinen puvun kahina, hänen kauneutensa ja silmänsä vähitellen suorastaan huumasivat hänet. Mistä hän aikoikaan vaatia Valentinen tilille? Hän siveli hämmentyneenä otsaansa.

Valentine palasi. Hänellä oli jotain kädessään.

— Jos joku asia on nyt heti viipymättä järjestettävä, sanoi hän, niin tämä on käytettävissä.

Konsuli nousi kauhun kangistamana. Valentine laski joukon seteleitä pöydälle.

— Voin hankkia lisää myöhemmin, sanoi hän, minulla on paljon ystäviä. Sitäpaitsi te hänen veljenään kai —

— Rouva Kempel! huudahti Falkenberg. — Te tiedätte hyvin, että nyt loukkaatte minua.

Pöydällä oli kaksikymmentä tuhannen kruunun seteliä.

— Minä huomautan teille, jatkoi konsuli, että veljeni rahalliset sitoumukset ovat minun omiani. Ja tunnissa minä voin hankkia viisi kertaa niin paljon kuin tuossa on.

— Viisi kertaa niin paljon! huusi Valentine syöksähtäen hänen luokseen. — Kuinka jalo mies te olette... viisi kertaa niin paljon... sata tuhatta — se on Charlien veljen kaltaista.

Falkenberg työnsi hänet luotaan. Viimeinen kohtaaminen, puolilikaisten setelien

näkeminen, joita Valentine pani hänen eteensä, oli palauttanut hänen tasapainonsa.

— Olen oikeastaan tullut vaatimaan teiltä tiliä, sanoi hän.

— Tiliä? Mistä?

— Charlien hengestä.

— Te olette mainio. Oletteko hullu! Mitä minulla on tekemistä veljenne itsemurhan kanssa?

Hän vilkutti epäluuloisesti silmiään.

— Asunnossani on yöllä tehty varkaus, sanoi Falkenberg.

— Niinkö? — Ja mitä on varastettu?

— Kaksikymmentäviisi tuhatta kruunua.

Falkenberg puri hammasta.

— Te ymmärrätte kyllä mitä tarkoitan, sanoi hän. — Suoranainen syy veljeni itsemurhaan on tämä varkaus. Mutta hän on viaton.

— Kuka sitten on syyllinen?

— Sen sai veljeni tietää, ennenkuin ampui itsensä. Se tieto luullakseni pani aseensa hänen käteensä. Tunnen muuten erään toisenkin, joka tietää kuka syyllinen on, ja se olette *te*.

Valentine silmät salamoivat.

— Näyttäkää se toteen! huusi hän.

— Todisteitako, rouva Kempel! Eikö siinä kyllin, että tunnen teidät. Minä en välitä noista kahdestakymmenestäviidestä tuhannesta. Ne tulevat kai hyvään tarpeeseen siellä missä ovat, toivottavasti. Mutta tahdon pakottaa teidät selvittämään tämän asian alusta loppuun. Luulen että juuri *te* olette imenyt veljeni tyhjiin, että teillä on ollut sormenne mukana viimeöisessä varkaudessa, ja että tieto siitä on ajanut veljeni tekemään itsemurhan. Minä lupaan teille, rouva

Kempel, etten lepää ennen kuin olen kostanut veljeni puolesta ja tuonut ilmoille totuuden, niin suuresti minä häntä rakastin.

Valentine nauraa hohotti.

— Herra jumala, miten lapsellinen te olette! sanoi hän. — Menkää poliisikamariin.

— Te ymmärrätte kyllä, että se on mahdotonta, kun veljeni on tällä tavoin takertunut juttuun.

— Mitä sitten aiotte?

Falkenberg katsoi häneen.

— Aion taistella teitä vastaan, sanoi hän.

— Minua vastaan! huusi Valentine. — Silloin ette tiedä mitä teette. Muuten tunnen jo alkavani vihata teitä. Varokaa itseänne! On kysymys omaisuudestanne.

Konsuli hymyili.

— On kysymys hengestänne. Vielä ei kukaan ole voittanut minua, jatkoi Valentine.

Hän alkoi kävellä kiihkeästi edestakaisin.

— Minä saatan olla paholainen, jos tahdon, sanoi hän.

Falkenberg seurasi häntä silmillään.

— Tiikeri, jolla on lapsenkasvot, sanoi hän.

Yhtäkkiä hän astui Valentinin luo ja kuiskasi ihan vasten hänen kasvojaan:

— Petohämähäkki —

Valentine peräytyi kirkaisten ja haparoi kädellään rintaansa.

IV.

Salapoliisi.

Falkenberg veti nopeasti revolverin taskustaan.

Valentine lähestyi häntä käärmemäisin liikkein. Hänen silmänsä leimusivat raivosta, ja hehkuva puna peitti hänen poskensa.

— Se Tanskan juutalainen tietysti on kertonut teille tuosta nimestä, kähisi hän.

— Mutta hän saa sen maksaa. Minä voin saavuttaa hänet vieläkin. Olen mahtavampi kuin kukaan luuleekaan.

— Älkää tulko lähemmä! huusi Falkenberg terävästi, ojentaen samassa revolverin.

Valentine seisahtui revolverin suun eteen. Aseen läheisyys ei näyttänyt vähääkään säikyttävän häntä. Hän ei ensi kertaa seissyt ojennetun revolverin edessä.

— Siinä on yksi panos jäljellä, sanoi konsuli vakavasti. — Se on veljeni revolveri, se on vielä hänen verensä tahraama. Jos astutte askelenkaan lähemmäksi, olette kuoleman oma.

Valentine katseli hänen tyyniä kasvojaan. Konsulin kylmät silmät olivat hyvin totiset.

— Soittakaa palvelustyttöä, käski Falkenberg.

Valentine ei liikahtanut.

Konsuli painoi sähkösoittokellon nappia.

— Minun on siis pakko muistuttaa teitä emännänvelvollisuuksistanne, sanoi hän.
— Nyt tyttö tulee, jätän teidän harkittavaksenne, onko palvelusväkennekin oltava tämän kiusallisen kohtauksen todistajina.

Valentine ei liikahtanut.

Mutta palvelustytön tullessa hänen käytöksensä muuttui yhtäkkiä. Hän oli jälleen hempeä ja rakastettava.

Sellainen näyttelijä! ajatteli Falkenberg väristen.

— Ole hyvä ja anna herra Falkenbergille hänen takkinsa, sanoi Valentine.

Lähemmä astuen hän jatkoi sydämellisesti:

— Vielä kerran kiitän teitä, että tulitte luokseni lohduttamaan minua suuressa surussani; tuhannet, tuhannet kiitokset! Tulkaa oikein pian taas.

— Olkaa varma siitä, vastasi konsuli synkkänä. — Minä tulen toistekin.

— Kiitos.

Hän ojensi kätensä, mutta Falkenberg ei ollut huomaavinaan sitä.

Valentine hytkähti kovasti, ja Falkenberg saattoi nähdä hänen vapisevan raivosta.

Palvelijattaren mennessä aukaisemaan ovea Valentine käytti tilaisuutta ja kuiskasi:

— Te olette loukannut minua. Minä pystyn kostamaan teille. Minä tiedän hyvin, miten voin teille kostaa.

Hän pui uhkaavasti pientä, vapisevaa nyrkkiään.

Falkenberg sai välähdyksen hänen kiukkuisista silmistään eikä voinut olla tuntematta mielenahdistusta. — Hyvästi, rouva Kempel, sanoi hän tyyneästi ja meni takaperin ovesta ulos. Eteiseen päästyään hän kuuli "petohämähäkin" ivanaurun budoaarista. Se kävi luihin ja ytimiin.

Ajuri odotti ulkona.

Konsuli pysähtyi puutarhaportille, ennenkuin astui rattaihin. Minne hän ajaisi? Takaisin huvilaansako? Oli liian aikaista vielä. Sitäpaitsi hänen täytyi ryhtyä toimenpiteisiin ehkäistäkseen Valentine kostotuumia. Sillä hän ei hetkeäkään epäillyt, että tämä nainen aikoi panna uhkauksensa täytäntöön. Hän ymmärsi nyt, että Valentine oli häijy kuin paholainen ja että hänellä oli paljon apukeinoja käytettävinaan. Hänellä oli kaupunki täynnä ystäviä, jotka ihailivat häntä hurjasti ja mielihyvällä tekisivät mitä tahansa hänen käskystään. "Minä tiedän, miten voin teille kostaa", oli hän sanonut. Omituinen tunne valtasi Falkenbergin. Mitenkä Valentine kostanee? Tuliko hänen pelätä tuota naista? Valentine taistelee asemansa puolesta, ajatteli hän. Minä olen uhannut häntä perikadolla ja kunnialtomuudella. Hän on epätoivoissaan, ja epätoivoinen nainen pystyy mihin tahansa.

Falkenberg ei voinut kieltää käyneensä levottomaksi. Hän tunsi itsensä hieman avuttomaksi, hän oli aivan yksin.

Yhtäkkiä juolahti hänen mieleensä pieni kohtaaminen, joka oli sattunut eilen illalla hänen ajaessaan veljensä kanssa pitkin Drammenin-tietä. Hän oli silloin nähnyt jalkakäytävällä miehen, joka oli herättänyt hänen huomiotaan, pitkän, jäntevän olennon, jota hän muisti piloillaan verranneensa englantilaiseen nyrkkeilijään. Ja Charlie oli kertonut hänelle kuka tuo mies oli: Asbjörn Krag, salapoliisi.

Falkenberg hypähti nopeasti odottaviin ajoneuvoihin.

— Kuulkaa, sanoi hän ajurille. — Tunnetteko Asbjörn Kragin?

Hymy levisi ajurin kasvoille.

— Kukas meistä ajureista ei häntä tuntisi, vastasi mies. — Minäkin olen monta kertaa kyydinnyt häntä.

— Tiedättekö missä hän asuu?

Ajuri vastasi empimättä:

— Josefinenkatu 16.

— Hyvä. Ajakaa sinne.

— Pitääkö ajaa kovasti?

— Sitä parempi. Kuinka niin muuten? Nähkääs, *hän* tahtoo aina ajaa niin vietävästi.

— Hän itsekö?

— Niin, Asbjörn Krag. Minä saan melkein aina sakkoa hurjasta ajosta, kun Asbjörn Krag on ollut rattaillani.

— Vai niin. No, antakaa mennä.

Ajuri läjäytti ruoskallaan, koni porhalsi juoksuun, ja parin minuutin päästä rattaat pysähtyivät Josefinenkadun 16:n edustalle.

— Kunpa hän nyt vain olisi kotona, tuumi konsuli astuessaan rattailta.

— Niin, ja jos hän on kotona, on hän jo nähnyt meidät, vastasi ajuri hymyillen.

— Luuletteko?

— Luulen. Ja sitten hän myös tietää kuka herra on ja mistä herra tulee.

— Mistä minä tulen, miten vanha olen ja milloin isoäitini kuoli, täydensi Falkenberg ivallisesti. — Näytte ihailevan tätä poliisimiestä rajattomasti.

— Ehdottomasti, vastasi ajuri vakuuttavasti. — Pitääkö minun odottaa?

— Ei, saatte mennä.

Asbjörn Krag oli kuin olikin kotona. Palvelija opasti konsulin salapoliisin työhuoneeseen, sanoen Kragin kohta tulevan.

Falkenberg tarkasteli uteliaasti huonetta. Hän ihmetteli melkoisesti niitä monilukuisia aseita, joita riippui seinillä. Kirjoituspöydällä hän huomasi suuren valokuvan, joka esitti erästä tunnettua saksalaista valtiomiestä. Kuvan alle oli piirretty "Bergen, kesällä 1904" sekä asianomaisen omakätinen omistuskirjoitus.

Hän istui miettien millä tavoin oikeastaan esittäisi asiansa. Juttuhan tuntui hänestä perin kiusalliselta. Hän kuvitteli mielessään, että kenties salapoliisi kummastelee ja pitää omituisena, että hänen puoleensa käännytään tällaisilla asioilla. Sitäpaitsi kaikki mikä haiskahti poliisilta oli Falkenbergille ylen

vastenmielistä. Ja nyt hänen täytyi kohdata oikein täysiverinen poliisimies, sikäli kuin oli kuullut.

Samassa Asbjörn Krag astui huoneeseen.

Falkenberg nousi ja kumarsi hieman. Hän aikoi ruveta esittämään asiaansa, mutta salapoliisi esti sen astumalla hänen luokseen, puristamalla hänen kättään ja sanomalla:

— Vihdoinkin.

Konsuli hämmästyi sanattomaksi.

— Oletteko... oletteko odottanut minua? kysyi hän.

— Olen toki, konsuli Falkenberg, tietysti olen teitä odottanut, vastasi Krag. Hän istuutui kirjoituspöytänsä ääreen ja katseli vierasta tarkkaavaisesti. — Odotin teitä jo aamupäivällä, olisitte tullut silloin. Nyt olemme valitettavasti hukanneet monta tuntia.

— Mutta tiedättekö sitten miksi käännyin puoleenne? kysyi konsuli yhä kummastuneempana.

— Luonnollisesti. Veljenne kuoleman johdosta.

— Veljeni ampui itsensä viime yönä puoli neljän tienoissa, sanoi Falkenberg totisesti.

Salapoliisi nousi ja astui mieltäväisenä ikkunan luo.

— Minä olen johtunut samaan tulokseen, sanoi hän.

Konsulinkin täytyi nousta.

Hän tuijotti uudelleen poliisimieheen mitä suurimman ihmettelyn vallassa.

— Mitä sanotte? kysyi hän. — Mitä te sillä tarkoitatte?

— Olen päivän kuluessa ajatellut tätä asiaa hyvin paljon, vastasi salapoliisi, ja tehnyt sen johtopäätöksen, että veljenne on varmaan itse päättänyt päivänsä. Häntä ei siis ole murhattu —

— Murhattu?

— Niin sanoin. Olisihan sekin voinut tapahtua.

— Te tunnette varmaan tämän asian yhtä hyvin kuin minä, vainajan oma veli, huomautti Falkenberg. Äänessä oli pieni ivan väre.

— Paremmin, herra konsuli, minä tunnen sen paremmin. Oletteko käynyt Valentinen luona? kysyi hän äkisti.

— Olen, tulen sieltä juuri. Hän on kauhea nainen.

— Hän on viisas ja paha, vastasi salapoliisi totisesti, — ja hän on mahtava. Tahdotteko kertoa minulle käynnistänne?

Falkenberg puhui mitä oli nähnyt ja kuullut "petohämähäkin" luona.

Hän johtui siinä kertomaan myös noiden kahdenkymmenenviiden tuhannen kruunun katoamisesta, ja Asbjörn Krag sai kuulla teräslipasjutun kokonaisuudessaan.

— En voi vielä käsittää, sanoi konsuli, mitenkä varas on päässyt rahalippaaseen. Sen hän on voinut tehdä ainoastaan avaamalla kirjainlukon.

— Niinpä tietenkin.

— Mutta kirjainlukkoa ei voi avata kukaan, joka ei tunne sanaa — lukon avainta.

— Asianomainen on kai tietänyt tuon sanan.

— Mutta sehän on mahdotonta. En ole ilmaissut sitä ainoallekaan elävälle olenolle.

— Ette edes veljellenne?

— En. Aivan varmasti en hänellekään.

— Eikä sana kai ollut itsessään niin yksinkertainen, että varas olisi ajatuskykyään käyttämällä saattanut arvata sen?

— Ehdottomasti ei. Se oli — Krag ojensi torjuvasti kätensä.

— Älkää sanoko! huudahti hän.

— Mitä ihmettä, eikö minun pidä sanoa sitä? Ei teillekään. Miksi ei?

— Siksi että tahdon itse keksiä sen. Niin pian kuin olen löytänyt sanan, olen todennäköisesti löytänyt varkaankin.

Falkenberg kysyi:

— Oletteko muodostanut itsellenne mielipiteen asiasta?

— Olen.

— Sekin vielä! Minusta tuntuu ylipäänsä, että te olette jonkun aikaa tutkinut asiaa.

— Olen jo toista kuukautta pitänyt silmällä Valentinea, sanoi Krag. — Hän pelaa korkeata peliä kaupungissamme, tuo kaunotar, mutta tähän asti hän on tehnyt tyhjäksi kaikki ponnistuksemme.

— Mistä te häntä epäilette?

— Hän on ihan varmasti vaarallinen pahantekijä, sanoi Asbjörn Krag vakavasti, — ja minä lyön vetoa siitä, että hänellä on monta rumaa kolttoa tunnollaan. Meidän on ollut mahdoton päästä häneen käsiksi. Hän kantaa maailman nähtävissä mitä puhtainta kilpeä, ja hän on kaiken aikaa osannut luikertaa kynsistämme helposti ja liukkaasti kuin ankerias.

— Luuletteko tosiaankin hänen olevan jollakin lailla tekemisissä varkauden ja veljeni kuoleman kanssa?

— Aivan varmaan. Siitä tunnen olevani vakuutettu. *Mutta varkauden tapahtuessa hän oli kotonaan Oskarinkadun varrella.*

— Silloin sen on tehnyt joku tai jotkut hänen ystävänsä.

— Se on selvää.

— Mutta mitä on oikeastaan tapahtunut? kysyi Falkenberg aivan neuvottomana.

— Minä saatan kuvitella, että veljenne on yllättänyt varkaan tai varkaat. Hän on tuntenut asianomaiset, ymmärtänyt, että koko puuha on Valentinen työtä, ja sitten epätoivoissaan siitä sekä jostakin muusta, *jota me emme vielä tiedä*, päättänyt päivänsä.

— Niin täytyy olla, mutisi Falkenberg, niin täytyy olla. Luuletteko, että veljelläni oli ennakolta aavistusta siitä, mikä tapahtuva oli?

— En luule, olen päinvastoin melkein vakuutettu, ettei hänellä ollut siitä mitään vihiä. Yhdessä ratsumestarin kanssa hän saattoi Valentinin Grandilta kotiin ajurilla. Ratsumestari erosi heistä matkan varrella. Valentinin asunnolta veljenne ajoi suoraan päätä kotiansa huvilaan. Hän oli silloin verrattain hyvällä tuulella, vieläpä juttelikin ajurin kanssa. Hän ihaili kaunista ilmaa ja puhui matkustushalustaan. "Tahtoisin maalata suuren taulun", sanoi hän. "Maalaisin taulun, jolle antaisin nimen 'Kesä' — aamulla ryhdyn työhön." Astuessaan vaunuilta hän nyökkäsi ystävällisesti hyvästiksi ajurille ja meni tyynesti huvilaan. Mutta hän oli niin uninen, että haukotteli ääneen monta kertaa. Hän puhui myös jotain siihen suuntaan, että oli hyvä päästä nukkumaan. Herra konsuli, mies, joka käyttäytyy sillä tavoin, ei haudo itsemurha-aikeita.

— Olette oikeassa, vastasi konsuli. — Minua vain ihmetyttää, mistä te olette saanut kaikki nämä tietonne.

— Oo, se teidän olisi pitänyt heti ymmärtää, vastasi Krag. — Ajuri, jolle veljenne niin herttaisesti haasteli, olin minä.

— Ei mahda olla miellyttävää joutua teidän vainottavaksenne.

Krag otti esiin muutamia papereita ja tutki niitä hyvin tarkoin.

— Lisäksi olen saanut tietää, että veljenne on viime aikoina kuluttanut noin 40,000 kruunua Valentinin takia, josta summasta melkoinen osa on mennyt lahjoihin. Sitäpaitsi hän on antanut hänelle punaisen automobiilin —

Falkenberg kavahti pystyyn. Krag jatkoi aivan tyynesti:

— ... jotta, kuten oli puhe, Valentine saisi myydä sen ja siten pääsisi selviämään erästä pulasta. Automobiilin on Valentine kuitenkin pitänyt itse. Hän on vain maalauttanut sen vihreäksi ja teettänyt siihen eräitä muita pikku muutoksia, jottei Charlie sitä tuntisi.

— Maalauttanut vihreäksi! huudahti konsuli kiihkeästi. — Se siis oli sittenkin Charlien automobiili.

— Mitä tarkoittatte? kysyi salapoliisi.

— Vastaani tuli vihreä automobiili viime yönä, kun olin matkalla asuntooni.

— Missä?

— Skillebaekin tienoilla. Sekä kuskini John että minä olimme tuntevinamme sen — se oli etäämpää ihan Charlien auton kaltainen. Mutta kun se tuli lähelle, näimmekin sen olevan vihreän.

— S:n muotoiset lyhdynpitimet? kysyi salapoliisi.

— Aivan niin.

— Entä keitä siinä oli?

— Toinen oli espanjalaisen näköinen, vastasi Falkenberg, — en muistanut nähneeni häntä ennen. Toisen kasvoja en voinut oikein erottaa, kun automobiili kulki niin kovaa vauhtia.

— Ja se kulki kaupunkiin päin, teidän ajaessanne pois päin?

— Niin.

— Tiedättekö mistä automobiili tuli? kysyi Krag.

— En.

— Sitten minä sanon sen teille. Se tuli teidän huvilastanne.

— Minun huvilastani!

— Niin, ja samassa automobiilissa olivat nuo varastetut kaksikymmentäviisi tuhatta kruunua.

— Te arvelette siis —

— Minä arvelen, että ne kaksi miestä, jotka istuivat automobiilissa, ovat

varastaneet rahat, sanoi salapoliisi, ja että ne ovat juuri samat miehet, jotka Charlie parka on viime yönä tavannut asunnossanne.

V.

Ilta Pursiklubissa.

— Nyt meidän on niinmuodoin saatava käsiimme automobiili, sanoi Falkenberg.

— Jos se vielä on Kristianiassa, niin se on löydettyinä ennen huomis-iltaa, vastasi Asbjörn Krag.

Konsuli Falkenberg nousi.

— Mitä neuvotte minua nyt aluksi tekemään? kysyi hän.

— Oletteko vapaa tänä iltana?

Falkenberg epäröi hieman.

— Jos se on ehdottomasti tarpeen, voin tietysti... mutta —

— Ehdottomasti tarpeen se ei ole, vastasi Krag, joka oli mielenkiinnolla pannut merkille toisen hämmingin. — Sanokaamme esimerkiksi kello puoli kahdestatoista lähtien.

Konsuli katsoi kelloaan.

— Nyt se on puoli yhdeksän, sanoi hän. — Hyvä, olen käytettävänä kello puoli kaksitoista.

— Oletteko Pursiklubin jäsen?

— Olen.

— Käyttekö usein klubihuoneistossa?

— Olen tavannut pistäytyä siellä silloin tällöin iltasilla.

— Teidän pitää mennä sinne tänä iltana, sanoi Krag.

— Tänä iltana, mutisi Falkenberg. — Eikö se näytä vähän kummalliselta, näin heti veljeni kuoleman jälkeen?

— Se on tarpeen.

— Olkoon menneeksi, minä tulen sitten. Sinnekö minun ehkä on saavuttava kello puoli kaksitoista?

— Niin, mahdollisesti tapaamme toisemme siellä.

— Tapaamme? kysyi konsuli tahtomattaan hätkähtäen. — Oletteko te Pursiklubin jäsen?

Asbjörn Krag hymyili — ja se hymy sai oitis Falkenbergin katumaan harkitsematonta huomautustaan.

— Minä en tiennyt... arvelin —

— Hyvä on, keskeytti Asbjörn Krag. — Tulette siis täsmälleen puoli kaksitoista.

— Mitä minä oikeastaan teen siellä?

— Ette mitään erityistä. Eikä saakaan näyttää siltä, kuin tulisitte sinne minkään asian vuoksi. Pelaatteko?

— Hiukan.

— Niin, olisi toivottavaa, että voisitte hommata siellä jotain, pelata esimerkiksi. Tarinoikaa ystävienne kanssa, juokaa lasi. Ylipäänsä, olkaa niinkuin tavallisesti.

— Sen teen, vastasi Falkenberg. — Minä vain en ymmärrä tarkoitustanne. Mutta nyt minun täytyy mennä, ja sitten kai tavataan Pursiklubissa.

— Mahdollisesti. Minun ei tarvitse sanoa, ettei teidän pidä tuntea minua, jos sattuisin tulemaan.

— Ymmärrän, sanoi konsuli aikoen vetäytyä pois.

Krag pidätti häntä.

— Vielä eräs seikka, sanoi hän. — En tahdo suinkaan olla tunkeilevainen, mutta käykö laatuun saada tietää, mitä aiotte toimittaa tällä aikaa ennen puoli kahtatoista?

Falkenberg mietti.

— Ei, sanoi hän, en mielelläni sano sitä. Se on aivan yksityistä laatua.

— Eikö sillä ole mitään tekemistä puheenaolevan asian kanssa?

— Ei kerrassaan mitään.

— No sitten ei siitä sen enempää, sanoi Krag.

Hän meni kirjoituspöytänsä luo ja painoi nappia. Ulommista huoneista kuului kellon soitto.

— Mitä te nyt teette? kysyi Falkenberg seisten ovesta.

— Minä soitan, vastasi Krag myhäillen.

— Miksi niin? Tahdotteko kutsua tänne jonkun?

— En, se on aivan yksityistä laatua, sanoi Krag myhäillen vielä enemmän.

— Vai niin. Anteeksi. Näkemiin.

Falkenberg kumarsi ja poistui.

Mennessään portaita alas hän otti taskustaan pienen siron kirjelipun, jonka oli viime yönä saanut. Hän luki sen uudelleen ja suuteli sitä. Ja onnekas hymy kirkasti hänen kasvonsa. Mutta hän hillitsi itsensä heti, ja kadulle päästyään hän oli jälleen tavallinen kylmä liikemies.

Heti konsulin lähdettyä Asbjörn Krag riensi ikkunaan. Monien taitavasti asetettujen heijastuspeilien avulla hän saattoi nähdä kaiken, mitä kadulla tapahtui, tarvitsematta kumartua katsomaan ikkunasta.

Hän näki Falkenbergin astuvan ulos ja lähtevän nopeasti kävelemään katua alas.

— No, mutisi salapoliisi, eikö häntä kuulukaan? — Vihdoin hän nyökkäsi tyytyväisesti. — Jo tulee, virkkoi hän itsekseen. — Hyvä on.

Hän oli huomannut olennon, joka lähti seuraamaan konsulia. Se oli salapoliisin palvelija, Jens.

— Hän on tosiaan jo aika näppärä, tuumi Asbjörn Krag. — Hän seuraa konsulia askel askeleelta niin välinpitämättömän näköisenä ja huomiota herättämättä kuin opetettu vainukoira. Toden totta, ei ole tarvis katua, että ongin tuon pojan vankilasta. Hänestä saattaa tulla hyödyllinen.

Asbjörn Krag nousi nopeasti ikkunan äärestä ja meni pukuhuoneeseensa.

Sillaikaa Falkenberg käveli ripeästi lähimmälle raitiotiepysäkille. Siinä hän odotti, kunnes saapui vaunu, jonka kilvessä oli nimi "Oslo". Hän astui etusillalle. Samalla salapoliisin vakooja nousi takasillalle.

* * * * *

Vasta puoli yhdentoista ajoissa Pursiklubin huoneisto alkoi herätä eloon.

Teattereissa loppuivat näytännöt, ja niistä tuli useita herroja. Isossa ruokasalissa syötiin illallista, ja jälkeenpäin herrat kokoontuivat häliseviksi, rupattaviksi ryhmiksi tupakkahuoneisiin.

Päivän suuret ja pienet tapaukset olivat puheenaineena.

— Sepä oli ikävä tuo Charlien juttu, sanoo arkkitehti Bissen pääkonsuli Tönnebylle. — Ja niin omituista, että sen piti sattuman heti veljen juhlan jälkeen.

— Loistavat päivälliset, röhisi pääkonsuli. — Falkenberg ihan kerrassaan vei voiton itsestään. Mutta kyllä hän olikin tehnyt mainiot kaupat herra Stiegelin kanssa. Kertovat hänen voittaneen kolmekymmentä tuhatta.

— Toiset sanovat neljäkymmentä, tiesi arkkitehti.

Mutta pian oli pääkonsuli taas keskellä alkuperäistä puheenainetta.

— Niin, se Charlie, se Charlie, mutisi hän.

— Ja se rakkaus, kuiskasi arkkitehti.

— Hoo. Luuletko siinä olleen rakkautta?

— Ei epäilystäkään, vanha veikko. Hän oli kuolettavasti rakastunut Valentineen, kauniiseen leskeen.

— Ja leskikö ei huolinut hänestä?

— Ei kai pitänyt kauppaa kyllin edullisena. Mutta antoi sentään Charlien tuhlatu muutamia tuhansia. Eikä niin vallan muutamiakaan.

Pari uutta herraa saapui.

— Hän taitaa olla rahanahne, arveli toinen.

— Sitä ei kukaan tiedä, vastasi arkkitehti nopeasti. — Hän tahtoo huvitella, hän seurustelee mielellään ihmisten kanssa, jotka eivät niin tarkoin laske seteleitään. Ja kukapa maailmannainen ei sitä tahtoisi?

— Kaunis hän ainakin on, ah, maiskautti pääkonsuli.

— Ihastuttava! kaikui kuorossa.

— Sellainen ryhti! huudahti arkkitehti. — Kun hän tulee liidellen, on kuin näkisi ruhtinattaren edessään.

— Entä millaiset silmät hänellä on, sillä pikku saatanalla!

— Niin, silmät!

— Mutta mikä hän oikeastaan on? kuului äskeinen kuiva ääni.

— Hän on kenraali Carstenin tytär, ilmoitti arkkitehti. — Hänen miehensä oli saksalainen, ja itse hän on monta vuotta asunut Saksassa. Kerrotaan, että mies jätti hänelle sievoisen omaisuuden.

— On hänellä ainakin monasti omaisuuksia kaulassaan ja ranteissaan. Näin hänet tässä hiljattain juhlanäytännössä, ja hän herätti huomiota koko teatterissa.

Missä hän väliajoilla liikkui, siellä oli mustanaan frakkeja.

— Miksi hän oikeastaan on tullut tänne?

— Sitä ei kukaan tiedä. Ehkä katsomaan vanhaa isänmaataan? Koti-ikävä? Kuka tietää. Ehkä häntä haluttaa loistella Kristianian pikkukaupungissa.

Herrojen huomio kiintyi samassa uuteen asiaan.

— Kuka ihmeessä tuo on, jota sihteeri kuljettaa tänne?

— En tunne, en ole häntä ennen nähnyt.

Sihteeri tuli heidän luokseen.

— Saanko esitellä vieraan, sanoi hän, — kaivosinsinööri Kvam Ruijasta.

Vastatullut kumarsi muille herroille, sitä mukaa kuin heidän nimensä mainittiin.

Hän oli keski-ikäinen, mustapartainen mies, moitteettomasti puettu, puhui pitkäveteisen tyynesti ja liikkui verkkaan ja tasaisesti.

— Hän näyttää jotenkin vakavalta, kuiskasi arkkitehti kilistäessään pääkonsulin kanssa.

— Olen sihteerin hyvä ystävä, sanoi herra Kvam, — hän se minut tänne sai. Muuten minua ilahuttaa, että saan tehdä herrojen tuttavuutta, koska itse olen purjehdusurheilija, vieläpä oikein innokaskin.

Kaivosinsinöörin sanat olivat johdantona pitkään keskusteluun, joka koski purjehdusta yleensä ja viimeistä kilpapurjehdusta erittäin. Eri mielipiteet törmäsivät vastakkain, ja väittely muodostui varsin kiivaaksi.

Mutta kenenkään huomaamatta herra Kvam vetäytyi erilleen keskustelusta. Lopuksi hän seiso i aivan yksin puhellen arkkitehti Bissenin kanssa, silläväl in kuin hänen alkuunpanemansa keskustelu jatkui perin vilkkaana ympäri huonetta.

Taas tuli uusi vieras, joka otettiin yleisellä mielihyvällä vastaan. Hän oli punakka, pyöreä ja pyylevä herra.

— Tunnetteko häntä? kysyi arkkitehti.

— En, mutta näen, että hän on ruotsalainen. Hänellä on kolme S:ää takinhihassa, vastasi kaivosinsinööri.

— Aivan oikein, hän on Tukholman Purjehdusseuran jäsen. Hän on nimeltänsä Lidström, varatuomari. Kelpo mies.

— Vai niin. Onko hän kauankin oleskellut täällä Kristianiassa?

— Ei, vain pari kolme kuukautta. Mutta hän on jo saanut paljon ystäviä. Hän kuuluu myös *hänen* ihailijapiiriinsä.

— *Hänen?*

— Niin. Ai mutta sehän on totta. Te olette vieras paikkakunnalla ettekä siis luultavasti tiedä kuka Valentine on, kaunis Valentine Kempel.

— En, häntä en tunne, vastasi insinööri.

— Silloin teidän pitää välttämättä tutustua häneen mitä pikimmin. Minä tunnen hänet hyvin, sanoi arkkitehti itsetietoisesti, — minä esitän teidät sopivassa tilaisuudessa.

Melu taukosi äkkiä hetkeksi, ja kaikkien silmät kääntyivät oveen päin, josta muuan herrasmies juuri astui sisään.

Arkkitehti mutisi ihmeissään:

— Hänkö! Sitäpä en olisi uskonut.

— Kuka tuo herra on, joka nyt tuli? kysyi insinööri.

— Konsuli Einar Falkenberg, vastasi arkkitehti. — Hänen veljensä on juuri kuollut viime yönä — ampunut itsensä, kerrotaan. Rakkaudesta Valentineen.

— Todellakin, huudahti herra Kvam. — Sepä mielenkiintoista.

Keskustelu ei enää ottanut sujuakseen yhtä vilkkaasti. Oli kuin Falkenbergin äkillinen ilmestyminen olisi hieman hillinnyt yleistä rattoisuutta.

Falkenbergista itsestään tuntui, kuin nuo kaikki toiset olisivat kummastelleet, että hän katsoi voivansa mennä klubiin tällaisenakin päivänä. Hän ei itsekään ymmärtänyt miksi se oli ollut tarpeen.

Hän sai viskynsä ja asettui pöydän ääreen, jossa jo ennestään istui kolme-neljä herraa. Näiden joukossa oli myös ruotsalainen varatuomari. Vähän sen jälkeen hänet esiteltiin uudelle vieraalle, ruijalaiselle kaivosinsinöörille.

Falkenberg oli väsynyt ja kyllästynyt kaikkeen. Hän olisi halunnut lähteä kotiin. Aika kului. Kello oli jo yli kahdentoista, mutta Asbjörn Kragia ei kuulunut. Hänet herätti mietteistään Lidströmin ääni, joka kysyi:

— Herra Falkenberg, ettekö haluaisi pelata hiukan?

Falkenberg suostui heti. Sillä tavoin sai edes ajan kulumaan. Sitäpaitsi Asbjörn Krag oli nimenomaan kehottanut häntä pelaamaan.

Kun herrat istuutuivat pelipöytänsä, nousi kysymys mitä pelattaisiin.

— Pokeria, ehdotti Falkenberg. — Se on helpointa ja jännittävintä.

— Olkoon menneeksi, vastattiin. — Onpa hauska saada kerran taas pelata oikein vanhaan hyvään tapaan.

Ja sitten herrat pelasivat pokeria. Ensin pikku summista. Onni vaihteli. Sitten varatuomari ehdotti panoksen korottamista, ja melkein oitis tuli pöytään suurehko summa. Falkenberg innostui vähitellen peliin. Alussa onni oli vaihteleva, mutta kun oli tuntikausi pelattu, kääntyi se Falkenbergille satumaisen myötäiseksi. Seteleitä kasaantui hänen eteensä. Yhä useampia uteliaita kokoontui pelipöydän ympärille, ja kaikki lausuivat ihmettelynsä Falkenbergin äkillisestä ja ennenkuulumattomasta onnesta. Se teki hallaa etenkin varatuomarille, mutta hilpeä ruotsalainen ei näyttänyt olevan millänsäkään häviöistään.

Erään robbertin jälkeen ruotsalainen sanoi kääntyen Falkenbergiin ja kohottaen tyhjää lasiansa:

— Tulkaa, hyvä veli, mennään laittamaan uusi grogi. Me kaksi, jotka edustamme voittoa ja tappiota.

Falkenberg ja Lidström menivät erään läheisen pöydän ääreen täyttämään lasejaan. Heidän siinä seisoessaan visky- ja soodavesipulloja käsitellen tuntui Falkenbergista, että ruotsalainen kävi huomattavan hilpeäksi ja puheliaaksi. Merkillisen paljon aikaa häneltä myös meni grogin valmistukseen. Mutta se oli vain silmänräpäyksen huomio, jonka Falkenberg heti jälkeenpäin unohti. Sitten he jälleen istuutuivat pelipöytään.

Taas Falkenberg voitti — voitti paljon. Ja varatuomari hävisi häviämistään.

Kun he olivat pelanneet kaksi tuntia, sattui jotain, mikä herätti tavatonta mielenkuohua, jotain klubin historiassa aivan ennenkuulumatonta.

Varatuomari heitti yhtäkkiä korttinsa pöytään ja nousi kiivaasti.

— Minä en pelaa enää, sanoi hän.

— Mutta miksi? huudettiin hänelle. — Mikä nyt, ettekö tahdo jatkaa, kunnes voitatte?

Herra Lidström osoitti vavisten Falkenbergia ja sanoi;

— Minä en ainakaan pelaa enää tuon herran kanssa. Tuo herra pelaa väärin.

Naurunremahdus kajahti huoneessa. Sitten syntyi haudanhiljaisuus.

Falkenberg nousi hitaasti pöydästä. Ensin hänen silmänsä harhailivat käsittämättöminä toisesta toiseen, mutta kun ruotsalainen uudisti syytöksensä, niin hän sävähti kalmankalpeaksi raivosta. Ja hän silmäili ympärilleen etsien jotakin, jonka voisi lennättää varatuomarin päähän.

Ympärillä-seisojat älyivät hänen aikeensa ja asettuivat väliin.

Kuului sekavia huutoja:

— Tyhmyyksiä! Ruotsalainen on hullu! Heittäkää hänet ulos! Falkenberg pelipetturi — mies on mielenvikainen.

Mutta Lidström ei antanut myöten, vaan uudisti syytöksensä. Syntyi sanoin kuvaamaton meteli. Vihdoin saatiin aikaan sen verran hiljaisuutta, että sihteerin sanat pääsivät kuuluviin.

— Minä vaadin varatuomari Lidströmiltä heti paikalla selitystä, sanoi hän.

— Herra Falkenberg pelaa väärin, vastasi Lidström, sanon sen vieläkin kerran. Hän on pistänyt kaksi ässää taskuunsa. Sen olen omin silmin nähnyt.

— Mihin taskuun? kysyi joku ääni joukosta. Ei kukaan tiennyt oikein mistä se tuli.

Muut herrat seisoivat suurena, tiheänä piirinä heidän ympärillään. Kun Falkenberg pisti kätensä taskuun, oli tilava huone aivan valoisa.

Hän käänsi taskun nurin. Siinä ei ollut mitään, ei korttia enemmän kuin muutakaan.

Lidström horjahti muutaman askelen taaksepäin. Jos myrkyllinen käärme olisi yhtäkkiä noussut pystyyn hänen edessään, ei hän olisi enemmän hämmästynyt ja kauhistunut.

Falkenberg käänsi toisenkin taskun. Siinäkään ei ollut kortteja.

Nyt nousi paheksumisen myrsky ruotsalaista vastaan, ja yleisesti vaadittiin, että hänet oli heitettävä ovesta ulos.

Silloin kaivosinsinööri Kvam astui pöydän luo, tyyneenä ja vakavana, ja pyysi hiljaisuutta.

— Hyvät herrat, sanoi hän. — Saattaa näyttää tungettelulta, että minä, joka olen aivan outo ja tuntematon klubissa, sekaannun tähän asiaan. Mutta haluaisin tehdä ehdotuksen, joka mielestäni on varsin järkevä. Laskekaamme kortit.

— Niin, huudettiin joka taholta, laskekaa kortit!

Tavattoman jännityksen vallitessa kaivosinsinööri laski herrojen äsken käyttämät kortit. Joukon mutinasta saattoi kuulla, että kaikki laskivat mukana.

— Viisikymmentä! huudahtivat kaikki samalla kertaa.

— Aivan oikein, sanoi kaivosinsinööri, tässä on ainoastaan viisikymmentä korttia. Kaksi puuttuu siis. Katsotaanpas näin ollen mitkä kortit ovat poissa.

Hän levitti kaikki kortit pöydälle ja tarkasteli niitä.

— Kaksi ässää puuttuu, sanoi hän. — Risti- ja ruutuässä. Sitä ei käy kieltäminen.

— Merkillistä! Salaperäistä! huudeltiin hänen ympärillään, ja ruotsalainen kirkui vimmoissaan:

— Siinä näette, hyvät herrat! Siinä näette!

Insinööri Kvam pyysi uudelleen hiljaisuutta.

— Hyvät herrat, sanoi hän. — Sattumalta olen pelin aikana hieman käyttänyt silmiäni. En ole ainoastaan katsellut pelin kulkua. Minä ymmärrän mitä tässä on tapahtunut. Koska nyt herra Falkenberg on auliisti näyttänyt meille taskunsa, on varsin kohtuullista, että herra varatuomari tekee samoin.

— Minäkö! huudahti varatuomari päästään raikuvan naurun. — No ihan mielihyvällä, sanoi hän, jos se herroja huvittaa.

Hän pisti kätensä oikeaan takintaskuunsa — mutta lakkasi yhtäkkiä nauramasta ja meni kalpeaksi kuin ruumis.

Hän veti kaksi korttia taskustaan.

Ne olivat risti- ja ruutuässä.

Konsuli Falkenberg oli alkanut katsella terävästi insinööriä, joka niin rohkeasti oli puuttunut asioiden menoon.

Ja samassa kuin ruotsalainen ällistyksen kangistamana heitti molemmat kortit pöydälle, konsuli tunsu miehen, joka sanoi itseään kaivosinsinööri Kvamiksi.

Hän tunsu hänet sekä äänestä että silmistä.

Mies oli Asbjörn Krag.

VI.

Kirjainarvoitus.

Herrojen kummastus kävi sanoin kuvaamattomaksi, kun näyttäytyi, että puuttuvat kortit olivat varatuomarin omassa taskussa. Joka taholta huudettiin, että ruotsalainen oli viskattava ulos.

Varatuomari itse oli aluksi aivan mykkänä hämmästyksestä ja kauhusta. Vihdoin hän tointui sen verran, että sai jonkun sanan suustaan. Hän sanoi, että kaikki johtui varmaan jostakin häpeällisestä salahankkeesta, jostakin hirveästä väärinkäsityksestä. Kaikki hänen mahtipontiset vakuuttelunsa otettiin ivanaurulla vastaan, eikä ruotsalaisella vihdoin ollut muuta neuvoa kuin lähteä klubista. Läsnaolevat johtokunnan jäsenet päättivät, että hänet oli heti erotettava. Edelleen päätettiin tehdä Tukholman Purjehdusseuralle ilmoitus asiasta. Mutta muuten itsekukin läsnäolija lupautui noudattamaan ankaraa vaitioloa tapahtuman suhteen. Hienon klubin maine olisi helposti voinut tahraantua, jos kaupungille olisi päässyt huhu, että pelipetturi oli tavattu itse teosta klubin illanvietossa.

Sihteeri astui Einar Falkenbergin luo ja pyysi häneltä anteeksi tapausta — syyllinen oli saapa rangaistuksensa. Konsuli vastasi tyynesti ja sanoi olevansa tietysti yläpuolella sentapaisia syytöksiä, joita varatuomari oli viskannut häntä vastaan, mutta myönsi kuitenkin joutuneensa hetkeksi hieman ymmälle toisen suunnattoman julkeuden takia.

Sitten kiitettiin kaivosinsinööri Kvamia hänen osoittamastaan maltikkuudesta, mutta insinööri vastasi vaatimattomasti olevansa ylen mielissään siitä, että oli saanut kunnian tehdä arvoisalle klubille pienen palveluksen.

Samassa lennähti ovi auki ja varatuomari näyttäytyi jälleen. Hän tuli sisään hattu päässä ja ohut espanjanruokokeppi kädessä. Hän oli kalmankalpea.

— Ennenkuin lähden täältä, huusi hän raivoissaan, tahdon vielä sanoa sanan sille hävyttömälle miehelle, joka on uskaltanut loukata minua. Missä hän on? kiljui hän. — Jahka saan hänet käsiini, annan hänelle selkään.

Hänen tulonsa oli niin äkkiarvaamaton ja esiintymisensä niin raju, että herrat vaistomaisesti peräytyivät hänen tieltään.

Hän äkkäsi kaivosinsinöörin ja meni suoraan häntä kohti heiluttaen arveluttavasti keppiään. Päästyään hänen eteensä hän menetti malttinsa kokonaan ja sinutteli häntä.

— Siinäkö sinä olet, hävytön saatana! Sinä olet velkaa minulle hyvityksen julkeudestasi, minä tahdon tapella kanssasi!

Insinööri Kvam jäi seisomaan aivan levollisena kädet selän takana ja katseli hurjistunutta miestä silmiin.

— Minä tahdon tapella kanssasi! huusi ruotsalainen toistamiseen. — Sinä olet kurja pelkuri, ellet tahdo tapella kanssani. Minulla on pistoolit kotona — ne saadaan tänne tuossa tuokiossa.

— Minulla on pistoolit itselläni, vastasi insinööri, mutta minä en taistele kansaanne.

— Ette siis tahdo? kysyi ruotsalainen hammasta purren ja kohottaen keppiään.
— Viimeisen kerran: tahdotteko?

— En, vastasi insinööri järkähtämättömän levollisesti.

Keppi suhahti ilmassa ja olisi osunut insinöörin päähän, ellei hän salaman nopeudella olisi väistänyt. Samassa hän ripeällä liikkeellä iski nyrkkinsä alapäin ruotsalaisen leukaluuhun. Varatuomari hoippui pari askelta takaperin ja olisi kaatunut, elleivät muutamat paikalle rientäneet herrat olisi tukeneet häntä. Mutta nyt oli läsnäolijain ällistys vaihtunut katkeraksi suuttumukseksi raakaa rauhanhäiritsijää kohtaan. Melulla ja rähinällä hänet suorastaan kannettiin ovesta ulos ja portaita alas. Ajuri noudettiin ja hänet viskattiin rattaille. Pois ajaessaan hän istui huojuen sinne tänne kuin täysihumalassa. Kaivosinsinöörin antama isku oli ollut ankara.

Kun herrat palasivat klubihuoneistoon, olivat Einar Falkenberg ja insinööri

Kvam poislähdössä. Viimemainitun riipeyttä ja voimaa ylisteltiin äänekkäästi.

— Näytti siltä, kuin mies olisi mennyt tainnoksiin iskusta, sanottiin.

— Ei ihan, vastasi insinööri, mutta pökertyi hän kyllä. Olisin *voinut* iskeä hänet lattiaankin, mutta siitä hänen kaikesta päättäen tarpeeton täällä-olonsa vain olisi pitentynyt hetkiselä.

Kvam ja Falkenberg lähtivät. Jälkimäinen oli tavattoman totinen. Portaille päästyä hän sanoi kaivosinsinöörille:

— Asbjörn Krag, en tiedä itsekään, kuinka paljosta minun on teitä kiittäminen.

Salapoliisi — toisin sanoen insinööri Kvam — kohautti olkapäitään.

— Olitte perin tukalassa asemassa, herra konsuli, sanoi hän.

— Se alkaa selvitä minulle.

— Ne kaksi korttia *olivat teidän taskussanne*.

Konsuli pyyhkäisi otsaansa ja mutisi:

— Herra jumala, sehän on kauheata.

— Minä aavistin, jatkoi salapoliisi, että ruotsalaisella oli konnanjuoni mielessä. Hän on "petohämähäkin" orja hänkin.

— Hänen ihailijoitaan, huomautti Falkenberg.

— Hänen orjiaan, toisti Krag. — Hän on kokonaan Valentinien vallassa. En epäile hetkeäkään, että mies juuri hänen neuvostaan koetti häväistä teidät tänä yönä.

— Hänkö siis pani kortit taskuuni?

— Tietysti. Minä vartioin koko ajan hänen jokaista liikettään. Panin merkille sen silmäänpistävän mielenkiinnon, jota hän osoitti teidän saapuessanne klubiin, ja kun hän ehdotti korttipeliä, ymmärsin heti, että se oli tapahtuva pelipöydässä. Mutta kun aika kului eikä mitään tapahtunut, aloin hermostua. Kun hän sitten alkoi hävitä, sain aavistuksen siitä, mitä tapahtuva oli, ja terotin huomiotani

kaksinkertaisesti. Hän hävisi tahallaan.

Einar Falkenberg katsoi kummastellen häneen. He olivat saapuneet Drammenin-tielle ja kävelivät nyt valoisana kesäyönä Skillebaekiä kohden.

— Hävisikö hän tahallaan? kysyi konsuli. — Kuinka se on selitettävä?

— Asia on hyvin yksinkertainen, vastasi Krag. — Hän oli tullut klubiin nimenomaan sitä varten, että viskaisi teitä vastaan syytöksen pelipetoksesta. Siksi oli tarpeen, että te voititte. Minä näin monta kertaa, että ruotsalainen heitti pois mitä mainioimmat kortit, mutta sitävastoin pelasi silloin, kun hänellä ei ollut kerrassaan mitään toivoa. Koe tuli luultavasti maksamaan hänelle tuhatkunnan kruunua lyhyessä ajassa.

— Minä olen voittanut tuhatkaksisataa kruunua, sanoi Falkenberg.

— Niinpä saattaa olla. Ja siitä on tuhat kruunua ruotsalaisen menettämiä.

Salapoliisi naurahti.

— No hyvä, jatkoi hän. — Kun herra varatuomari nousi ja vei teidät muassaan viskypöydän luo, niin minä älysin, että nyt se oli tapahtuva, mitä koko illan olin odottanut. Ja aivan oikein. Sillaikaa kuin kaikkien muiden huomio oli kiintynyt peliä koskevaan keskusteluun, käytti hän tilaisuutta hyväkseen ja pisti kaksi korttia oikeanpuoliseen takintaskuunne. Kukaan muu ei sitä nähnyt kuin minä, hän oli todellakin rivakka ja näppärä, tuo kunnan ruotsalainen.

— Minusta tuntui kyllä, sanoi Falkenberg, että hän viivytteli kauan siellä grogipöydän ääressä. Mutta kuinka te saitte kortit pois taskustani ja hänen taskuunsa?

— Se kävi hyvin helposti, vastasi poliisimies nauraen. — Minä olen näet taitavin taskuvaras Skandinaavian kolmessa valtakunnassa.

— *Sitäkin* te salapoliisit osaatte, huomautti konsuli.

— *Minä* osaan, vastasi Krag.

He kävelivät hetkisen ääneti rinnakkain. Sitten Falkenberg sanoi:

— Ajattelen sitä mahdollisuutta, että kortit olisivat löytyneet taskustani. Se olisi ollut hirveätä.

— Ihmiset ovat kerta kaikkiaan omituisia, vastasi salapoliisi. — Huolimatta varallisuudestanne ja tähänastisesta nuhteettomasta elämästänne, huolimatta siitä, että aina olette esiintynyt gentlemannin tavoin, olisi teihin joka tapauksessa takertunut pieni epäluulo. Ihmiset olisivat sanoneet itsekseen: "Miten lienee oikeastaan niiden korttien laita? Hänellähän oli ihan satumainen onni, ja pöydällä oli suuria summia." Teidän vakuutuksenne, että skandaalin syynä oli häpeällinen salahanke, olisi otettu vastaan kohteliaasti hymyillen: "luonnollisesti, herra konsuli!" Mutta kuitenkin he kaikki olisivat siitä yöstä lähtien katselleet teitä epäluuloisin silmin, saatte olla varma. Ihmiset ovat kerta kaikkiaan semmoisia kuin ovat, ja ulkonaiset seikat olisivat näennäisesti todistaneet teitä vastaan.

— Kauheata, mutisi konsuli väristen. — Sillä tavoin Valentine siis kostaa.

— Sillä tavoin tämä nainen aina kostaa, vastasi salapoliisi. — Jo tällä hetkellä hän varmaan on saanut tietää, miten ensi hyökkäyksen on käynyt.

— Ja sitten hän ehkä alistuu välttämättömyyteen ja luopuu kostostaan, sanoi Falkenberg katsoen tutkivasti salapoliisiin.

— Ei, vastasi Asbjörn Krag totisesti, — nyt hän tuo kaikki sotavoimansa taisteluun, nyt hän panee liikkeelle maat ja taivaat vahingoittaakseen teitä, tuhotakseen, häväistäkseen, musertaakseen teidät. Tästä hetkestä lähtien te olette hänen verivihollisensa, Hän on kekseliäs ja ovela, hän on julma. Eikä hän hellitä, ennenkuin on voittanut. Tai hävinnyt.

Falkenberg pysähtyi.

— Te puhutte vakavasti, sanoi hän. — Omituinen tunne on vallannut minut. Olisiko se pelkoa?

Salapoliisi vastasi:

— Minä vakuutan, herra konsuli, ettei teillä vielä ikinä ole ollut niin päteviä syitä pelkoon kuin nyt.

— Lähtiessäni hänen luotaan, kertoi Falkenberg, hän huusi jälkeeni sanoen

tietävänsä, miten saattoi kostaa minulle.

— Käsitättekö mitä hän sillä tarkoitti? kysyi Asbjörn Krag.

— En, ellei hän tarkoittanut tätä, tätä korttijuttua.

— Tuskinpa.

— Sitten en tiedä mitä se lienee.

— Siitä tulee teille kauhea hetki, vastasi salapoliisi, jahka kerran saatte tietää mitä hän tarkoitti.

Herrat olivat saapuneet konsulin huvilalle. Ensi kerroksen työhuoneessa paloi tuli.

— Vanha palvelijani valvoo ja odottaa minua, sanoi Falkenberg. — Ettekö tekin käy sisään?

— Kiitos, minun tekee mieleni nähdä lipasta. Olen tänään paljon ajatellut kirjainlukkoa ja tahdon koettaa, enkö voisi keksiä selitystä tähän omituiseen arvoitukseen.

Kun he olivat saapuneet konsulin työhuoneeseen ja palvelija oli lähetetty pois, avasi Falkenberg kaapin ja otti esille rahalippaan.

— Tässä se on, sanoi hän. — Kuten näette, ei sille ole tehty minkäänlaista väkivaltaa.

Salapoliisi tutki lipasta tarkoin joka puolelta, naputti lukkoa ja kopeloi koneistoa.

— Kaikki on kunnossa, sanoi hän. — Tämän lippaan voi avata ainoastaan se, joka tietää avainsanan.

— Sanaa ei tiedä kukaan muu kuin minä itse, sanoi Falkenberg.

Salapoliisi kysyi:

— Onko sana nyt sama kuin viime yönä?

— On, lipas sattuu olemaan lukittu samalla sanalla.

— Tahtoisin mielelläni kokeilla hiukan, sanoi Krag. — Saanko olla yksin täällä huoneessanne kolme minuuttia?

Falkenberg hieman kummasteli pyyntöä, mutta opittuaan sokeasti luottamaan Kragiin hän vastasi nopeasti:

— Tietysti. Riittääkö että menen viereiseen huoneeseen?

— Aivan hyvin. Minä kutsun teitä, kun olen valmis.

Konsuli lähti huoneesta ja sulki oven perässään. Heti hänen poistuttuaan Krag ensin tutki huonetta.

Hän veti paksut uutimet syrjään, jotta sisään pääsi enemmän valoa. Senjälkeen hän avasi ikkunan ja katseli tarkkaavasti puutarhaa ja hiekkakäytäviä, mittasi sitten silmillään ikkunan ja kaapin välimatkan. Sen tehtyään hän aivan tyynesti meni ottamaan teräslippaan hyllyltä ja asetti sen pöydälle. Hetkeäkään empimättä hän sovitti lukon kirjaimet järjestykseen, painoi ponninta ja — avasi lippaan.

— Saatte tulla! huusi hän.

Falkenberg astui sisään viereisestä huoneesta. Jo kynnyksellä hän näki, että lipas oli avoinna. Hän pysähtyi ja tuijotti ällistyneenä ensin lippaaseen ja sitten salapoliisiin.

— Tämä ei ole mahdollista! huudahti hän. — Sehän on kuin satua.

Asbjörn Krag vastasi tyynesti ja hiljaa kuten tavallista:

— Sanoin teille illalla, että niin pian kuin olen keksinyt sanan, joka avaa lippaan, olen myös löytänyt varkaan tai varkaat.

— Niin, sanoi Falkenberg, ja nyt olette avannut lippaan.

Salapoliisi sulki lippaan jälleen, niin että lukko paukahti, ja jatkoi:

— Minun täytyy tunnustaa erehtyneeni. Olen löytänyt sanan, se on totta, mutta —

— Mutta! kysyi konsuli, — mitä niin?

— Ei mitään muuta, vastasi salapoliisi, kuin että olen tällä hetkellä yhtä kaukana varkaista kuin ennenkin.

Hänen äänessään kuului harmin ja väsymyksen väre, joka vaikutti Falkenbergiin.

— Ettekö tahdo sanoa, kysyi konsuli, miten olette keksinyt sanan?

Krag viittasi torjuvasti kädellään mutisten:

— Toiste, toiste.

Hän katsoi kelloaan.

— Kello on jo puoli viisi, en ehdi enää kaupunkiin tänä yönä. Saanko maata täällä luonanne?

-. Tietysti. Mielihyvällä. Soitanko palvelijaa?

— Ei millään muotoa, kielsi Krag, antaa vanhuksen nukkua rauhassa. Enkö voi maata yläkerroksessa veljenne asunnossa?

Falkenberg viivytti vastaustaan.

— Miksei, mutisi hän, mutta —

— Onhan ruumis viety pois?

— On, se vietiin jo iltapäivällä.

— No sitten ei mikään estä.

— Minä saatan teidät sinne.

— Kiitos, mutta älkää ottako nähdäkseenne mitään vaivaa. Minä makaan mieluummin jollakin sohvalla.

— Miten vaan tahdotte.

Herrat astuivat verkalleen Charlien asuntoon vieviä portaita ylös.

Kaikki oli siellä koskematta entisellään. Huonekalut, matot ja taideteokset olivat hajallaan taiteellisessa epäjärjestyksessä, josta Charlie niin paljon piti.

Atelieerissa nurinkäännetyt taulut irvistivät heitä vastaan.

Salapoliisi osoitti muuatta siellä olevaa leveätä divaania.

— Tuossa minä tahdon nukkua, sanoi hän.

— Tässäkö huoneessa? kysyi Falkenberg.

— Niin, miksikäs ei tässä?

— Sillä juuri tässä huoneessa... tässä huoneessa hän —

— Niinkö, sanoi salapoliisi totisesti ja mielenkiinnolla, katsellen ympärilleen. —
Mutta *sehän* ei estä minua nukkumasta täällä.

Hän meni ja veti uutimet suurten ikkunain eteen, niin että huone kävi puolipimeäksi. Konsuli jäi seisomaan oveen. Veljeään muistellessaan hän oli jälleen vähällä joutua tunteittensa valtaan.

Asbjörn Krag pysähtyi keskimäisen ikkunan luo ja laski kätensä korkeaselkäiselle, kirjaillulle nojatuolille, joka oli ikkunan edessä.

— Tälläkö tuolilla ehkä? kysyi hän.

— Niin, vastasi konsuli hiljaa, sillä tuolilla se tapahtui. Veli parkani oli asettunut ikkunan ääreen kuollakseen uuden, koittavan päivän säteissä.

— Taiteilija viimeiseen asti, mutisi poliisimies. Huomatessaan Falkenbergin mielenliikutuksen hän astui nopeasti hänen luokseen ja vei hänet lempeällä väkivallalla huoneesta pois.

— Koettakaa levätä hieman, hyvä ystävä, sanoi hän. — Meillä on huomenna edessämme rasittava päivätyö. Minä itse aion nukkua kaksi tuntia. Se on enemmän kuin tarpeeksi minulle, silloin kun olen työssä. Käväisen sitten luonanne, ennenkuin lähden kaupunkiin.

Falkenberg rohkaisi mielensä, ja jottei uudelleen osoittaisi heikkoutta, sanoi hän lyhyesti hyvää yötä ja lähti.

Asbjörn Krag kääntyi mennäkseen takaisin atelieeriin.

Hän oli sanonut konsulille hyvästit jonkinlaisessa etuhuoneessa tai kabinetissa.

Juuri ollessaan vetämäisillään syrjään raskaat oviverhot, jotka erottivat tämän huoneen atelieerista, hän pysähtyi ja kuulosti.

Sitten hän tempasi äkisti verhot syrjään ja astui sisään.

Keskimäisen ikkunan luona tuolilla — samalla tuolilla missä Charlie oli ampunut itsensä ja mikä hetki sitten oli ollut tyhjänä — istui nyt ihminen.

VII.

Seuraava päivä.

Tuolilla istui ihminen. Ja tuoli oli sen ainoan ikkunan ääressä, jonka uutimet oli vedetty syrjään, niin että nousevan auringon valo virtasi huoneeseen luoden olentoon valkoisen hohteen.

Asbjörn Krag seiso i hetkisen hiljaa oviaukossa katsellen uteliaasti hahmoa. Sitten hän virkkoi nauraen:

— Sinä alat kunnostautua. Sinulla on jo vaikuttavaisuuden tajuntaa.

Silloin olento nousi seisomaan.

Se oli Asbjörn Kragin palvelija ja apulainen, kahdeksantoistavuotias Jens.

— Teitä ei sitten mikään voi säikyttää, sanoi Jens katsoen ihailevasti isäntäänsä.

Salapoliisi ei vastannut. Hän meni ikkunoiden luo ja veti kaikki verhot syrjään, niin että päivänvalo pääsi vapaasti täyttämään suuren huoneen.

— Tämä hämähä tekee minut uniseksi, sanoi hän. — Kas niin, hyvä on. Mitenkä sinä keksit tulla tänne?

— Olen seurannut määräyksiänne.

— Minun määräyksiäni?

— Niin, teidän sanoitte eilen illalla, etten saanut menettää konsuli Falkenbergia näkyvistäni, ja sitä en olekaan tehnyt.

— Se on oikein. Sinä olet kunnan mies. Mutta miten pääsit tänne sisään kenenkään huomaamatta?

— Oletteko unohtanut, miten hyvästi osasin kiivetä ennen muinoin? kysyi Jens nauraen niin, että Asbjörn Kragin täytyi hillitä häntä.

— Tiedättehän, että minä kiipeän kuin apina. Muistatteko, miten minun kerran piti ryöstää Bendixenin kultasepänmyymälä? Olin kavunnut vesiränniä ylös kolmanteen kerrokseen asti, kun te, herra Krag, yhtäkkiä seisoitte alhaalla kadulla.

— Niin, kyllä muistan, vastasi salapoliisi. — Mitä minä silloin sanoin?

— Te sanoitte, että jollen heti laittau alas, niin te ammutte sormeni mäsäksi. Minä riipuin paraikaa sormillani katonräystäässä.

— Aivan niin. Oikein. No ammuinkos? kysyi Krag hymyillen.

— Ette, sillä minusta oli viisainta tulla alas ja antautua. Tiesin, ettei maksanut vaivaa yrittää muuta. Minähän tunsin teidät siitä kerrasta, jolloin —

— Hyvä on, keskeytti Krag. — Sinä siis olet ryöminyt ikkunasta tänne?

— Niin.

— Olitko täällä silloin, kun konsuli ja minä tulimme sisään äskettäin?

— Olin. Istuin noiden lintujen takana.

Jens osoitti eriskummaista japanilaista varjostinta. Asbjörn Krag istuutui tyyneästi itsemurhaajan tuolille.

— Minä ymmärrän, että saan ruveta käyttämään sinua yhä enemmän, sanoi hän.

— Olet jo pystyvämpi kuin kukaan poliisilaitoksen etsivistä. Mutta älkäämme kuluttako aikaa turhilla loruilla. Anna kuulua mitä tiedät. Sen pikku ilmoituksen jälkeen, minkä lähetit minulle kirjeessä, olen todellakin utelias kuulemaan mitä kaikkea olet pannut merkille.

Salapoliisi nojautui selkäkenoon ja ummisti puoleksi silmänsä. Se oli hänen mielialentonsa, johon hän asettui aina, kun tahtoi olla oikein tarkkaavainen ja

samalla lepuuttaa ruumistaan.

Jens istuutui tuolille hänen eteensä. Nuoren miehen kasvot ilmaisivat intoa ja neuvokkuutta. Hän oli aito kristianialainen, oikea kaupunkinsa lapsi. Viisaat, pelottomat silmät antoivat hänen kasvoilleen ilmeisen älykkyyden leiman. Krag ei ollut tehnyt lainkaan huonoa kaappausta pelastaessaan tämän ripeän ja valppaan nuorukaisen turmiosta ja tehdessään hänet apulaisekseen. Jens puolestaan ihaili ja kunnioitti Asbjörn Kragia rajattomasti.

— Siis, sanoi Krag, kun annoin sinulle sovitun merkin soittokellolla, niin sinä läksit kadulle?

— Aivan niin, keskeytti Jens innoissaan päästäkseen kertomaan. — Heti senjälkeen näin konsulin ja seurasin häntä raitiotiepysäkille. Hän odotti, kunnes Osloon menevä vaunu saapui. Hän astui etusillalle, minä takasillalle. Kun vaunu pysähtyi —

— Missä se pysähtyi? kysyi Krag.

Jensin silmät välähtivät hilpeästi hänen vastatessaan:

— Vankilan kohdalla.

— Jatka.

— Niin, konsuli astui vaunusta, minä samoin. Poikkesimme Halvardinkadulle ja kuljimme ohi muutamien sievien pikkutalojen, joiden edustoilla oli puutarhat.

Kadun loppupäässä konsuli pysähtyi pienen yhdenperheenasunnon kohdalle. Se ei ollut mikään huvila oikeastaan, muttei mikään roskatalokaan. Ennenkuin astui sisään, hän kääntyi katsomaan taakseen. Samassa minä seisoin muina miehinä lukien erästä seinäplakaattia ja viheltelin. Konsuli meni taloon, ja ykskaks olin minäkin portilla. Sain nähdä sen verran, että joku vanhanpuoleinen naishenkilö avasi oven ja laski konsulin sisään, ja minä kuulin hänen sanovan: "Ada on odottanut teitä... Hän on..." Loppua en erottanut. Odotin viisi minuuttia. Sitten minäkin soitin ovikelloa.

— Pääkäytäväkö? kysyi Krag.

— Siellä ei ollut kuin yksi käytävä. Sama nainen, joka oli päästänyt konsulin

sisään, tuli avaamaan minullekin. Astuin eteiseen, aivan pieneen eteiseen, josta näki keittiön. Se oli suuri, puhdas keittiö, ja siellä oli kerrassaan suloinen kahvin tuoksu. Nainen oli hyvin kiltti ja ystävällinen ja kysyi mitä minulla oli asiaa. Minä vastasin kysymällä, että tännekö oli tilattu sitä lohta.

Asbjörn Krag keskeytti hänet kädenliikkeellä.

— Virhe, virhe, sanoi hän. — Ethän sinä semmoisella verukkeella pääse eteistä pitemmälle. Sinun olisi pitänyt keksiä jotain muuta, esimerkiksi että olit lähetetty mittaamaan vedenpainetta. Yhdeksässäkymmenessäyhdeksässä tapauksessa sadasta tuo vedenpaine-loru menee rouviin ihan täydestä.

— Mutta tämä oli todella erittäin järkevä nainen, huomautti Jens. — Hän katsoi minuun tutkivasta ja terävästi. Ja se sai minut hieman noloksi. No, sitten hän vastasi minulle, ettei täällä kukaan ollut tilannut lohta, ja niin sain mennä.

— Numero ja nimilevy? kysyi Krag.

— Halvardinkatu 63, vastasi Jens. — Ovikilpeen oli kaiverrettu nimi: *Leskirouva Elise Kjönig*. Viereen oli kiinnitetty käyntikortti. Tässä se on.

Jens ojensi kortin salapoliisille, ja tämä luki: *Ada Kjönig*.

— Hyvä on, sanoi Krag nyökäten. — Leskirouva Kjönig tyttärineen siis.

— Niin. Kyselyäni läheisestä maitopuodista sain tietää, että nuo kaksi naista olivat talon ainoat asukkaat. Senjälkeen lähetin teille kirjeen.

— Tämän kirjeen, mutisi salapoliisi ottaen taskustaan pienen, likaisen, valkean kirjekuoren, jonka sisällä oli sirkus-ilmoituksesta repäisty paperipalanen. Sen takasivulle oli kirjoitettu:

"Konsuli on mennyt Halvardinkadun 63:een tapaamaan erästä Ada Kjönig nimistä naista, joka asuu äitinsä, leskirouva Elise Kjönigin kanssa."

— Lähetin erään poikasen viemään kirjettä, sanoi Jens. — Ajattelin, että asialla ehkä oli kiire. Ja minunhan piti jäädä paikoilleni odottamaan konsulia.

— Ilmoitus tuli minulle hyvään tarpeeseen, sanoi Krag. — Sain sen joka tapauksessa siksi ajoissa, että sen avulla saatoin avata kirjainlukon.

— Kirjainlukon? kysyi Jens uteliaasti. — Mikä se semmoinen on?

— Se on jotain joka ei kuulu sinuun, vastasi salapoliisi, — toistaiseksi, lisäsi hän.

Jens kiiruhti jatkamaan keskeytynyttä kertomustaan.

— Sattui niin onnellisesti, että tunsin erään lähellä asuvan ihmisen. Häneltä sain tietää yhtä ja toista leskirouva Kjönigistä ja hänen tyttärestään.

— Ihmisen? kysyi Krag.

— Niin, vastasi Jens, erään nuoren tytön, silittäjän.

— Ahaa, vai niin.

— Sain tietää, että rouva Kjönig on erään kolme vuotta sitten kuolleen kauppiaan leski. He elävät jonkun lahjoituksen koroilla ja niillä vähillä rahoilla, jotka tytär ansaitsee opettamalla pianonsoittoa. Ovat oikein kunnan ihmisiä ja viettävät hyvin hiljaista elämää. Ada neiti on hyvin kaunis. Naapurit sanovat, että konsuli Einar Falkenberg on toista vuotta ollut salakihloissa hänen kanssaan. Mutta konsulin isän eläessä ei voinut tulla puhettakaan naimisiinmenosta. Nyt, kun ukko on kuollut, kuuluu kihlaus kuitenkin pian julkaistavan. Konsuli Falkenberg oli Kjönigin perheen luona toista tuntia. Heti kun hän tuli ulos, olin minä taas hänen kintereillään. Konsuli ajoi raitiovaunussa takaisin kaupunkiin ja meni Pursiklubiin. Minä odotin ulkopuolella.

— Eikö aika käynyt pitkäksi? kysyi Krag hymyillen.

— Ei, vastasi Jens. — Istuin penkillä raitiotiepysäkin luona ja katselin huvikseni kaikkia yökulkijoita, jotka palasivat Grandilta ja Teatterikahvilasta. Aamuyöstä tuli eräs lystikkään näköinen otus klubista ulos, suuri, paksu, kiukkuinen ruotsalainen, joka kiroili ja vannoi niin vietävästi. Lopuksi tuli konsuli erään vieraan herran seurassa.

— Et siis tuntenut minua? kysyi Krag.

Jens pudisti päätänsä.

— En. Kukapa tuntisi herra Asbjörn Kragia, kun hän tahtoo esiintyä tuntemattomana.

— Miten saatoit seurata meitä joutumatta ilmi?

— Herrat kulkivat niin hitaasti ja puhelivat keskenään, että minä saatoin istua erällä kadunlakaisijan rattailla ja silti pysyä lähettyvillä, vastasi Jens. — Ja Skillebaekille saavuttua se ei ollut lainkaan vaikeata, sillä minä piileksin puiden varjossa ja hiivin aitojen taitse. Kun herrat menivät taloon, kiipesin minä toiseen kerrokseen, missä eräs ikkuna näkyi olevan auki. Vasta kun kuulin vieraan herran äänen, ymmärsin, että hän oli Asbjörn Krag.

Salapoliisi nousi.

— Väki alkaa pian heräillä täällä, sanoi hän. — Sinun pitää laittautua pois niin pian kuin suinkin. Eteisenovet ovat lukossa, joten sinun täytyy mennä samaa tietä kuin tulitkin.

Jens kavahti pystyyn.

— Minä katoan hiljaa kuin kissa. Onko teillä mitä uutta minulle?

Asbjörn Krag mietti.

— Pidä silmällä muuatta suurta viheriäistä automobiilia, sanoi hän, 25-hevosvoimaista automobiilia, jossa on S:n muotoiset lyhdynpitimet.

— Sen teen.

— Kun olet keksinyt sen, toimita minulle sana tahi soita tai kirjoita kirje. Tiedäthän miten saat minut käsiisi.

— Totta kai.

— No mene sitten.

Jens oli jo ikkunassa. Samassa hän heilautti itsensä ulkopuolelle, sai kiinni markiisitelineestä ja liukui maahan. Krag seiso seuraten häntä silmillään, kunnes hän oli päässyt tielle.

Sitten salapoliisi veti jälleen verhot ikkunan eteen, heittäytyi divaanille ja nukkui oitis.

Hän nukkui kaksi tuntia. Kun hän herättyään pukeutui uudelleen, tuli hänestä taas salapoliisi Asbjörn Krag, eikä mustapartaisesta kaivosinsinööristä näkynyt merkkiäkään.

Hän meni portaita alas Einar Falkenbergin asuntoon. Konsuli ei ollut vielä pukeutunut, mutta tuli kohta, ilmoitti vanha palvelija.

Aamiaispöytä oli katettu kahdelle.

Konsulin työhuoneessa olivat aamulehdet. Asbjörn Krag tutki ne hyvin tarkoin, mutta ei löytänyt mitään mielenkiintoista.

— Hyvää huomenta, Krag, oletteko nukkunut hyvin?

Konsuli seisoi ovesta.

— Kuten sanoin teille, kaksi tuntia, vastasi Krag, mutta teillä on näemmä ollut rauhaton yö.

— Kauhea. Olen tuskin silmäni ummistanut.

Herrat istuivat aamiaispöytään.

Falkenberg käski tuoda samppanjaa virkistyäkseen. Asbjörn Kragkin joi lasillisen. Konsuli sanoi:

— Menkäämme oikopäätä asiaan... Te siis tunnette suhteeni Ada Kjönigiin.

Salapoliisi nosti kummastuneena katseensa.

— Tunnen, vastasi hän tuokion mietittyään. — Sain siitä tiedon eilen, mutta sillähän ei oikeastaan ole tämän asian kanssa mitään tekemistä.

— Ei, ei muuta kuin että olen käyttänyt morsiameni nimeä kirjainlukon avaimena.

Asbjörn Krag nyökkäsi.

— Saatuani kuulla teidän olevan salakihloissa Ada Kjönig nimisen neidin kanssa ajattelin oitis: hänen nimeään on kai käytetty kirjainlukossa. Niinhän rakastuneet aina tekevät. Se oli arvaus, mutta teidän on myöntäminen, että se oli varsin todennäköinen arvaus.

— Niinpä kyllä.

— Ja sitten näyttäytyikin, että olin arvannut oikein. Nyt teidän pitää vaihtaa kirjainlukon sanaa, herra konsuli.

Einar Falkenberg istui hetkisen ääneti. Hän maistoi lasistaan. Sitten hän sanoi:

— Koska siis tiedätte missä suhteessa minä olen tähän naiseen, pitää minun hänen takiansa huomauttaa teille, että suhteemme on mitä puhtain. Minä rakastan häntä, aion mennä naimisiin hänen kanssaan —

Krag teki kädellensä torjuvan liikkeen.

— Kaikki tuo ei kuulu minuun, sanoi hän. — Sitävastoin on teidän kiinnitettävä huomiota siihen, että eräs toinenkin tietää asianlaidan ja on tiennyt sen kauemmin kuin minä.

— Ketä tarkoitatte?

— Valentinea.

— Petohämähäkkiä! huudahti Falkenberg. — Olette oikeassa.

— Sen ei tarvitse merkitä mitään, jatkoi salapoliisi rauhoittavasti, onhan mahdollista, että hän on jo unohtanut sen. Mutta, niinkuin sanottu, teidän pitää kiinnittää huomiota siihen.

Herrat lopettivat ateriansa, ja Krag ehdotti, että he lähtisivät heti kaupunkiin.

Konsuli suostui. Hänellä oli monenlaista toimitettavaa konttorissaan.

— Menemmekö jalkaisin? kysyi hän.

— Minä ehdotan että ajaisimme, vastasi salapoliisi. Onko teillä oikein hienot vaunut?

— Hienot vaunut? toisti Falkenberg ihmeissään. — On kyllä, ihka uudet, hienot nelipyöräiset ajoneuvot.

— Otetaan ne. Ja sitten molemmat pulskat sysimustat hevosenne ja uusimmat ja loistavimmat valjaat.

— Mutta minua ei lainkaan haluta herättää huomiota, vastusteli konsuli. — Näyttäisihän kieltämättä kummalliselta, jos ajaisin varhaisena arki-aamuna kaupunkiin semmoisella komeudella.

— Tehkää se sittenkin. Minulla on omat tarkoitukseni.

— Hyvä. Olkoon menneeksi.

Hän antoi valjastamiskäskyn.

— Minua ihmetyttää sitäpaitsi, sanoi konsuli heidän astuessaan vaunuihin, — että olette heittänyt mainion naamioituksenne ja olette jälleen Asbjörn Krag.

— Sen olen tehnyt teidän takianne, vastasi salapoliisi.

— Minun takiani?

— Niin. Pelastaakseni teidät "petohämähäkin" kynsistä. Kun me yhdessä ajamme kaupunkiin näissä huomiota herättävissä vaunuissa, niin kaikki ihmiset näkevät meidät ja sanovat: "Kas tuossa ajaa konsuli Falkenberg ja salapoliisi Krag." Puolen tunnin kuluttua Valentine saa tiedon siitä, ja hän on kyllin nopsa-

ajatuksinen käsittämään, että te olette hänen tähtensä kääntynyt minun puoleeni.

Falkenberg kuunteli jännittyneenä Asbjörn Kragin selitystä.

— Hän ymmärtää heti, jatkoi salapoliisi, saaneensa minusta tasavertaisen ja vaarallisen vastustajan. Hän on sentähden kohdistava hyökkäyksensä minuun eikä teihin. Teidät hän pian olisi tuhonnut ja häväissyt mitä pirullisimmin tavoin. Kuten näette, minä kokoan hänen kyntensä itseäni vastaan ja annan hänen ilkeydelleen täyden vallan. Mutta jottei hän olisi hetkeäkään epätietoinen aikomusteni vakavuudesta, aion ilmoittaa hänelle mitä minulla on mielessäni.

— Mitä teillä sitten on mielessänne? kysyi Falkenberg.

— Tällä hetkellä tuo vaarallinen nainen on turvassa kaikilta hyökkäyksiltä, sanoi salapoliisi. — Ottaapa hän osaa seuraelämänsäkin ja vierailee niinkin hienoissa paikoissa kuin kamariherra Totenillä. Kaikki ihailevat hänen kauneuttaan, sukkeluuttaan ja jalouttaan, ei kukaan epäile häntä, mutta minä ilmoitan hänelle tietäväni, että hän on kurja pahantekijä, häijy, julma nainen. Ja hänen on tiedettävä, etten minä aio levätä, ennenkuin olen koonnut todistuksia häntä vastaan ja paljastanut hänet.

— Ja miten hän saa tietää tämän kaiken? kysyi konsuli.

— Minä sanon sen hänelle itse, vastasi Krag. — Avoimesti ja suoraan, ennenkuin ryhdyn taisteluun.

Salapoliisi katsoi kelloaan.

— Kello yhdeltä aion käydä "petohämähäkin" luona, sanoi hän.

Kahden mustan hevosen vetämät hienot vaunut ajoivat valoisana kesäaamuna hyvää vauhtia pitkin Drammenin-tietä.

Falkenberg oli synkkä ja totinen.

Mutta Asbjörn Kragin huolettomista kasvoista ei kukaan voinut nähdä, että hän tällä ajelulla oli ryhtynyt taisteluun vaarallisinta rikoksentekijää vastaan, mikä milloinkaan oli harjoittanut toimintaansa Norjan pääkaupungissa.

Ja monet ihmiset panivat merkille, että tuossa ajoi konsuli Falkenberg ja

kuuluisa salapoliisi Asbjörn Krag.

VIII.

"Hän on kostanut"

Konsuli Einar Falkenberg ja salapoliisi Asbjörn Krag ajoivat konsulin konttorin edustalle. Siellä he erosivat. Asbjörn Krag jatkoi matkaansa tavallisilla ajurinrattailla poliisikamariin ryhtyäkseen päivän vaatimiin toimenpiteisiin.

Hän viipyi poliisilaitoksen talossa tuntikauden, jolla aikaa hän keskusteli kauan poliisipäällikön kanssa. Vaikkei Asbjörn Krag enää ollut poliisilaitoksen palveluksessa, antoi päällikkö hänelle kuitenkin valtakirjan, joka oikeutti hänet toimimaan niinkuin poliisimies ainakin.

Kello oli tällä välin tullut kaksitoista, ja Krag oli yhdeltä päättänyt mennä Valentine Kempelin luo. Hänen täytyi siis kiiruhtaa, koska hänen vielä sitä ennen piti toimittaa muutamia pikku asioita. Ollessaan juuri lähdössä poliisiasemalta hän kohtasi miehen, joka tuli henki kurkussa juosten kirje kädessä.

Krag kävi häneen käsiksi ja kysyi:

— Minne matka?

— Kirje Asbjörn Kragille, sanoi mies. — Se on tärkeä.

Salapoliisi otti "kirjeen", sanomalehdestä repäistyn paperipalasen, jolle Jens, hänen nuori apulaisensa, oli kirjoittanut:

"Nyt automobiili menee Karl Johanin kadulla." Samassa Krag oli kadulla, missä hänen heti onnistui saada ajuri.

— Tunnetteko minut? kysyi salapoliisi.

— Tunnen toki, vastasi ajuri hymyillen.

Krag istuutui rattaille.

— Te tiedätte, etten minä kärsi vastaväitteitä ajaessani näillä vietävän rämisevillä rataillanne.

— Tiedän.

— Mutta tiedätte myös, että minä maksan hyvin. Ei mitään kitsastelua.

— Emme kyyditsekään ketään mieluummin kuin herra Kragia.

— Hyvä. Ajakaa hitaasti Karl Johania alaspäin ja kuulkaa tarkoin mitä sanon.

Viiden minuutin kuluttua rattaat kiersivät postitalon nurkan ja kulkivat hiljaista hölkkää pitkin "Karl Johania". Oli ihana poutapäivä, ja kadulla vilisi väkeä ja ajoneuvoja.

Grand Hotelin edustalla odotti suuri, vihreä automobiili. Asbjörn Krag tunsu sen heti etsimäkseen automobiiliksi. Siinä oli S:n muotoiset lyhdynpitimet.

Hän käski ajurin pysäyttää ja meni erääseen myymälään, mistä saattoi pitää silmällä hotellia ja katua.

Automobiilin läheisyyteen oli muuan punapuseroinen kengänkiillottaja asettunut kadulle. Asbjörn Kragin täytyi hymyillä nähdessään kengänkiillottajan, joka ei ollut kukaan muu kuin Jens.

Vihdoin tuli hotellista kaksi herraa, jotka nousivat automobiiliin.

Samassa tuokiossa Krag oli ulkona ja rattaiden luona.

— Näettekö tuota vihreätä automobiilia, joka tulee hiljalleen meitä vastaan? kysyi hän.

Ajuri nyökkäsi.

— Teidän täytyy ajaa niin, että tapahtuu pieni yhteentörmäys meidän ja sen välillä, sanoi Krag istuutuen tyynesti rattaille.

- Yhteentörmäys! huudahti ajuri ällistyneenä.
- Tehkää niinkuin sanon. Meillä ei ole aikaa hukata.
- Mutta rattaat eivät ole minun, koki ajuri selittää.

Nähdessään, ettei vastaväitteistä ollut apua, hän sitten kuitenkin läksi ajamaan lähenevää automobiilia kohti. Tämä kulki nyt jo melkoisen kovaa vauhtia, niin ettei yhteentörmäys suinkaan ollut vaaraton hengelle ja jäsenille. Mutta Asbjörn Krag ei piitannut vähääkään seikkailun vaarallisuudesta. Hän istui sanomalehti kädessä tutkien viimeisiä uutisia. Kun automobiili oli muutaman metrin päässä rattaista, niin kuski tempasi äkkiä ohjaksista, niin että hevonen kääntyi sivuttain. Samassa automobiili törmäsi rattaiden toista takapyörää vasten. Kuului rysähdys, pyörä pirstautui, rattaat menivät nurin, ja Asbjörn Krag vierähti kadulle. Joukko väkeä kerääntyi paikalle, ja automobiilin täytyi pysähtyä. Ei kukaan ollut huomannut, miten yhteentörmäys oikeastaan oli tapahtunut, mutta kaikki väittivät, että syy oli automobiilin. Kävi ilmi, että automobiilissa istuvat kaksi herraa puhuivat hyvin murteellista norjankieltä. Mutta kykynsä mukaan he kuitenkin purkivat raivoaan ajurille, jota syyttivät kelvottomuudesta ja kömpelyydestä. Heidän piti juuri nousta automobiiliin lähteäkseen ajamaan eteenpäin, kun eräs punapuseroinen kengänkiillottajapoika ilmestyi paikalle ja vannoi, että auto oli tehnyt kummallisen käännähdysten juuri sivuuttaessaan ajurinrattaat. Yhä kasvava väkijoukko asettui nyt suorastaan ajurin puolelle. Asbjörn Krag oli aluksi olevinaan pyörreksissä, mutta virkosi sitten äkisti ja näytti noille kahdelle automobiiliherralle poliisimerkkiään.

Tämä ilmeisesti huolestutti heitä kovin, ja he ojensivat vastineeksi Asbjörn Kragille korttinsa. Toiseen oli painettu: *Paroni von Kühnel*, ja toiseen: *José Ysayo, Senaattori*. Edellisellä oli vaalea parta ja paksu niska, jälkimäinen oli aivan tavattoman laiha ja tummaverinen. Herrat nyökkäsivät ystävällisesti poliisimiehelle ja ilmoittivat osoitteensa: Grand Hotel. He lupautuivat nimenomaan korvaamaan tuottamansa vahingon.

Mutta Asbjörn Krag viittasi luokseen kaksi konstaapelia ja käski heidän viedä sekä herrat että automobiilin poliisikonttoriin. Molemmat ulkomaalaiset nostivat siitä hirveän melun ja puhuivat äänekkäästi törkeästä vääryydestä ja häpeemättömyydestä. Asbjörn Krag oli järkähtämätön, mutta suostui lopulta kuitenkin lähettämään konstaapelit pois, jos herrat vapaaehtoisesti seurasivat häntä poliisivartiokonttoriin. Salapoliisi sijoittui automobiiliin, väkijoukko

hajaantui, ja auto läksi verkalleen ajamaan katua alas.

Asbjörn Krag istui etuistuimella mustatukkaisen espanjalaisen vieressä, saksalainen paroni oli yksin takaistuimella. Auton kulkiessa Suurtorin poikki Krag huomasi miehen, joka yhtäkkiä pysähtyi automobiiliin mennessä ohitse ja oli lentää selälleen ihmetyksestä. Mies oli Einar Falkenberg. Asbjörn Krag nyökkäsi hänelle ja ymmärsi konsulin kauhistuneesta ilmeestä, että tämä oli espanjalaisessa tuntenut saman mustapintaisen miehen, jonka oli tavannut sinä yönä, jolloin Charlie ampui itsensä.

Kun nuo kolme herrasmiestä saapuivat poliisivartiokonttoriin, ei Asbjörn Krag ollut tietäkseenkään, vaikka ulkomaalaiset valittivat, että heillä oli kiire ja että heidän aikansa oli kallis. He tarjoutuivat kerran toisensa perästä suorittamaan kaksin- ja kolminkertaisen korvauksen, mutta salapoliisi ei menettänyt malttiaan. Ensin hän tarkasti huolellisesti automobiilin. Hän näki heti, että molemmat lyhdynpitimet olivat uudet, samoin kuin senkin, että vaunu oli äskettäin lakeerattu vihreäksi ja että alkuperäinen väri oli ollut punainen. Ei siis ollut epäilemistäkään, vaunu oli Charlien automobiili. Salapoliisin huomio kiintyi senjälkeen kuraan, jota oli tarttunut suuriin kumipyöriin, ja hän mainitsi havainnostaan.

— Huomaan, että herrat ovat ajaneet pitkän matkan viime yönä, sanoi hän.

Espanjalainen vilkaisi nopeasti Asbjörn Kragiin, ennenkuin vastasi:

— Todellakin, mistä sen näette?

— Renkasiin tarttuneesta kurasta, vastasi Krag. — Tuollaista punertavaa maata ei ole Kristianian lähimmässä ympäristössä.

Hän raaputti välinpitämättömästi kourallisen kuivunutta kuraa renkaista. Osan siitä hän heitti maahan, mutta osan piti kädessään, kummankaan ulkomaalaisen sitä huomaamatta.

Sitten hän pyysi herroja astumaan poliisikamariin ja alkoi heidän epätoivoisista vastaväitteistään huolimatta kuulustella heitä siellä.

Hän sai tietää, että espanjalainen oli 46-vuotias ja entinen senaattori. Hän oli tullut Kristianiaan kaksi kuukautta sitten, tekemään eräitä suuria kapakala- ja viinikauppoja. Hän oli käynyt kaikkien suurimpien tuonti- ja

vientiliikkeenharjoittajien puheilla ja siten päässyt kaupungin ylempiin seurapiireihin, tehnyt monta tuttavuutta ja päättänyt jo useita kauppoja. Paroni von Kühnel oli vain matkailija ja koroillaeläjä. Hän oli ollut Kristianiassa kuukauden ja aikoi lähteä sieltä taas jonkun päivän päästä. Asbjörn Krag merkitsi kaiken tarkasti suureen pöytäkirjaan, myötäänsä pyydellen anteeksi, että vaivasi herroja, mutta sanoen sen välttämättömäksi, koska muka Norjan laki kerta kaikkiaan oli sellainen; hän teki ainoastaan velvollisuutensa. Saksalaisen kasvoista näkyi, että tämä herra piti toimitusta sanomattoman ikävänä, mutta Asbjörn Krag pani merkille, että espanjalainen silloin tällöin katseli häntä salavihkaa ja tutkivasti. Tuntui kuin senaattori olisi kummastellut, että tämä hieno, tarmokkaan näköinen poliisimies viitsi kiinnittää niin suurta huomiota tuollaiseen pikkuseikkaan kuin viattomaan automobiiliyhteentörmäykseen. Ja kun Asbjörn Krag alkoi kysellä itse automobiilista, tuli espanjalainen todenteolla epäluuloiseksi.

— Oletteko tuoneet automobiilin muassanne ulkomailta? kysyi Krag.

— Emme, vastasi senaattori. — Se on ostettu täällä Kristianiassa.

— Vai niin. Keneltä? kysyi Krag, istuen kynä kädessä, valmiina kirjoittamaan.

— Onko sitten ihan välttämätöntä tehdä siitäkin selkoa?

— Hyvät herrat, vastasi Asbjörn Krag moittivasti, — ellei se olisi muodollisuuden vuoksi välttämätöntä, en tietenkään vaivaisi herroja moisilla kysymyksillä.

— Niinkö, no... se on ostettu eräältä mieheltä täällä Kristianiassa. Mutta en todellakaan muista hänen nimeään.

Kääntyen saksalaisen puoleen, joka istui torkkuen penkillä, hän jatkoi:

— Muistatko mikä hän oli nimeltään, se hullu, jolta minä ostin automobiilin?

Saksalainen katsoi häneen käsittämättä kysymystä.

— Se mies, joka aina syyti rahoja ympärilleen ja joka oli aina rahapulassa. Mikä hänen nimensä oli?

— Tiedätte kai hänen osoitteensa? kysyi Krag.

Hän puhui niin tyynesti ja välinpitämättömästi kuin suinkin.

Senaattori vastasi:

— En tiedä missä hän asuu. Mutta nyt muuten muistankin hänen nimensä, lisäsi hän. — Se oli Falkenberg, Charlie Falkenberg.

— Paljonko maksoitte automobiilista?

— Kymmenentuhatta kruunua.

Senaattori otti esiin lompakkonsa ja näytti salapoliisille muuatta paperia. Siinä Charlie Falkenberg tunnusti vastaanottaneensa kymmenentuhatta kruunua automobiilista.

Salapoliisi kiitti ja ojensi senaattorille paperin takaisin.

— Niin, tiedätte kai, että tämä Charlie Falkenberg on kuollut.

— Todellako, siitä emme ole tienneet mitään.

— Hän on ampunut itsensä.

— Niinkö.

— Kerrotaan sen tapahtuneen erään naisen tähden, erään Valentine Kempel nimisen naisen tähden. Häntä sanotaan "petohämähäkiksi", jatkoi Asbjörn Krag, ja se on kyllä varsin sattuva nimi.

Nyt saksalainenkin alkoi tarkata tätä omituista keskustelua.

Senaattori tarttui hattuunsa.

— Minulla on kunnia tuntea puheenaoleva nainen, sanoi hän, enkä voi millään muotoa sietää, että te puhutte hänestä tuolla tavoin. Ainoastaan se seikka, että olette poliisimies, estää minua vastaamasta teille sopivammalla tavalla.

Asbjörn Krag oli mielissään toisen yltyvästä raivosta. Senaattori ei enää voinut hillitä itseään.

Salapoliisi paiskasi suuren pöytäkirjan kiinni.

— Vieläkö muuta haluatte tietää? kysyi senaattori terävästi.

— Vielä, vastasi salapoliisi hymyillen. — Haluaisin tehdä teille vielä kaksi kysymystä, mutta pelkään, ettette tahdo vastata niihin.

— Voittehan koettaa.

— Kysyn siis ensiksi: missä olitte automobiileinenne viime yönä?

— Sekö oli ensimmäinen kysymys. Entä toinen?

— Tahtoisin mielelläni tietää teidän oikeat nimenne.

Espanjalainen menetti hetkeksi malttinsa. Mutta sitten hän remahti äänekkääseen nauruun, pudisti päätään ja meni nauraen ovesta ulos.

Asbjörn Krag saattoi heitä ulos asti. Hänkin hymyili. Kun molemmat ulkomaalaiset istuivat vaunussa ja olivat lähtemäisillään tiehensä, kumartui senaattori Kragin puoleen ja kuiskasi:

— Teilläpä on tavaton halu sekaantua minun yksityisasioihini. Sitä teidän ei pitäisi tehdä.

— Kuinka niin?

— Se voi käydä teille kalliiksi, vastasi mustatukkainen espanjalainen.

Odottamatta mitä Asbjörn Kragilla olisi ollut siihen sanottavaa, hän väänsi ohjauratasta ja pani automobiilin liikkeelle.

Asbjörn Krag palasi konttoriin. Siellä hän kokosi tarkoin automobiilin kumirenkaista raaputtamansa kuran. Hän hienonsi sen hyppysissään ja tarkasteli sitä mikroskoopilla. Kun tutkimus ei näyttänyt tyydyttävän häntä, nouti hän tulenkestävästä holvista suuren, pitkulaisen laatikon. Sen hän avasi. Laatikko oli jaettu moniin pikku lokeroihin, kussakin laskulevy ja lasi päällä. Useimmat lokerot olivat täynnä soraa, hiekkaa ja savea. Laseihin oli liimattu erilaisia nimilippuja, kuten "Gretsen", "Holmenkollen", "Sagene" j.n.e. Ei mikään näyte muistuttanut Asbjörn Kragin äskeistä löytöä. Hän kaatoi senvuoksi tämän uuden maanäytteen erääseen tyhjään lokeroon ja kirjoitti paperilipulle, jonka liisteröi lasilevylle: Senaattorin automobiilinpyörä. Sen tehtyään hän pani laatikon

takaisin tulenkestävään holviin.

Sitten hän sytytti piippunsa ja istuutui syvään tuoliinsa tuumimaan asiaa vielä kertaalleen. Hän oli nyttemmin varma siitä, että senaattori oli Valentinen kätyri. Hän ei pelännyt tuota laihaa, jäntevää etelämaalaista, jolla oli pienet häijyt silmät, mutta hän ymmärsi, että siinä oli vastustaja, jonka suhteen tuli olla varuillaan. Nyt oli kai "petohämähäkki" selvillä siitä, että hän, Asbjörn Krag, ahdisti häntä, eikä konsuli Falkenberg. Siten oli Krag luultavasti torjunut hänen hyökkäyksensä tuota suojatonta miestä vastaan, mutta samalla paljastanut itseään varsin huomattavasti. Mutta se oli ollut välttämätöntä.

Yhtäkkiä Asbjörn Krag tuli muistaneeksi eilisiltaisia Pursiklubi-tuttavuuksiaan. Eräs niistä oli arkkitehti. Tämä ihaili Valentinea ja oli luvannut esitellä uuden tuttavansa hänelle. Saattoi ehkä olla järkevintä tutustua "petohämähäkkiin" tätä tavallista tietä. Mutta siinä tapauksessa hänen täytyi uudelleen ruveta kaivosinsinööri Kvamiksi.

Asbjörn Krag lähti kiireesti poliisikamarista ja meni yksityisasuntoonsa. Puolen tunnin kuluttua salapoliisi oli kadonnut, ja totinen, keski-ikäinen kaivosinsinööri oli hänen sijastaan huoneessa. Asbjörn Krag oli mestari naamioimistaidossa, ja hän osasi valepuvuissaan mainiosti jäljitellä mitä erilaisimpia luonteita.

Ennen lähtöään hän sanoi emännöitsijälleen olevansa Pursiklubissa tavattavana, jos joku häntä kysyisi. Hän tiesi arkkitehdillä olevan tapana syödä päivällistä siellä ja toivoi kohtaavansa hänet.

Tämä toivomus täytyikin, sillä tuskin oli salapoliisi kaivosinsinööri Kvamin hahmossa astunut klubin ovesta sisään, kun alati hymyilevä ja herttainen arkkitehti jo riensi häntä vastaan.

— Taivasten tekijä, miten olen etsinyt teitä tänään! sanoi hän. —
Missä te asutte, hyvä ihminen?

— Continentalissa, vastasi Krag silmää räpäyttämättä.

— Olen puhunut Valentinen kanssa —

— Kauniin lesken. Vai niin —

— Hän on kääntynyt puoleeni eilisiltaisen jupakan johdosta. Hän tahtoi kuulla sen yksityiskohtia myöten.

— Mitenkä sellaiset klubijutut voivat kiinnittää naisen mieltä?

— Ettekö käsitä? kysyi arkkitehti. — Enkö maininnut teille, että ruotsalainen varatuomari on hänen innokkaimpia ihailijoitansa?

— Sitten hän on kai pahoillaan, kun miehen kävi niin nolosti eilen?

— Ei lainkaan, se ei ole hänen tapaistaan. Hän kertoi minulle, että ruotsalaisen tungettelevaisuus jo pitkän aikaa oli häntä kiusannut ja että hän nyt vihdoin oli saanut pätevän syyn näyttää miehelle ovea.

— Ulos heti paikalla siis, tuumi Krag.

— Aivan. Mutta nyt hän kaikin mokomin tahtoo tutustua *teihin*.

— Eihän toki, vastasi Krag ollen hämmästyvinään.

— Mitenkä minä olisin ansainnut, että...

Arkkitehti taputti häntä ylen ystävällisesti olalle.

— Eilinen esiintymisenne, herra insinööri, on tehnyt häneen kerrassaan suurenmoisen vaikutuksen. Hän sanoi moneen kertaan ihailevansa neuvokkuuttanne ja viisauttanne. Minä lupasin pitää hänelle pienet hienot päivälliset ja kutsua teidät mukaan. Tulee kaikkiaan neljä henkeä: hän ja ratsumestari, hänen ystävänsä, te ja minä. Grand on jo saanut määräyksen, ja valmistukset ovat alkaneet. Sopiiko teille huomenna kello seitsemän?

— Erinomaisesti, tuhannet kiitokset, vastasi Krag.

— Mainitsitte jostakin ratsumestarista. Onko se sama mies, joka niin useasti nähdään hänen seurassaan?

— Sama juuri. Kunnon mies. Vanhaa hienoa sukua, muttei yhtään ylpeä. Upporikas. Te siis tulette?

— Tulen, tulen.

Keskustelu siirtyi johonkin toiseen asiaan, ja puolen tunnin kuluttua "kaivosinsinööri Kvam" lähti klubihuoneistosta. Arkkitehti jäi päivälliselle.

Asbjörn Krag astui syvissä mietteissä leveitä portaita alas. Yhtäkkiä joku mies tuli juosten kiireesti portaita ylös. Hän töytäsi ankarasti Kragia, mutta aikoi rientää ohitse pyytämättä edes anteeksi.

Krag suuttui tästä hävyttömyydestä ja tarttui miestä käsivarteen.

— Hohoi! huusi hän. — Mitä tämä merkitsee?

Samassa hän näki miehen kasvot ja säpsähti. Falkenberg!

Mutta minkä näköisenä!

Hän oli kalpea kuin ruumis, ja otsa oli märkänä hiestä.

— Jumalan kiitos, että tapasin teidät, änkytti konsuli hengästyneenä.

— Olen juossut kuin hullu ja hakenut teitä.

Asbjörn Krag ymmärsi, että jotain hyvin vakavaa oli tapahtunut.

Hän pisti tyynesti kätensä Falkenbergin kainaloon, avasi erään oven ja astui muutamaan pieneen sivuhuoneeseen, jossa he saattoivat olla kahden.

Konsuli vaipui heti nojatuoliin ja peitti kasvonsa käsillään. Tuo muulloin niin voimakas mies oli nyt aivan masentunut.

— Mitä on tapahtunut? kysyi salapoliisi.

Falkenberg vastasi näillä sanoilla, jotka saivat Asbjörn Kraginkin kauhistumaan:

— *Hän on kostanut!* sanoi hän.

IX.

Naisen ryöstö.

Asbjörn Krag odotti, kunnes konsuli oli jonkun verran rauhoittunut. Sitten hän astui hänen luokseen ja kysyi uudelleen:

— Mitä on tapahtunut?

— Hän on kostanut, vastasi Falkenberg. — Siinä kaikki.

— Liikeasioissa?

— Ei.

— Onko hän häväissyt teidät?

— Ei.

— Mitä sitten?

Falkenberg kohotti päätään ja lausui:

— Ada on poissa.

Asbjörn Krag tarttui kiihkeästi ja kauhistuneena hänen käsivarteensa.

— Mitä te sanotte, mies! huudahti hän. — Onko hän tappanut hänet?

— Ei.

— Hän on siis kadonnut? — Niin.

— Milloin?

— Eilen illalla.

— Sitten ei ole aikaa hukata. Koettakaa tyyntyä, hyvä ystävä, muuten saatte heittää kaiken toivon.

— Mitä tahansa muuta olisin ehkä jaksanut kestää, sanoi Falkenberg, mutta tätä en.

Hän katsoi salapoliisiin.

— Voitteko pelastaa hänet? kysyi hän. — Voitteko antaa hänet minulle takaisin?

— Voin, vastasi Krag, kunhan vain tyyntyte. Jokainen silmänräpäys on nyt kallis.

Hän soitti kelloa ja pyysi sisäänastuvaa palvelijaa hankkimaan ajurin.

— Milloin se tapahtui? kysyi salapoliisi.

— Eilen illalla.

— Mutta eilen illallahan te olitte hänen luonaan?

— Se tapahtui heti sen jälkeen kuin olin lähtenyt hänen luotaan. Hänen äitinsä luo tuli lähetti ilmoittaen, että minä odotin eräässä likeisessä kahvilassa ja tahdoin välttämättömästi puhua Adan kanssa. Hän heitti iltavaipan ylleen ja riensi ulos. Sen koommin ei häntä ole nähty.

— Mutta sehän on hirveätä, mutisi salapoliisi.

Hän alkoi kävellä levottomasti edestakaisin lattialla. Kylmäverinen poliisimieskin tunsu nyt aseman käyvän uhkaavaksi.

Ajuri saapui. Molemmat herrat nousivat rattaille ja lähtivät ajamaan Osloon päin.

Astuessaan leskirouvan pieneen, mutta aistikkaasti kalustettuun asuntoon he tapasivat äidin itkemästä.

Falkenberg, joka Asbjörn Kragin oli onnistunut matkan varrella saada rauhoittumaan, lohdutti rouvaa minkä voi.

Asbjörn Krag pyysi häntä ilmoittamaan täsmälleen, milloin tytär oli lähtenyt ulos.

— Olin sattumalta juuri katsonut kelloa, vastasi rouva Kjönig. Otaksun että se oli täsmälleen viisi minuuttia yli puoli yhdentoista, kun ovelle koputettiin ja kahvilan tyttö tästä naapurikulmasta tuli sisään. Hän toi sanan herra Falkenbergilta, että Ada olisi kiltti ja tulisi heti sinne kahvilaan. Tiedättehän millaisia rakastuneet ihmiset ovat, jatkoi hän, heillä on usein pikku salaisuuksia, joista he tahtovat puhella kahdenkesken, niin että minä siis empimättä annoin Adan mennä. Hän oli huoleton ja iloinen ottaessaan kapan ylleen ja lähtiessään. Kun puoli tuntia oli kulunut eikä hän vielä ollut palannut, aloin käydä levottomaksi. Odotin vielä neljännestantonin ja menin sitten itse kahvilaan. Siellä olivat juuri sulkemassa ovia. He tulivat kovin ihmeisiinsä, kun kysyin Adaa. "Hän ajoi pois jo aikoja sitten", sanoi se nuori tyttö, joka oli ollut sanantuojana. Minä kysyin, minne hän oli ajanut ja kenen kanssa, ja sain vastaukseksi, että hän oli lähtenyt herra Falkenbergin seurassa, mutta ei tietty minnepäin. Palasin kotiin huolestuneena ja vietin unettoman yön. Aamupäivällä lähetin nuhdekirjeen herra Falkenbergille ja pyysin saada tyttäreni takaisin. Silloin hän ryntäsi luokseni vielä kauhistuneempana kuin minä ja sanoi, ettei hän suinkaan ollut lähettänyt hakemaan Adaa, vielä vähemmin ajanut hänen kanssaan minnekään. Olen itkenyt koko päivän, ja minusta tuntuu niin kauhealta. Tahdoin heti mennä poliisikamariin, mutta Falkenberg pyysi minua odottamaan, kunnes oli puhunut teidän kanssanne.

Asbjörn Krag nyökkäsi.

— Siinä herra Falkenberg teki aivan oikein, sanoi hän. — Ellen *minä* voi hankkia tyttärtänne takaisin, ei sitä kukaan muukaan voi.

— Luuletteko hänen olevan elossa vielä? kysyi äiti vesissä silmin.

— Luulen kyllä.

— Mutta sitten hän on kai saanut kärsiä kauheita tuskia, nyyhkytti poloinen äiti.

— Minä *toivon*, että häntä on kohdeltu hyvin, vastasi salapoliisi.

Einar Falkenberg kavahti pystyyn ja katsoi äkisti kalveten poliisimieheen. Tämä jatkoi:

— Epäilemättä Valentine on tämän jutun takana, mutta yhtä varmasti hän on tiennyt suojata itsensä niin, ettei maksa vaivaa antaa ilmi tai panettaa kiinni häntä. Siitä ei koituisi muuta kuin häpeää ja vahinkoa.

— Te arvelette siis, ettei poliisia pidä sekoittaa asiaan?

— Poliisin tulee julkisesti puuttua asiaan vain sikäli, kuin minä näen tarkoituksenmukaiseksi.

— Mutta mitä me siis teemme? kysyi Falkenberg epätoivoisena.

— Me löydämme Adan, vastasi Asbjörn Krag.

— Te vain ehkä toivotte sitä, huomautti konsuli.

— En ainoastaan toivo, vastasi Krag, vaan olen varma siitä, että löydämme hänet.

— Mutta onhan täällä Kristianiassa tuhansittain kätköpaikkoja; hänet voidaan nukkuttaa, teljetä lukkojen taakse —

— Hän ei ole Kristianiassa, sanoi salapoliisi.

— Eikö Kristianiassa? Krag istui syvissä mietteissä.

— Olen tänään, mutisi hän, raaputtanut vähäisen kuraa eräästä automobiilinpyörästä.

Konsuli näytti ikäänkuin muistavan jotain.

— Näin teidän ajavan automobiilissa torilla, sanoi hän.

— Niin, veljenne automobiilissa. Siinä automobiilissa Ada on viety pois.

Falkenberg nousi ja tuijotti hölmistyneenä Asbjörn Kragiin.

— Mutta koska tiedätte tämän kaiken, huudahti hän, miks'ette sitten vangitse automobiilin nykyistä omistajaa?

Salapoliisi kohautti olkapäitään.

— Siksi ettei meillä ole kerrassa mitään todisteita, vastasi hän. — Jos panettaisiin kiinni automobiilin omistajan, espanjalaisen senaattorin, niin siitä seuraisi ainoastaan, että meidän täytyisi jälleen laskea hänet vapaaksi puolen tunnin kuluttua. Niin kauan kuin olemme voimattomia, on meillä vain yksi tehtävä: koettaa omin päin löytää Adan olopaikka ja vapauttaa hänet. Minä tiedän, että automobiili on viime yönä ollut verrattain kaukana Kristianiasta, ja oletan, ettei minulle käy vaikeaksi keksiä missä se on ollut.

Asbjörn Kragin varma esiintyminen antoi äidille toivoa, ja hän kysyi:

— Kauanko luulette kestävän, ennenkuin saan nähdä tyttäreni?

— Viimeistään huomenna kello yksi yöllä toivon tyttärenne olevan täällä luonanne jälleen, vastasi Krag nopeasti. — Jos yritys epäonnistuisi, jatkoi hän, jos etsintä jäisi tuloksettomaksi, on minulla viimeinen keino, joka ei petä.

— Viimeinen keino?

Poliisimies nyökkäsi.

— Minusta näyttää, huomautti Falkenberg, että teillä on jo suunnitelma täysin valmiina.

— Täysin.

Salapoliisi tarttui hattuunsa.

— Käväisen tuolla kahvilassa, sanoi hän konsuliin päin kääntyneenä. — Palattuani tapaan kai teidät täällä.

Konsuli Falkenberg odotti äiti-paran luona. Asbjörn Kragin poissa ollessa hän kertoi rouva Kjönigille Valentinesta, tämän häikäilemättömästä menettelystä Charlieta kohtaan ja taistelusta häntä itseänsä vastaan. Hän mainitsi myös klubissa sattuneesta jupakasta ja kertoi Asbjörn Kragin ripeästä teosta. Einar Falkenberg luotti nyt täydellisesti ja lujasti salapoliisiin, ja hänen kertomuksensa synnytti rouva Kjönigissäkin samanlaista luottamusta tuohon merkilliseen poliisimieheen.

Asbjörn Krag viipyi poissa lähes tunnin, paljon kauemmin kuin konsuli oli odottanut.

— Olitteko kahvilassa näin kauan? kysyi Falkenberg.

— En, vastasi Krag. — Kävin myös kaupungin kemistin luona.

— Mitä hänestä?

— Unohdatte automobiilinpyörän ja mitä siitä löysin. Nyt olen tutkituttanut sen etevimmällä ammattimiehellämme.

— Alan ymmärtää, vastasi Falkenberg. — Nyt te kai tiedätte missä automobiili on ollut viime yönä.

— Niin, tiedän mitä tietä se on kulkenut. Tuo kumirenkaissa tapaamani omituinen punertava hiekka kertoo meille, että automobiili on viime yönä ollut aina Ski'n tienoilla asti. Se on ainoa paikka kymmenen peninkulman alalla, missä on sellaista hiekkaa. Tällä on muuten se ominaisuus, sanoi kaupunginkemisti, että se sateella käy tahmeaksi ja puuromaiseksi, mikä selittää sen, että sitä oli niin runsaasti tarttunut automobiilinrenkaisiin. Viime yönä satoi yhden ja kahden välillä. Aika sopii hyvin.

— Mitä saitte tietää kahvilassa? kysyi konsuli.

— En mitään erikoista. Tyttö kuvasi "herra Falkenbergin" keski-ikäiseksi parrakkaaksi mieheksi. Sen puolesta se on hyvinkin saattanut olla tuo mustapintainen senaattori. Miehellä oli ollut leveälierinen hattu silmille painettuna. Heti kun tyttö oli eilen illalla palannut asialtaan ja sanonut Adan kohta tulevan, oli mies mennyt ulos virkkaen: "Tahdon mieluummin tavata hänet kadulla." Noin viittä minuuttia myöhemmin tyttö näki Adan astuvan odottaviin umpivaunuihin ja ajavan pois. Koko juttu on käynyt, kuten näette, aivan tavallisesti. Ada on nähtävästi nukutettu vaunuissa, ja kaupunginrajalla hänet on siirretty automobiiliin ja siinä kuljetettu edelleen.

— Mutta vaunut! huudahti Falkenberg. — Eihän liene mahdotonta saada selville kuka on ollut kyytimiehenä. Oletteko tiedustellut ajureilta?

Asbjörn Krag vati tyynesti sanomalehden taskustaan ja avasi sen.

— Minun täytyy myöntää, sanoi, hän, että hetkisen ajattelin samaa. Mutta meidän on tässä omituisessa pelissä otettava lukuun vastapelaajani erinomainen oveluus. Nyt saatte selityksen tästä pienestä sanomalehti uutisesta.

Salapoliisi luki:

"Omituinen varkaus.

"Viime yönä tapahtui kaupungissamme varsin merkillinen varkaus. Kello kymmenen tienoissa eilen illalla sai vahdissaolija ajuriasemalla puhelimitse määräyksen lähettää kumipyöräiset umpivaunut Thorwald Meyerin kadun 133:een. Kello puoli yksitoista vaunut pysähtyivät mainitun talon edustalle. Kun ajaja oli odottanut muutamia minutteja, avautui jokin ikkuna talon neljännessä kerroksessa ja ääni huusi hänelle: 'Sitokaa hevonen ja tulkaa hetkeksi ylös.' Siinä pimeässä ajuri ei erottanut huutajan ulkonäköä. Mutta hänestä tuntui, että henkilö oli parrakas mies. Ajuri luuli tarvittavan apua matkalaukkujen kantamiseen ja nousi portaita neljänteen kerrokseen, missä soitti ovikelloa. Hänen soitettuaan viisi tai kuusi kertaa tuli vihdoinkin eräs mieshenkilö kiukusta puhisten avaamaan ja kysyi mitä hänellä oli asiaa. Koko kerroksessa ei ollut ainoaakaan elävää sielua, joka olisi tilannut vaunut. Ajuri riensi kiireesti takaisin kadulle ja sai kauhukseen nähdä, että vaunut ja hevonen olivat kadonneet jäljettömiin. Harvoista kadulla-liikkujista ei yksikään voinut antaa mitään tietoja hevosen viejästä. Taloa lähemmin tarkastettaessa kävi ilmi, että ovela varas oli seisonut porraskäytävän ikkunassa ja siitä huutanut. Samalla kuin ajuri meni taloon, poistui varas sieltä. Ajuri muistaa selvästi jonkun tulleen portaissa häntä vastaan. Sillaikaa kuin ajuri seisoivat neljännessä kerroksessa soitellen ovikelloa, ajoi varas tiehensä pitkin katua, joka tähän aikaan vuorokaudesta oli jotenkin tyhjänä.

"Jo tämä sinänsä on varsin mielenkiintoista — jatkoi lehti — mutta nyt seuraa jotain, mikä tekee jutun aivan erikoisen salaperäiseksi. Kello kahden tienoissa yöllä, sen jälkeen kuin varkaus oli ilmoitettu poliisikamariin, eräs vahdissa kulkeva konstaapeli tapasi Piispansillan kohdalla hevosen, joka oli valjastettu kuomivaunujen eteen. Hevonen asteli hiljalleen ilman ajajaa. Konstaapeli pysäytti sen, ja kun ei vaunuissakaan ollut ketään, vei hän hevosen ja ajoneuvot poliisiasemalle. Sieltä lähetettiin kiireesti sana ajurille, joka heti tunsikin hevosen ja vaunut omikseen. Hevonen oli täydessä kunnossa, eikä vaunuille ollut tapahtunut pienintäkään vahinkoa. Vaunujen sisässä oli istuimella kirjakuori ja siinä kaksikymmentäviisi kruunua — maksu vaunujen käyttämisestä. Koko juttu

on poliisista täysin arvoituksellinen, mutta useat kallistuvat siihen mielipiteeseen, että jotkut rohkeat kujeilijat ovat taas harjoittaneet vallattomuutta."

Asbjörn Krag taittoi lehden kokoon.

— Vastustajamme tietävät täsmälleen mitä tekevät, sanoi hän. — Harvoin olen tavannut näin perinpohjaista varovaisuutta. Mutta se seikka, että he samalla panevat niin paljon peliin, osoittaa, että he katsovat hankkeensa erittäin tärkeiksi.

Konsuli Falkenberg oli jännittyneenä kuunnellut kertomusta omituisesta varkaudesta. Asbjörn Kragin lopetettua hän löi kätensä yhteen ihmetyksestä.

— Totta totisesti, huudahti hän, tämä on yhtä ovelasti suunniteltu kuin varatuomarin korttitemput klubissa.

— Ne ovat samoista aivoista lähtöisin, molemmat suunnitelmat, vastasi Asbjörn Krag, — "petohämähäkin" aivoista. Ensimmäinen suunnitelma meidän onnistui tehdä tyhjäksi, ja toisestakin kyllä selviydymme.

— En voi käsittää, virkkoi Falkenberg, kuinka Valentine panee niin paljon alttiiksi vain tyydyttääkseen kostonhimoaan.

— Ei hän kai tee sitä ainoastaan siksi, vastasi salapoliisi. — Teidän tulee muistaa, että "petohämähäkillä" on monta rautaa tulella. Kaikki ihmiset tässä kaupungissa uskovat hänestä hyvää. Me olemme ainoat, jotka olemme vakuutetut hänen rikoksellisuudestaan. Vain meitä hänellä on syytä pelätä. Eräät seikat tuntuvat viittaavan siihen, että hän aikoo läheisessä tulevaisuudessa poistua Kristianiasta, mutta ennen lähtöään hän varmaan tuumii panna toimeen jonkun suurkaappauksen. Sen hän voi tehdä turvallisemmin, jos on riistänyt aseet ainoilta ja vaarallisilta vastustajiltaan. Ada on hänellä panttivankina. Hän luulee kenties täten voivansa pakottaa meidät pysymään alallamme. Mutta se ei hänelle onnistu, jatkoi salapoliisi. — Hätätilassa käytän viimeistä keinoani. Lähdetään nyt.

Hetkisen kuluttua molemmat herrat poistuivat leskirouva Kjönigin pienestä hauskaasta asunnosta.

Asbjörn Krag määräsi, että he lähtevät ensi junassa Ski'hin. Heillä oli suunnilleen puolitoista tuntia matkavalmistuksia varten.

Salapoliisi meni ensi työkseen poliisikamariin ja riisui valesukunsa, niin että hänestä jälleen tuli Asbjörn Krag. Einar Falkenberg meni konttoriinsa järjestämään eräitä kauppakirjeitä.

He tapasivat toisensa suurkäräjätalon edustalla neljännestuntia ennen junan lähtöä.

Karl Johanin katu heloitti iltapäiväauringossa, täydessä kesäisessä loistossaan. Suuri ihmislauma oli jalkeilla täyttäen kadun hälinällä ja puheensorinalla. Tuontuostakin ajoi automobiili tai kiiltävä landoo ohitse. Asbjörn Krag tarttui Falkenbergin käsivarteen ja osoitti katua alaspäin.

— Näettekö noita pieniä wieniläisvaunuja, joitten edessä on virma hevonen?

— Näen. Ne tuntuvat herättävän huomiota.

— Katsokaa tarkkaan, kun ne ajavat ohi.

Pienet, hienot wieniläisvaunut lähenivät. Jalankulkijain kasvot kääntyivät ajoneuvoihin päin. Monet tervehtivät. Vaunuissa istui sinipukuinen nainen.

Falkenberg näki, että nainen oli Valentine, ja tunsi alkavansa vavista.

Sinipukuinen nainen oli huomannut hänet.

Hän taivutti kauniita päätään, nyökkäsi ja hymyili Falkenbergille kuin hyvälle ystävälle.

X.

Kuollut talo.

Molemmat herrat riensivät itäiselle asemalle ja astuivat junaan.

Matkalla Asbjörn Krag virkkoi ottaen taskustaan kirjeen:

— Emme olisi oikeastaan tarvinneet koko noita kuratutkimuksia, mutta kukapa olisikaan aavistanut, että löytäisimme ystävän itse vihollisen leiristä. Tämän kirjeen olen tänään saanut.

Hän ojensi kirjeen Falkenbergille, joka luki mielenliikutuksen vallassa:

"Herra Salapoliisi Asbjörn Krag.

Rouva Valentine Kempeliltä olen kuullut Teidän aikovan taistella häntä vastaan. Ymmärrän, että Te varmaan olette viisas ja uskalias mies, mutta saatte olla vakuutettu, että hän on Teitä etevämpi. Hän voittaa kaikki miehet ja tekee heidät orjikseen. Aioin senvuoksi ensin varoittaa Teitä hänestä. Mutta sen jälkeen mitä nyttemmin on tapahtunut, täytyy minun pyytämällä pyytää Teitä jatkamaan. Nuoren tytön kunnia ja henki on vaarassa. Valentine kykenee tosin tekemään miehet orjikseen ja rikostovereikseen, mutta aika voi tulla, jolloin omatunto voittaa orjanmielen. Olen nähnyt ja puhutellut tyttöä, jonka nimi on Ada, ja hyvä sydämeni, joka pirullisen vaikutusvallan alaisena on kauan nukkunut, on jälleen alkanut sykkiä. Lupaam Teille, ettei Adalle tapahdu mitään, niin kauan kuin minä voin sen estää. Mutta hänet on pelastettava. Minun täytyy puhutella Teitä, lähetän Teille uuden kirjeen niin pian kuin suinkin. Vielä en tohdi ryhtyä mihinkään. Tietäisittepä vain mikä kohtalo odottaa 'petohämähäkin' pettäjää!

Toistaiseksi, kunnes saatte kuulla minusta enemmän, sallikaa
minun merkitä

kunnioittaen
J.R."

Falkenbergin lukiessa Asbjörn Krag tarkasteli hänen kasvojensa ilmeitä.

— Kuinka rakastunut te olettekaan! sanoi Krag. — Kasvoistanne saatan lukea kuin avoimesta kirjasta. Te ette ole ainoastaan kauhuissanne Adan kohtalosta. Olette myös mustasukkainen tuolle tuntemattomalle miehelle.

— Mitä arvelette tästä kirjeestä? kysyi Falkenberg tuskaisesti. — Ehkä se on uusi ansa.

— Mahdollisesti, vastasi Krag, mutta kirjeen sekavassa tyyliässä on jotain, joka saa minut taipuvaiseksi uskomaan, että sen on kirjoittanut syvästi järkytetty ja epätoivoinen mies. No niin, saamme nähdä. Jos saan häneltä enemmän tietoja, osaan kyllä noudattaa varovaisuutta. Minä en niinkään helposti mene satimeen. Mutta olisi huvittavaa saada tietää kuka piilee tuon J.R:n takana.

Sitten ei asiasta puhuttu enempää. Molemmat herrat istuivat enimmäkseen vaiti. Kumpikin oli omissa mietteissään.

Falkenberg ajatteli ainoastaan Adaa. Toivo ja toivottomuus vaihtelivat hänessä lakkaamatta.

Viime päivien tapahtumat tuntuivat hänestä ihmeelliseltä sadulta. Onnistuisiko salapoliisin löytää Ada? Eivätkö he nyt itse asiassa matkustaneet aivan umpimähkään? Kenties Ada oli viety ihan toisaalle? Kenties hän oli häväisty, ehkä jo kuollutkin?

Falkenberg katseli tutkivasti salapoliisia, ja tämän tyyni rauha sai hänet levollisemmaksi. Kaikki näytti olevan leikkiä tälle vaiteliaalle miehelle, joka oli aina yhtä kylmäverinen.

— Ski! Ski!

Konduktöörin huuto herätti konsulin mietteistään. Salapoliisi nousi ja tarttui pieneen käsilaukkuun, jonka oli ottanut mukaansa.

— Tänne me jäämme, sanoi hän. — Nyt on pidettävä kiirettä. Aurinko on jo laskemaisillaan, ja me tarvitsemme valoa tutkimuksiimme — ainakin aluksi.

Herrat menivät ensiksi läheiseen majataloon.

Siellä Asbjörn Krag tekaisi jutun ja kertoi saapuneensa tänne ottamaan selkoa, voitaisiinko panna toimeen pieni automobiilikilpailu maantiellä. Lähtöpaikkana olisi Kristiania. Siitä tulisi Norjan ensimmäinen automobiilikilpailu — aivan vaatimaton tietysti.

Majatalon isäntä ihastui heti asiaan ja tarjoutui avustamaan herroja parhaansa mukaan.

— Nämä ovat vasta ihan alustavia tutkimuksia, sanoi Krag suunnattoman totisena. — Meidän pitää katsoa, ovatko tiet hyvässä kunnossa, sillä automobiilithan eivät siedä huonoja teitä.

Isäntä, jolla ei ollut aavistustakaan mistä oli kysymys, vastasi, että tiet olivat kerrassaan mainiot ja että niillä useasti kulki automobiileja. Tämä antoi Asbjörn Kragille aiheen mainita, että hänellä oli serkku, joka väliin tapasi ajella automobiilillaan täälläpäin. Oliko isäntä sattunut näkemään? Hänellä oli suuri, kaunis, vihreä automobiili.

Isäntä koki muistella ja arveli, että ehkä hyvinkin oli nähnyt. Tarkemmin asiata mietittyään hän luuli nähneensä sen monestikin.

— Serkkuni ajelee mieluummin iltasilla, vieläpä toisinaan yölläkin, sanoi Krag.
— Hänestä ei näet ole hauska kohdata vauhkoja hevosia maanteillä.

Sen isäntä hyvin ymmärsi.

Hän olikin monta kertaa öisin kuullut automobiileja kulkevan ohi.

Krag kääntyi nyt konsuli Falkenbergin puoleen.

— Miten olikaan, sanoi hän, eikö Carsten eilen iltapäivällä puhunut lähtevänsä yöllä pitkälle ajelulle? Jos hän on tullut tätä tietä, niin hän luultavasti on ajanut Mossiin asti, ja silloin voi sattua niin onnellisesti, että pääsemme hänen kanssaan Kristianiaan, kun hän ajaa tästä ohi. Ettekö ole nähnyt hänen vihreätä automobiiliaan?

— En, vastasi isäntä. — Jos hän lähti Kristianiasta kello kaksitoista yöllä, ei hän voinut olla täällä ennen kuin yhden tienoissa, ja silloin minä jo olin täydessä unessa.

— No niin, tuumi Krag välinpitämättömästi, — tuskinpa siitä voi saada tietoa. Kaikki ihmiset täällä arvatenkin nukkuivat siihen aikaan.

— Voinhan minä kysellä, sanoi isäntä innokkaana.

— Mitä turhia, kielteli Krag, sehän on aivan yhdentekevää. Me saatamme yhtä hyvin palata junassa. Haluaisitteko lähteä kanssamme maanteitä katselemaan? kysyi hän sitten isännältä.

Tämä oli heti valmis.

Herrat lähtivät. Konsuli Falkenberg pani merkille, että Asbjörn Kragilla oli pieni käsilaukkunsa muassaan. He astelivat ensin pitkin Kristianiaan vievää valtamaantietä. Salapoliisi tarkasteli mielenkiinnolla tien rakennetta ja lausui moneen kertaan, että tämän oli oivallista ja leveätä tietä, joka erinomaisesti soveltui kilparadaksi. Tässähän saattoi kolme automobiilia mukavasti ajaa rinnatusten tarvitsematta pelätä ojaansuistumista. Luontevalla, puolittain välinpitämättömällä tavalla hän sitten taas johti puheen serkkunsa automobiiliin, ja Falkenberg huomasi, että isäntä yhä enemmän vilkastui ja halusi saada käsiinsä jonkun, joka olisi nähnyt vilahduksen automobiilista. Hän pyrki ilmeisesti Asbjörn Kragin suosioon, erittäinkin kun tämä mainitsi, että automobiiliklubi mahdollisesti saattoi järjestää paikalle pienet aamiaiset kilpailupäivänä.

— Täällä on satanut yöllä, huomautti salapoliisi.

— Niin on, vastasi majatalonisäntä. — Tulihan sitä vettä aika rankasti.

Yhtäkkiä Asbjörn Krag kumartui ja otti tieltä hiekkaa käteensä.

— Tepä käytätte omituista hiekkaa täälläpäin, sanoi hän. — Tuollaista kauniin punertavaa. Tiedättekö, että tämä hiekka on sangen harvinaista.

— Niin olen kuullut sanottavan, vastasi isäntä ylpeästi. — Sitä otetaan tuosta kuopasta, jonka näette tuolla. Mutta sitä onkin ainoastaan minun hotellini ja tuon ratavahtituvan välisellä tieosalla. Me käytämme sitä siksi, että sitä on niin helppo

ajaa tielle.

— Vai ratavahtituvan, virkkoi Asbjörn Krag — jonka jälkeen hän Falkenbergin suureksi ihmeeksi alkoi kysellä isännältä ratavahdista.

Hän sai tietää, että ratavahteja oli oikeastaan kaksi, toinen oli virantoimituksessa yöllä, toinen päivällä. Silloin Falkenberg käsitti salapoliisin tarkoituksen; yövahdista mainitessaan majatalon isäntä samassa jälleen muisti serkun automobiilin.

— Minäpä kysyn yövahdilta, sanoi hän.

— Mitä aiotte kysyä? oli salapoliisi ihmettelevinään.

— Serkkunne automobiilia, sitä viheriäistä.

— Niinkö. No, jos tahdotte olla niin ystävällinen.

Majatalonisäntä käveli ratavahtituvalle. Asbjörn Krag ja Falkenberg jäivät tielle odottamaan.

— Teillä on ihmeellinen puhetapa, kuiskasi Falkenberg. — Tehän saatte ihan joutavalla pakinalla ihmiset tekemään mitä tahdotte.

Asbjörn Krag hymyili.

— Tahdoin saada hänet kysymään, sanoi hän. — Mutta vaikkei ratavahti olisikaan nähnyt automobiilia tahi tietäisi siitä mitään, olen kuitenkin jo saanut varsin arvokkaita tietoja siitä. Meidän ei tarvitse mennä tämän pitemmälle tännepäin. Automobiili on ajanut tästä ohi.

— Mistä sen tiedätte?

— Siitä omituisesta punaisesta kurasta, jota näin automobiilinpyöräin kumirenkaissa. Kuulittehan isännän sanovan, ettei sitä ole tiellä muualla kuin tällä kohtaa. Tiedämme siis, että automobiili on ajanut tämän paikan kautta. Se on jo jotain. — Hs!

Herrojen huomiota herätti ratavahdin ja majatalonisännän verrattain äänekäs keskustelu. Jälkimäinen seisoi rataveräjän takana ja sai senvuoksi huutaa melko

lujasti, jotta ratavahti kuulisi.

— Olitteko vahdissa viime yönä, Kristiansen? kysyi majatalonisäntä.

Ratavahti viivytti vastausta hetkisen, ikäänkuin olisi kummastellut kysymystä.

— Olin, vastasi hän sitten.

— Huomasitteko, ajoiko joku automobiili ohitse yhden tienoissa?

Falkenberg ja salapoliisi heristivät jännittyneinä korviaan.

— Huomasin kyllä, vastasi ratavahti, — sekä näin että kuulin. Se olikin aikamoinen venkale.

— Minkä värinen se oli? kysyi majatalonisäntä edelleen.

— Vihreä.

— Oliko siinä monta ihmistä?

— Sitä en nähnyt.

— Oliko niin pimeä?

— Ei, mutta automobiilissa oli sadekatos tai sitten se oli umpinainen. Ja sitäpaitsi se meni niin hiivatin kovaa kyytiä.

Asbjörn Krag kuiskasi Falkenbergille:

— Siinä oli Ada.

Majatalonisäntä kysyi jälleen:

— Minnepäin se meni?

Ratavahti osoitti kädellään.

— Etelään, vastasi hän.

— Oletteko sittemmin nähnyt sitä?

— En.

Isäntä kääntyi Kragiin päin.

— Kuulitteko, herra? kysyi hän.

Krag nyökkäsi.

— Saamme siis odottaa sitä illemmalla.

Herrat lähtivät sitten takaisin samaa tietä, jota olivat tulleetkin. Krag tarkasteli edelleen innokkaasti maata, ja Falkenberg ymmärsi hänen etsivän automobiilin jälkiä. Se oli kuitenkin miltei toivotonta työtä, sillä tietä oli päivän mittaan ajettu hyvin paljon.

Asbjörn Krag ei tyytynyt ainoastaan päätien katselmukseen. Hän loi tutkivia silmäyksiä syrjäteillekin.

Isäntää halutti jo palata kotiin. Hän alkoi käydä maltittomaksi. Mutta Falkenberg ja salapoliisi jatkoivat tarkasteluaan yhä.

Eräässä tienhaarassa Asbjörn Krag yhtäkkiä poikkesi syrjään ja heittäytyi pientarelle istumaan.

— Minua rupeaa väsyttämään, sanoi hän. — Levähdän tässä pari minuuttia.

Falkenberg istuutui hänen viereensä. Majatalonisäntä jäi seisomaan.

— Minna tuo tie vie? kysyi Asbjörn Krag osoittaen muuatta kaitaista syrjätietä, joka erkani päätiestä.

— Sekö, vastasi isäntä, se on melkein käyttämätön.

— Siltä näyttää, vastasi Krag. — Se on vahvasti nurmettunut.

— Se vie muutamiin pikku torppiin, joiden takana on Övren kartanoon kuuluva tilanhoitajan asunto.

— Övren kartanoon?

— Niin, siihen suureen vanhaan herraskartanoon, joka nyt on ollut joitakuita

vuosia asumattomana, sen jälkeen kuin vanha tukkukauppias Övre kuoli. Se taitaa olla myyty sittemmin.

— Vai niin. Mutta tilanhoitaja asuu siis kartanossa?

— Ei, hänellä on oma asuntonsa jonkun matkaa siitä. Mutta nyt minun pitää kiiruhtaa, jatkoi hän suojaten kädellä silmiään ja tähystellen majataloa, jonka ikkunaruudut paloivat ilta-auringossa.

— Kiitos että teitte meille seuraa, sanoi Krag. — Tunnin päästä tavataan.

Majatalonisäntä nosti hattuaan ja lähti.

Asbjörn Krag jäi tynnosti istumaan ja katseli hänen jälkeensä, kunnes hän oli kadonnut taloon.

Sitten hän nousi äkisti, ja Falkenberg saattoi nähdä hänestä, ettei hän ollut hiukkaakaan väsynyt.

Salapoliisi poikkesi nurmettuneelle tielle, ja Falkenberg seurasi häntä.

— Miksi menette tänne? kysyi konsuli.

Salapoliisi ei vastannut. Hän vain viittasi kädellään tiehen.

Falkenbergilta pääsi ihmetyksen ja ilon huudahdus.

— Vihreä automobiili, luuletteko? kysyi hän jännityksen vallassa.

— Muu se ei voi olla, vastasi Krag. — Jäljet ovat ihan verekset.

Salapoliisi joudutti askeliaan ja kulki lopulta niin nopeasti, että Falkenberg vaivoin pysyi mukana.

Alkoi jo hämärtää. Varsinkin metsässä oli synkkää ja pimeätä.

Siitä tuli pitkä vaellus. Automobiilinjäljistä ei näyttänyt loppua tulevankaan. Tie kulki aaltoilevien peltojen ja niittyjen keskitse ja monien metsikköjen halki. Ja vihdoinkin tuli niin pimeä, etteivät he voineet enää nähdä jälkiä. Silloin Asbjörn Krag avasi pienen käsilaukkunsa.

Hän otti esiin mustankiiltävän sähkölyhdyn, jonka valaisuvoima oli sangen suuri. Kun hän suuntasi sen valkoisen sädekimpun tielle, kävi tämä niin valoisaksi, että he saattoivat erottaa jokaisen ruohonkorren ja kaikki pyöränjalkien yksityiskohdat.

Lyhdynvalo edellään he astuivat vielä puolisen tuntia äänettöminä tietä pitkin.

Yhtäkkiä oli heidän edessään ruostunut rautaveräjä, joka sulki tien. Krag koetti avata sitä, mutta kun se ei onnistunut, kiipesi hän sen yli. Falkenberg teki samoin.

He joutuivat lehtikujaan. Puiden latvat olivat niin suuret, että muodostivat läpinäkymättömän katoksen.

— Eteenpäin, mutisi Krag. — Automobiili on ajanut tänne. Me lähestymme salaisuuden ilmituloa.

Falkenberg kulki hirveässä jännityksessä, ja salapoliisin täytyi pidätellä häntä, ettei hän lähtisi edeltä juoksemaan pitkin lehtikujaa.

Yhtäkkiä he olivat suuren, synkän rakennuksen edessä. Molemmat käsittivät heti, että tämän täytyi olla Övren herraskartano.

Asbjörn Krag sammutti salalyhtynsä voidakseen paremmin katsella ympäristöä.

He tulivat pihalle, joka kasvoi lähes polvenkorkuista ruohoa.

Asbjörn Krag astui edeltä vanhoja puuportaita ylös, jotka narisivat harmittavasti hänen jalkainsa alla. Hän tarttui ruostuneeseen kädensijaan ja koetti avata ovea, mutta se oli lukossa. Hän jyskytti pari kertaa ovea ja kuunteli tulisiko ketään. Mutta ketään ei tullut. Sitten hän astui portaita alas, kääntyi oikealle ja meni erään ikkunan luo.

Falkenberg näki hänen tunnustelevan kädellään ikkunakehyksiä ja sitten hän ihmeekseen kuuli salapoliisin alkavan viheltää.

— Yksi ruutu on leikattu pois, sanoi Krag. — Täällä on ollut ihmisiä ennen meitä.

Hän pisti kätensä aukosta sisään ja irroitti ha'an. Ikkuna aukesi itsestään. Krag

valmistautui kapuamaan sisään, kun Falkenberg samassa tarttui hänen olkapäähänsä.

— Olin kuulevinani äänen, kuiskasi konsuli. — Se oli varmaankin huuto, ihmisen huuto jostakin läheltä.

Asbjörn Krag pysähtyi hetkeksi, ja molemmat seisoivat hiljaa useita minutteja kuunnellen yön pimeydessä, mutta eivät erottaneet muuta kuin oman sydämensä tykinnän ja yötuulen suhinan puiden latvoissa.

— Huuto kuului alhaalta tieltä, sanoi Krag, tai ehkä tilanhoitajan asunnolta. Täällä ei ole mitään vaaraa. Tämä on autio kartano, kuollut talo.

Samassa Asbjörn Krag oli kavunnut ikkunasta huoneeseen. Hän ojensi kätensä ulos ja auttoi Falkenbergin samaa tietä sisään.

Heidän ympärillään oli pilkkopimeää, mutta he käsittivät olevansa varsin suuressa huoneessa.

Salapoliisi astui ääneti pari askelta eteenpäin, ja Falkenberg seurasi häntä.

— Tässä tuntuu olevan pöytä, kuiskasi poliisimies.

Falkenberg hapuili käsillään eteensä ja sai kiinni pöydästä.

— Siinä on liina, sanoi hän. Yhtäkkiä hän vavahti. — Pöytäliina on märkä, jatkoi konsuli. — Joku on ollut täällä ja läikyttänyt vettä.

Hän kuuli Asbjörn Kragin salalyhdyn naksahdavan, ja samassa leveä valoviiru osui pöytään.

Salapoliisi siveli ikäänkuin hyväillen pöytäliinaa ja nosti sitten kätensä valoon. Sormet olivat punaiset.

— Siinä on verta, sanoi hän aivan tyynesti, mutta äänellä, joka sai Falkenbergin värisemään. — Pöytäliina on verinen.

XI.

Valaistu huone.

— Verta, kuiskasi konsuli. — Mitä sanotte, onko tämä verta?

Hän pyyhkäisi itse kädellään pöytäliinaa ja näki, miten sormet tulivat punaisiksi ja kosteiksi.

Salapoliisi ei vastannut. Hän suuntasi lyhtynsä valon pöydän alle. Siellä näkyi pieni verilätäkkö. Näytti siltä, kuin verta olisi kokoontunut pöydälle ja siitä tippunut jostakin raosta lattialle.

— Mitä täällä on tapahtunut? kysyi Falkenberg kauhun lamauttamana. — Onko joku murhattu täällä?

— En tiedä, vastasi Krag.

Salapoliisi oli jo täydessä toimesta huonetta tutkimassa. Konsuli seisoi vavisten ja katseli häntä.

Huone oli jotenkin suuri. Alkuaan se oli ollut hienosti sisustettu, mutta tapetit olivat nyttemmin haalistuneet ja kipsi rapissut lattialle.

Seinissä oli suuria neliskulmaisia kuvioita, poistettujen taulujen jälkiä.

Eräässä nurkassa oli mahonkinen piironki. Krag koetteli sen laatikoita. Kaikki olivat lukitut.

Piirongilla oli vanhanaikuinen kello pölyisen lasikuvun alla. Kello ei käynyt enää. Se oli pysähtynyt puoli kaksitoista.

Ne harvat tuolit, joita oli huoneessa, olivat sangen raihnaisessa kunnossa; mikä

oli jalkaa vailla, mistä taas jouhitäyte pisti esiin.

Pöydän ääressä oli ollut kaksi tuolia. Toinen oli työnnetty vähän etäämmälle, toinen oli kumossa keskellä lattiaa.

Krag tutki tarkoin näitä kahta tuolia ja katseli senjälkeen muita.

Konsuli Falkenberg huomasi hänen käyvän yhä miettiväisemmäksi ja totisemmaksi.

Koko tämä huone tuntui Falkenbergista kamalalta. Näytti kuin siinä ei olisi asuttu vuosikausiin. Ja kuitenkin ei veri pöytäliinassa ja lattialla ollut voinut olla siellä kauanakaan — enintään muutamia tunteja.

Asbjörn Krag keskeytti yhtäkkiä tutkimuksensa.

— Täällä on ollut ihmisiä viimeksikuluneen vuorokauden aikana, kuiskasi hän.

Hän pyyhkäisi uudelleen pöytäliinaa sormillaan ja jatkoi:

— Tämä on ihmisverta.

Falkenberg vavahti, ja jäätävä kylmyys karsi hänen ruumistaan.

Täydellinen, hautova hiljaisuus painoi tätä omituisen kuollutta taloa.

Ei kuulunut muuta kuin poliisimiehen kuiva, yksitoikkoinen ääni.

Asbjörn Krag osoitti kumollaan olevaa tuolia.

— Tuossa istui toinen, sanoi hän.

— Toinen?

— Niin, tässä huoneessa on äskettäin ollut kaksi ihmistä. Toinen istui tuossa.

Hän osoitti tuolia, joka oli työnnetty hieman erilleen pöydästä.

— Muilla tuoleilla on paksu tomukerros, jatkoi hän. — Siitä näen, että näitä kahta tuolia on äskettäin käytetty. Täällä on tapahtunut merkillisiä asioita tänä tai viime yönä. Sulkekaa ikkuna, Falkenberg, mutta hiljaa. Liikkukaa meluttomasti

älkääkä puhuko ääneen; täällä on mahdollisesti ihmisiä ympärillämme.

Falkenberg sulki ikkunan niin hiljaa kuin taisi.

— Mennään nyt eteenpäin, kuiskasi salapoliisi tyynesti kuten tavallista.

Hiljainen naksahdus herätti Falkenbergin huomiota.

— Mitä nyt? kysyi hän. — Kuulitteko, Krag?

Poliisimies piti kiiltävää esinettä hänen nähtävissään salalyhdyn valossa.

Se oli revolveri. Falkenberg ymmärsi naksahduksen johtuneen siitä, että salapoliisi oli virittänyt revolverinsa. Hän katui, ettei itse ollut varannut asetta mukaansa.

Asbjörn Krag meni ovelle ja avasi sen hitaasti. Einar Falkenberg seisoj kaksi askelta hänen takanaan vavisten jännityksestä.

Ovi vei viereiseen huoneeseen, joka oli pilkkopimeä.

Molemmat herrat astuivat ripeästi sisään, ja Asbjörn Krag valaisi huonetta salalyhdyllään. Hän piti lyhtyä vasemmassa kädessään; oikeassa hänellä oli revolveri valmiina.

— Tyhjä, kuiskasi Falkenberg ihmeissään. — Typö tyhjä.

Siellä ei todellakaan ollut ainoatakaan huonekalua. Se oli hiukan pienempi edellistä, ja siinä oli kaksi ikkunaa, joiden edessä riippui paksut, läpinäkymättömät uutimet.

Pelon ja kammon tunne, joka oli vallannut Falkenbergin, yltyi hänen astuessaan tähän autioon, tyhjään huoneeseen. Se teki perin surullisen vaikutuksen. Tapetit riippuivat riekaleina, ja nurkat olivat vihreinä homeesta, sienistä ja mätänevästä puuaineesta.

Asbjörn Krag tarkasteli monta minuuttia huolellisesti lattian tomua ja sanoi sitten:

— Eteenpäin.

He tulivat uuteen huoneeseen, joka oli äskeisen kokoinen. Sekin oli tyhjä, ja ikkunoissa oli samanlaiset paksut, läpinäkymättömät uutimet.

— Suuri jumala, kuiskasi Falkenberg, mikä kamala tunnelma! Minä alan aavistaa jotain kauheata.

Poliisimies vastasi ainoastaan osoittaen seuraavaa ovea:

— Olenhan sanonut teille, että olemme autiossa talossa. Mennään eteenpäin.

He astuivat lattian poikki, joka hieman narisi heidän jalkainsa alla.

Sitten he molemmat pysähtyivät yhtäkkiä ja tuijottivat silmät selällään oveen.

He olivat kuulleet ääntä. Oli mahdoton erehtyä. Ääni tuli itse rakennuksesta, mutta ikäänkuin hyvin etäältä. Se saattoi olla ihmisen huuto, linnunkirku, koiran ulvahdus. Oli mahdotonta varmuudella sanoa mitä se oli, mutta molemmat olivat kuulleet sen yhtäikaa.

— Siinä se taas on, kuiskasi Falkenberg kauhistuneena, kuulitteko?

Krag nyökkäsi ja lähestyi ovea varpaillaan.

— Se oli sama ääni, minkä kuulin ulkona, jatkoi konsuli. — Minusta se tuntui kirkkaisulta.

Asbjörn Krag vaiensi hänet kädenliikkeellä ja aukaisi oven.

Falkenberg uskoi varmasti, että tämä huone oli yhtä autio ja tyhjä kuin molemmat edellisetkin.

Hänen hämmästyksensä oli sentähden rajaton, kun Kragin salalyhdyn valossa näkyi hyvin kalustettu ja hauska huone.

Se oli puolittain ruokailuhuone, puolittain sali, ja huonekalut siellä olivat uudenaikaisia.

Pöytä oli katettu viidelle hengelle. Ruuat olivat enimmäkseen säilykkeitä. Suuri maljakko oli täynnä hedelmiä. Korissa oli viinipullo. Se oli avattu, mutta siitä ei ollut kaadettu tippaakaan.

Näytti siltä, kuin ateria olisi keskeytynyt heti alussa. Eräällä lautasella oli kotletti, josta oli leikattu palanen. Toisella oli hummerinkynsi. Muut kolme lautasta olivat aivan puhtaat ja käyttämättömät.

Sikäli kuin Falkenberg saattoi ymmärtää, oli viisihenkisestä seurueesta kaksi juuri istunut pöytään, kun ateria oli keskeytynyt. Näytti kuin nämä kaksi olisivat hetki sitten kavahtaneet pystyyn, ikäänkuin talon ulkopuolella olisi tapahtunut jotain merkillistä, jota heidän välttämättä täytyi nähdä. Kaikki tuntui Falkenbergista yhä arvoituksellisemmalta. Hän koetti kuiskaamalla tiedustella salapoliisin mielipidettä, mutta Asbjörn Krag vain pudisti mieltäväisenä päätään. Hän ei voinut tai ei tahtonut antaa mitään selitystä. Hän sanoi vain: "Eteenpäin!" ja osoitti seuraavaa ovea.

Tämäkin huone oli uudenaikaisesti kalustettu. Ikkunan edessä oli pieni tamminen kirjoituspöytä. Asbjörn Krag meni heti sen luo löytääkseen mahdollisesti joitakin papereita, mutta ei löytänyt kerrassaan mitään. Laatikot olivat lukitut.

Pöytää tutkiessaan hän kuuli Falkenbergin huudahtavan.

Hän kääntyi äkisti.

Falkenberg seisoj vähän matkan päässä kalmankalpeana.

Hän piti vaatetilkkua käsissään.

— Mikä on? kysyi Krag.

Konsuli vastasi äänellä, joka oli omituisen käheä pidätetystä itkusta:

— Tyttö raukka... Pikku Ada parkani.

Asbjörn Krag tarttui nopeasti hänen käsivarteensa.

— Tyyntykää! Mikä teidän on?

Falkenberg näytti vaatetilkkua. Se oli valkoisesta shaalista repeytynyt päärme.

— Onko se kappale Adan shaalia? kysyi salapoliisi.

— On.

— Oletteko varma siitä?

— Ihan varma. Taivaan jumala, alan aavistaa, että hänelle on tapahtunut jotain hirveätä.

— Tyyntykää, tyyntykää, kuiskasi salapoliisi. — Mistä löysitte sen?

Falkenberg osoitti ovenripaa.

— Se oli kiertynyt tuohon, sanoi hän.

Asbjörn Krag tarkasti vaatetilkkua muutaman sekunnin ja katsoi sitten oveen.

— Aivan niin, mutisi hän, juuri niin.

Yhtäkkiä hän näytti huomanneen jotakin.

Hän kohotti varoittavasti kätensä Falkenbergia kohti ja kuiskasi:

— Hiljaa, jumalan tähden, aivan hiljaa.

Sitten hän yhtäkkiä sammutti salalyhtynsä.

Huone tuli pilkkopimeäksi.

Falkenberg kääntyi tahtomattaankin oveen päin josta oli löytänyt Adan shaalin palasen.

Sanomattomaksi hämmästyksekseen hän näki, että avaimenreiästä hohti himmeä valo. Siinä se, minkä Asbjörn Krag oli keksinyt.

Viereisessä huoneessa oli siis valoa.

Molemmat miehet seisoivat monta minuuttia hievahtamatta.

Einar Falkenberg saattoi kuulla oman sydämensä kiihkeän tykinnän.

Sisähuoneesta ei kuulunut hiiskaustakaan.

Kun he olivat kymmenen minuuttia odottaneet, virkkoi Asbjörn Krag:

— No niin, nyt meidän täytyy mennä sinne. Pysykää kolmen askelen päässä takanani.

Hän astui ovelle ja kolkutti rystyillään kovasti sen tammilautoja.

Ei kukaan vastannut.

— Onko siellä ketään? kysyi Krag lujalla äänellä.

Ei vieläkään vastausta.

— Jos siellä on joku, jatkoi Krag vielä kovemmalla äänellä, — niin tahdon huomauttaa, että me olemme aseellisia ja ammusme heti paikalla jokaisen, joka käy kimppuumme.

Sitten hän tempasi oven auki.

Hän viivähti hetkisen, mutta kun ei huomannut mitään liikettä huoneessa, astui hän nopeasti revolveri ojona kynnyksen yli. Falkenberg seurasi häntä.

He olivat hämärässä huoneessa, jossa oli vastenmielinen haju.

Pöydällä paloi pieni öljylamppu käryten. Huone oli melko suuri ja sisustettu raskailla, leveillä huonekaluilla. Lattiata peitti paksu matto.

— Täällähän ei ole ketään, kuiskasi Falkenberg.

Samassa hän näki salapoliisin hätkähtävän. Tuon muuten niin kylmäverisen miehen kasvoille levisi tuhkanharmaa kalpeus.

Falkenberg seurasi hänen katseensa suuntaa.

Peremmällä oli suuri nojatuoli, selkä pöytää vasten.

Tuolin tummaa nahkapäällystä vasten erottui jotain valkoista. Einar Falkenberg käsitti heti mitä se oli.

Se oli kaljupäisen miehen päälaki.

Falkenberg saattoi myös erottaa miehen vasemman käden, joka riippui hervottomana, kalvosin ranteen alapuolelle valahtaneena.

Asbjörn Krag hyökkäsi nojatuolin luo.

Hän viittasi Falkenbergille, ja tämän tultua hän valaisi salalyhdyllään miehen kasvoja.

Falkenbergilta pääsi huuto.

Miehen korvasta, kaulaa pitkin, kauluksen ja takin yli, kulki paksu viiru hyytynyttä verta.

XII.

J.R.

Nojatuolissa istuva mies oli seurapuvussa. Hän oli melkein kokonaan kaljupäinen, hänellä oli hienot, hyvin hoidetut kasvot ja pienet vaaleat viikset.

— Tunnetteko häntä? kysyi Falkenberg.

— En, vastasi salapoliisi. — En ole koskaan ennen nähnyt noita kasvoja. Hän ei voi olla Kristianian asukkaita.

Yhtäkkiä molemmat huomasivat, että vainajan oikea käsi, joka oli puolittain piilossa nojatuolissa, piteli revolveria.

Asbjörn Krag koetti irroittaa asetta, mikä lopulta onnistuikin, vaikka suurella vaivalla, sillä mies puristi sitä lujasti.

Salapoliisi tarkasti patruunarumpua.

— Viisi panosta jäljellä, sanoi hän. — On siis ammuttu vain yksi laukaus.

— Mutta se onkin ollut riittävä, huomautti konsuli osoittaen veritahraista päätä.

— Luuletteko hänen ampuneen itsensä? sanoi Krag nopeasti.

Falkenberg katsahti salapoliisiin.

— Voiko siitä olla epäilystäkään? kysyi hän.

Asbjörn Krag kumartui vainajan päätä kohden ja tutki haavaa mitä huolellisimmin.

Sitä tehdessään hän puheli puolittain itseksensä.

— Tässä on ruudinporoa haavanreunain ympärillä, mutisi hän, kuten kaikissa itsemurhalaukausten haavoissa. Kuula on mennyt sisään ihan korvan takaa. Mutta siitä se on tunkeutunut vasenta ohimoa kohti, jossa sininen kuhmu osoittaa kuulun paikkaa. Siis, päätti Krag nyökäten totisesti konsulille, — tässä on tapahtunut murha eikä itsemurha.

Falkenberg hätkähti ja tuijotti ihmeissään poliisimieheen.

— Sääntö on se, jatkoi Asbjörn Krag, että kaikilla itsemurhaajilla, jotka ampumalla päättävät päivänsä, kuula menee takaraivon puolelle. Tässä se menee korvasta pään etuosaa kohti. On siis kyseessä murha.

— Kauanko luulette miehen viruneen tuossa noin? kysyi Falkenberg.

— Laukaus ei luultavasti ole heti kuolettanut, koska verenvuoto on ollut runsas. Otaksun, että mies on ollut kuolleen noin kahdeksantoista tuntia. Hänet ammuttiin viime yönä aamupuolella. Hän on istunut tässä tuolissa, kun murhaaja on hiipinyt luokse ja ampunut hänet.

— Mutta voitteko sitten selittää ensimmäisessä huoneessa olevan verisen pöytäliinan? kysyi Falkenberg.

— En, vastasi Asbjörn Krag, en vielä, mutta kaikki selviää kyllä ennen pitkää. On aivan ilmeistä, että näissä huoneissa on viime yönä ollut kokonainen seurue koolla. Yhtäkkiä jokin tapaus on yllättänyt heidät ja he ovat hyökänneet ulos. Sitä osoittavat kaatuneet tuolit ja kesken heitetty aamiaispöytä.

Falkenberg oli kaikista näkemistään ja kuulemistaan aivan kauhuissaan. Hän ei tiennyt mitä ajatella, vaan vaipui eräälle tuolille ja peitti kasvonsa käsillään.

— Ja Ada, Ada, voi hki hän.

Asbjörn Krag koetti tynnyttää häntä.

— Minähän jo sanoin, puheli hän, että hankin teille Adan takaisin. Ellen löydä häntä päivän kuluessa, niin minulla on vielä viimeinen keino jäljellä.

— Mitä teemme ruumiille? kysyi konsuli epätoivoissaan.

— Emme mitään. Annamme sen istua tuossa, vastasi Asbjörn Krag niin kylmäverisen välinpitämättömästi, että toista värisytti.

Salapoliisi sammutti käryävän öljylampun, astui ikkunan luo ja veti raskaat verhot syrjään.

Harmaja aamusarastus tunkeutui sisään. Sumeassa päivänvalossa huone tuntui Falkenbergista yhä kamalammalta. Hän ei enää kestänyt murhatun vahankalpeiden kasvojen näkemistä.

Asbjörn Krag sitävastoin ei tuntunut olevan millänsäkään.

Hän alkoi ihan tyyneästi tutkia kuolleen taskuja.

Liivintaskusta hän löysi umpikuorisen kultakellon.

Hän avasi sen.

— J.R.! huudahti hän.

Falkenberg kohotti katseensa.

J.R. — Kirjaimet tuntuivat jostakin syystä tutuilta. Ei vain johtunut oikein mieleen —

— Mitä siinä on? kysyi hän.

— Vainajan kellossa on monogrammi, sanoi Asbjörn Krag, kas tässä, nuo kaksi kirjainta J.R. sirosti yhteen sommiteltuina. Sama nimimerkki kuin kirjeessä. Tämä mies on siis kuulunut "petohämähäkin" joukkueeseen.

— Hänkö, joka tahtoi auttaa meitä? kysyi konsuli.

— Niin, vastasi Krag. — Ajattelen mitä hän kirjoitti, jatkoi salapoliisi hiukan väristen, — mikä hirveä kohtalo odotti "petohämähäkin" pettäjää. Kenties tämä on kosto, kenties rangaistus, kenties jotain muuta. Ehkä Valentine on saanut vihiä hänen lähettämästään kirjeestä. Tai ehkä tämä mies on koettanut auttaa Adaa. Miten lienee, myöhemmin saamme nähdä.

Hän jatkoi vainajan taskujen penkomista. Toisesta liivintaskusta löytyi

käyttämätön ensiluokan rautatiepiletti, Kristiania-Göteborg edestakaisin. Lisäksi hän löysi kultavartisen mutta nimimerkittömän lyijykynän ja hopeisen, rubiineilla koristetun paperossikotelon, jossa oli vielä muutamia paperosseja sisällä.

Krag otti käteensä yhden paperossin, katseli tehtaanmerkkiä ja pani sitten paperossin ja kotelon paikoilleen. Takin povitasku oli tyhjä. Housuntaskuissa oli avainkimppu, muutamia erikoisia avaimia, niiden joukossa eräs kassakaappiin kuuluva, — eikä mitään muuta. Salapoliisi aukaisi vainajan liivin napit ja tarkasti hänen alusvaatteitaan. Niissä oli samat kirjaimet kuin kellossa, J.R. Mutta salapoliisi ei löytänyt ainoatakaan paperia, josta vainajan olisi voinut tuntea tai joka muuten olisi ilmaissut jotakin, eikä hän näyttänyt sitä lainkaan kummeksivan.

— Murhaajat, virkkoi hän puoliääneen, ovat hävittäneet kaikki jäljet.

Falkenberg heristi korviaan ja kysyi:

— Murhaajat — arveletteko siis, että niitä on ollut useampia?

Krag nyökkäsi.

— Epäilemättä, sanoi hän.

Konsuli istui hetkisen hiljaa. Sitten hän nousi äkisti ja huudahti:

— Entä muut huoneet! Emmekö tarkasta koko taloa? Ehkä Ada on jättänyt muutakin jälkeensä kukaties.

— En usko, että löydämme täältä enää mitään, vastasi salapoliisi, mutta voimmehan silti katsoa.

He kulkivat useiden huoneiden läpi. Yksi niistä oli aivan tyhjä, muut olivat täynnä vanhoja tomuisia huonekaluja. He vaelsivat edelleen pitkän käytävän halki, kohtasivat portaat ja nousivat toiseen kerrokseen. Siellä kaikki huoneet olivat kalustamattomia ja yleensä vielä huonommassa kunnossa kuin alakerroksessa.

Ei missään näkynyt merkkiäkään siitä, että huoneet olisivat äskettäin olleet asuttuina.

Päivä valkeni valkenemistaan. Kello saattoi jo olla puoli viiden tienoissa. Asbjörn Krag vei Falkenbergin muassaan ikkunaan ja osoitti hänelle kaunista talonpoikaistaloa, joka pilkisti läheisestä metsiköstä.

— Mikäli ymmärrän, sanoi Asbjörn Krag, on tuolla tilanhoitajan asunto. Menkää heti sinne, herättäkää tilanhoitaja ja toimittakaa hänet tänne.

— Kerronko hänelle murhasta?

— Ei, älkää sanoko mitään älkääkään kysykö häneltä mitään. Tuokaa hänet vain tänne niin pian kuin suinkin.

— Entä te?

— Minä jään tänne.

Einar Falkenberg pääsi hapuilemalla ulko-ovelle, ja hetken päästä Asbjörn Krag näki hänen juoksevan tilanhoitajan asuntoa kohden.

Salapoliisi astui tyynesti alakerrokseen ja meni siihen huoneeseen, missä verinen pöytäliina oli tavattu.

Hän tarkasti uudelleen huolellisesti kaiken ja kulki sitten toistamiseen saman huonerivin läpi kuin aikaisemmin yöllä konsulin kanssa.

Hän viipyi kuolleen huoneessa neljänneksen verran, palasi sitten samaa tietä takaisin ja meni pihamaalle. Siellä hän tutki tarkasti sorateillä näkyviä jälkiä. Ei kestänyt kahta minuuttiakaan, ennenkuin hän löysi mitä etsi.

Palatessaan rakennuksen luo hän näki Falkenbergin seisovan portailla ja puhelevan vieraan mieshenkilön kanssa.

Asbjörn Krag arvasi, että mies oli tilanhoitaja.

Falkenberg esitteli hänet tilanhoitaja Eklundina, ja poliisimies sanoi heti nimensä ja ammattinsa.

Eklund näytti kummastuvan suuresti kuullessaan poliisimiehen nimen.

— Te tullette luoksemme sangen merkilliseen aikaan vuorokautta, sanoi hän. —

Luulisi melkein, että täällä on tehty jokin rikos.

Hän nauroi ääneen — niin sukkelalta tämä ajatus hänestä tuntui. Hänhän ei aavistanut mitään.

— Kuka omistaa kartanon? kysyi Krag.

Tilanhoitaja näytti kummastuneelta.

— Övren kartanon! huudahti hän. — Ettekö todellakaan tiedä kuka sen nykyinen omistaja on?

— Minulla ei ole siitä aavistustakaan, vastasi Krag.

Tilanhoitaja kääntyi Falkenbergin puoleen.

— Olen varma, että te tunnette hänet, sanoi hän. — Kartanon omistaa kamariherra Toten.

Konsuli säpsähti.

— Parhaita ystäviäni. Sehän ei ole mahdollista.

Tilanhoitaja nauroi.

— Onpa niinkin, kyllä se on mahdollista, sanoi hän. — Tiedättehän, että kamariherra Toten on Norjan rikkaimpia miehiä. Hänellä on kai monta muuta kartanoa kuin Övre, vaikka tämän hän on kovasti laiminlyönyt. Nimittäin rakennuksen — ei maita, lopetti hän osoittaen ylväästi kädellään reheviä peltoja.

— Kamariherra ei siis koskaan oleskele täällä? kysyi salapoliisi.

— Kyllä, mutta hyvin harvoin. Hän on panettanut kuntoon pari huonetta, joita käyttää silloin tällöin — tahtoessaan olla häiritsemättä, lisäsi tilanhoitaja hyvin merkitsevästi hymyillen.

— Sattuuko sellaista, että joku kamariherran ystävästä ajaa tänne joskus viettämään yön tai pari?

— Ei koskaan. Kamariherralla on kai muita paikkoja, missä hän voi tarjota ystävilleen enemmän mukavuutta, luulemma.

— Kauanko siitä on, kun kamariherra viimeksi kävi täällä?

Tilanhoitaja pani suunsa suppuun.

— Minua on ankarasti kielletty puhumasta mitään kamariherran käynneistä, vastasi hän jurosti.

— Kamariherra tapaa kai yleensä tulla automobiililla? kysyi Krag edelleen.

— Useimmiten.

— Ehkä luulette, että kamariherra oli täällä viime yönä? sanoi salapoliisi katsoen terävästi tilanhoitajaan.

Eklund tuijotti kummastuneena poliisimieheen. Tuntui kuin hän olisi alkanut aavistaa, että jotain merkillistä oli tekeillä.

— Minä olin jo makuulla, vastasi hän, kun kuulin automobiilin ajavan asuntoni ohi.

Salapoliisi viittasi kädellään.

— Tuo tuolla on siis asuntonne. Mihin aikaan kuulitte automobiilin ajavan ohi?

— Sitä en tiedä ihan tarkkaan. Viime yönä istuin kauan valveilla kartanon tilikirjojen ääressä, niin että otaksun kellon olleen lähes kaksi. Olin juuri uneen menossa, kun havahdin automobiilin surinaan.

— Eikö juolahtanut mieleenne katsoa keitä automobiilissa oli?

— Ei lainkaan. Arvelin, ettei se voinut olla kukaan muu kuin kamariherra.

— Mutta minä vakuutan teille, että hän se ei ollut, sanoi Asbjörn Krag.

— Eikö! huudahti Eklund. — Sitten se kai oli vain joku automobiili, joka tahtoi oikaista tästä kartanon kautta.

— Ei, vastasi Krag. — Automobiilissa istui viisi henkeä, ja nämä viisi ihmistä ovat, kamariherran tietämättä, vierailleet viime yönä vanhassa kartanossa.

— Todellakin, sanoi Eklund epäileväisesti. — Mistä te sen niin varmaan tiedätte?

— Tiedämpähän vaan, vastasi Krag terävästi. — Yksi noista viidestä on vieläkin talossa.

Tilanhoitaja avasi heti oven.

— Senpä tahdon nähdä, huudahti hän. — Kyllä minä opetan häntä tunkeutumaan isäntäni huoneisiin keskellä yötä. Missä hän on?

— Siinä huoneessa, missä on tumma nahkakalusto.

— Niinkö, kamariherran huoneessa. Sepä on kuulumatonta julkeutta. Mitä hän siellä tekee?

Tilanhoitaja puheli herkeämättä avatessaan oven toisensa perästä ja yhä lähestyessään kamalaa huonetta.

— Hän istuu siellä ihan hiljaa, vastasi Krag.

— Istuu ihan hiljaa! Sepä merkillistä.

He olivat vihdoinkin saapuneet vainajan huoneeseen.

— Missä hän on? kysyi tilanhoitaja.

Vastaamatta salapoliisi osoitti kädellään vainajan valkoista, kaljua päälakea, joka edelleenkin paistoi tumman tuolinselkämymyksen yläpuolella.

— Ohoo, hän näyttää istuvan nukkumassa, huudahti tilanhoitaja. — Onpa tämä omituista käytöstä.

— Koettakaapa herättää hänet, sanoi Krag.

Tilanhoitaja meni vainajan luo ja katsoi häntä kasvoihin.

Samassa hän horjahti taaksepäin kuin iskun saaneena.

XIII.

Uusi tulokas.

Tilanhoitajan hämmästys ja kauhu hänen nähdessään ruumiin olivat kuvaamattomat. Hän selitti ehtimiseen, ettei hän tuntenut vainajaa — ei ollut koskaan nähnyt häntä, ei täällä kartanossa eikä Kristianiassa.

Huomatessaan revolverin hän sanoi, arvelen ettei salapoliisi ollut vielä nähnyt sitä:

— Näettekö asetta? Se on vielä hänen kädessään. Hän on ampunut itsensä.

Falkenberg aikoi sanoa jotain, mutta salapoliisi tarttui lujasti hänen käsivarteensa.

— Olette oikeassa, sanoi Krag tilanhoitajalle, mies parka on ampunut itsensä.

— Ettekö tekään tunne häntä? kysyi Eklund.

— Emme, emme mekään tunne häntä.

— Tämä on merkillisintä, mihin olen koskaan joutunut, jatkoi tilanhoitaja hämmentyneenä puristaen käsillään otsaansa. — Mitä herran nimessä minun nyt on tehtävä?

— Teillä on vain yksi tehtävä, huomautti salapoliisi.

Tilanhoitaja katsoi häneen kysyvästi.

— Ilmoittaa asia lähimmälle poliisiviranomaiselle.

— Se on sitten kai vanha nimismies Hansen. Minä soitan hänelle heti paikalla.

Hän lähti kiireesti ovea kohden, mutta pysähtyi äkisti.

— Ettekö tekin ole poliisimies? kysyi hän Asbjörn: Kragilta.

— Olen kyllä, vastasi tämä. — Mutta asia on vielä toistaiseksi minun toimivaltani ulkopuolella. Hankkikaa käsiinne nimismies.

Tilanhoitaja lähti.

— Mitä arvelette? kysyi Falkenberg, kun mies oli poistunut huoneesta.

— Koko juttu on vielä suuri, sotkuinen vyyhti, vastasi Asbjörn Krag, katsellen vainajaa tarkoin. — On mahdollista, että kun löydämme Adan, emme silti vielä löydä selitystä siihen arvoitukseen, mikä piilee tämän miehen kuolemassa. Mutta voi käydä niinkin...

Konsuli astui poliisimiestä vastaan.

— ... ettemme löydä Adaa, vaikka ratkaisisimmekin tämän arvoituksen, täydensi hän osoittaen ruumista.

Asbjörn Krag nyökkäsi myöntävästi.

— Tämä hurja seikkailu alkaa käydä yhä traagillisemmaksi, sanoi hän totisesti.

— Olen taipuvainen uskomaan, että tuo mies, joka tuossa istuu, on ollut sellainen, joka on *katunut*. Siinä tapauksessa hänen minulle kirjoittamansa kirje oli vilpityn. Ja Valentine on nainen, joka ei tarvitse katuvaaisia miehiä. Niistä hän mieluummin tahtoo päästä... Muuten, olenhan sanonut teille, että minulla on viimeinen keinoni.

— Mutta jos sekin menee myttyyn?

Salapoliisi kohautti olkapäitään.

— Siinä tapauksessa voin vakuuttaa teille, sanoi hän, että *tuo tuossa ei jää ainoaksi vainajaksi*.

Konsulia kammotti.

— Mitä tilanhoitajaan tulee, jatkoi Asbjörn Krag, joka nähtävästi ei mielellään

keskustellut Adasta Falkenbergin kanssa, — uskon varmasti, ettei hänellä ole kerrassaan mitään tekemistä tämän näytelmän kanssa täällä. Hänen kummastuksensa ja kauhunsa osoittivat sen kaikella mahdollisella selvyydellä.

— Entä kamariherra?

— Tilanhoitajahan oli tottunut siihen, että kamariherra toisinaan käy öisin automobiililla kartanossa.

— Niin olen kuullut, sanoi Falkenberg. — Ja kamariherra Toten on minun parhaita ystäviäni.

— Hän on myös "petohämähäkin" hyvä ystävä.

Konsulin silmät lensivät suuriksi.

— Ettehän toki aio väittää, että kamariherra on missään suhteissa noihin roistoihin, jotka ovat ryöstäneet Adan?

— Kunnes olen kuullut kamariherran oman selityksen, otan lukuun kaikki mahdollisuudet, vastasi Asbjörn Krag.

Hän oli puhuessaan koko ajan katsellut kuollutta.

— Katsokaa tarkkaan vainajan kasvoja, sanoi hän.

Falkenberg asettui ruumiin eteen ja katseli sitä tarkemmin.

— Ne eivät oikeastaan ole mitkään roistonkasvot, sanoi Krag. — Säännölliset, hienot piirteet ilmaisevat päättäväisyyttä ja luonnetta. Vainajan puku on moitteeton. Hän on tullut suoraan hienoista kutsuista. Katsokaa hänen käsiään, kuinka hyvin hoidetut ne ovat. Muissa maissa sanottaisiin heti, että tuollaiset kädet on vain aatelismiehellä. Mutta mitä tämä on?

Asbjörn Krag kumartui vainajan yli ja tarttui hänen vasempaan käteensä, jota katseli hyvin tarkoin.

Hän osoitti Falkenbergille nimetöntä sormea.

— Näettekö, että tuossa on ihan äskettäin ollut sormus?

Falkenberg nyökkäsi.

— Näen. Siinä on vaalea juova ihossa, sanoi hän.

— Se näyttää olleen leveä kultasormus, jossa on ollut suuri, soikea kivi, — todennäköisesti hyvin kallisarvoinen sormus.

— Mutta eihän tämä ole mitenkään voinut olla ryöstömurha, huomautti Falkenberg.

— Eipä juuri, vastasi Krag. — Mikseivät he sitten olisi samalla vieneet kelloakin. Miehen kultakello on varmasti seitsemän- tai kahdeksansadan kruunun arvoinen.

Asbjörn Krag seiso hetkisen miettien.

— Kun ajattelen, sanoi hän, ettei vainajalla ole ainoatakaan pikku esinettä, ei paperia, ei neulaa, ei medaljongia, ei mitään, mistä hänet voisi tuntea, niin tämä sormusjuttu käy oikeastaan varsin helposti selitettäväksi. Siinä on tietysti ollut jokin kirjoitus, esimerkiksi nimi.

Falkenberg hämmästyi todistelua.

— Sehän on selvää, sanoi hän. — Tietysti siinä on ollut nimi.

— Ja sen ovat murhaajat tienneet, jatkoi Krag. — Surmattuaan hänet he ovat ottaneet sormuksen pois, jottei kukaan saisi tietää kuka vainaja on. Murhattu on niinmuodoin ollut murhaajain hyvä ystävä, sillä muutenhan nämä eivät olisi voineet tietää sellaista intiimiä pikkuseikkaa kuin hänen sormuksessaan olevaa kirjoitusta.

— Mutta miksi he oikeastaan ovat ampuneet hänet? huudahti Falkenberg.

— Minusta tuntuu, kuin arvoitus kävisi yhä sekavammaksi.

— Niin, miksi... miksi, mutisi salapoliisi. — Eiköhän kysymystä voitane asettaa hänen pohjaltaan rehellisten ja lujapiirteisten kasvojensa yhteyteen? Ajatelkaa kirjettä, jonka hän lähetti minulle. Alan tulla yhä vakuutetummaksi, että tämä mies on sen kirjoittanut. Ja olettakaa nyt, että hän on koettanut estää jotakin, että hän ei ole tahtonut enää ottaa osaa johonkin suunniteltuun rikokseen, joka on alkanut tympäistä häntä, — ja että roistot sitten ovat muutta mutkitta tehneet

häneestä lopun.

— Rikokseen, mutisi Falkenberg kalveten uudelleen tuhkanharmaaksi kasvoiltaan. — Arveletteko, että vielä joku muukin rikos on tehty tässä inhottavassa talossa?

— Kuka tietää.

— Minä luulen, että tulen hulluksi kauhusta! huudahti Falkenberg. — Ja noiden roistojen vallassa on morsiameni ollut — ja on vieläkin. Viaton pikku Ada parkani!

Mutta Falkenbergin pelon ja epätoivon purkaus ei tehnyt pienintäkään vaikutusta salapoliisiin.

— Muistakaa, sanoi Krag astuen ovea kohti, — että vain me kaksi saamme ymmärtää, ettei tässä ole tapahtunut itsemurhaa, vaan murha.

Samassa hän katosi, jättäen Falkenbergin yksikseen vainajan seuraan.

Konsuli tunsu hetkisen suunnatonta, ylivoimaista uupumusta ja oli jo aivan luhistua kokoon, kun samassa kavahti pystyyn kuullessaan ääniä ja kolinaa ulommista huoneista.

Tilanhoitaja siellä tuli nimismiehen seurassa.

Nimismies-vanhus oli ihan ymmällään salaperäisestä ja kammottavasta asiasta, jonka kanssa oli yhtäkkiä joutunut tekemisiin.

Nähtyään ruumiin, revolveri kädessä ja kuulanhaava päässä, hän oli heti valmis päättämään tapahtuman itsemurhaksi.

Hän surkutteli ääneen mies-paran kohtaloa ja laverteli pitkälti tällaisten tekojen syistä, jotka hänen sanainsa mukaan olivat "peli ja juopottelu, ehkä naiset".

Konsuli Falkenberg selitti hänelle — jättäen mainitsematta erinäisiä seikkoja — miten he olivat löytäneet ruumiin.

Hän ja hänen ystävänsä olivat majatalosta käsin lähteneet kävelyretkelle kartanoon, toivoen mahdollisesti tapaavansa kamariherra Totenin. Ja sitten he

olivat sattumalta tehneet tämän kaamean löydön.

Falkenbergin paraikaa selittäessä Asbjörn Krag astui sisään.

Vanha nimismies tunsi ennestään kristianialaisen salapoliisin ja pyysi heti häntä neuvomaan mitä ruumiille oli tehtävä.

Asbjörn Krag neuvoi nimismiestä laatimaan väliaikaisen pöytäkirjan ruumiinlöydöstä ja muuten antamaan itsemurhaajan olla missä oli, kunnes hänen lähimmät omaisensa ilmoittautuisivat, mikä ei kai saattanut kestää monta tuntia. Ei ainakaan ollut mitään sopimatonta siinä, että ruumiin annettaisiin maata koskemattomana seuraavaan päivään.

Salapoliisi korosti erityisesti *itsemurhaaja*-sanaa. Vanha nimismies oli heti valmis noudattamaan hänen neuvoansa. Se näytti hänestä helpoimmaltakin ja toistaiseksi kaikin puolin mukavimmalta.

Asbjörn Krag tarttui Falkenbergia käsipuolesta, nyökkäsi nimismiehelle ja tilanhoitajalle ja käveli tiehensä huoneiden ja käytävän kautta.

Salapoliisi katsoi kelloaan.

— Kello on jo puoli kymmenen, sanoi hän, ja vastustajamme pääsevät yhä enemmän edelle meistä. Nyt emme toistaiseksi voi enää toimittaa mitään täällä kartanossa, vaan meidän on kiireimmän kautta riennettävä asemalle.

Kävin äsken soittamassa Kristianian poliisille itsemurhasta. Iltalehtiin tulee ensimmäinen uutinen ruumiinlöydöstä ja tarkka kuvaus vainajasta. Samalla olen pannut kolme-neljä konstaapelia liikkeelle saadakseni mahdollisesti selville kuka vainaja on. He käyvät siis kaikissa hoteleissa tiedustelemassa, kaivataanko siellä jotakin matkustajaa, jonka nimen alkukirjaimet ovat J.R. Tästä hetkestä asti seuraa "petohämähäkin" jokaista askelta yksityinen apulaiseni Jens. Hän on hyvin pystyvä ja tarmokas ja heittäisi mieluummin henkensä kuin päästäisi Valentinin hetkeksikään näkyvistään.

Molemmat miehet olivat saapuneet ulos päivänpaisteeseen suurelle, ruohoa kasvavalle pihamaalle. Falkenberg hengitti täysin keuhkoin suloista kesäilmaa.

— Nyt ymmärrän miksi rintaani tuolla sisällä painosti niin kovin, sanoi hän. — Vanha tomu ja verenhaju alkoi kuvottaa minua. En voi mitenkään enää mennä

sinne. Tahdon palata kaupunkiin.

Salapoliisi pidätti häntä tarttuen lujasti käsivarteen.

— Vartokaahan hetkinen, sanoi hän. — Minä näytän teille jotakin.

Hän viittasi tielle päin, joka vei asemalle ja jota he yöllä olivat kulkeneet.

— Tätä tietä automobiili tuli, sanoi Krag, mutta se ei ajanut samaa tietä takaisin.

— Todellakin. Mitä tietä sitten?

— Se kaarsi pihamaan poikki ja meni rakennuksen eteläpuolitse vievää tietä, joka näkyy tuolla ruskeana juovana. Olen nyttemmin saanut tietää, että tämäkin tie vie asemalle, vaikka on hieman pitempi. Se yhtyy valtamaantiehen noin puolen kilometrin päässä täältä.

— Mutta palatkaamme vanhaa tietä, sanoi Falkenberg väsyneesti. — Se on edes varjoisa ja vilpoinen, ja päivä näyttää tulevan kauhean helteiseksi.

Salapoliisi oli juuri vastaamaisillaan, kun läheltä kuuluva humu kiinnitti hänen huomiotansa.

— Kuuletteko? kysyi hän.

Falkenberg heristi korviaan, kaikki hermot jännityksessä. Todella, nyt hänkin kuuli.

Hän alkoi vavista mielenliikutuksesta.

— Se on automobiili, sanoi hän.

Asbjörn Krag seisoi kuunnellen, kasvot uutta tietä kohden käännettyinä.

— Aivan oikein, vastasi hän, se on automobiili. Otaksun, että se on nyt alhaalla valtamaantiellä. Mutta se pyrkii ylöspäin. Sen kuulen äänestä.

Falkenberg yritti lähteä juoksemaan vastaan, mutta Krag pidätti häntä.

— Se lähestyy, sanoi hän tyynesti. — Se tulee tänne, lisäsi hän kohta senjälkeen.

Automobiilin tohina kuului nyt jo aivan läheltä. Molemmat tuijottivat jännityksen vallassa ruskeata tien juovaa, jolle vaunu kohta oli ilmestyvä.

Sekä Falkenberg että Krag ajattelivat ilmeisesti samaa asiaa, sillä heti, kun automobiili tuli näkyviin, he huudahtivat molemmat yhtäaikaa:

— Keltainen! Se on keltainen! Se ei siis ollut se automobiili.

— Siinä istuu vain yksi henkilö, huomautti Falkenberg. — Luulen muuten tuntevani automobiilin.

Hetkistä myöhemmin hieno vaunu tehtyään siron kaarroksen pysähtyi kartanon pääoven eteen, tuskin kymmenen askelen päähän salapoliisista ja Falkenbergista.

Matkustaja, joka tähän saakka oli istunut puolittain piilossa auringonsuojustimen alla, astui nyt ripeästi vaunusta.

Hän oli keski-ikäinen, ylimyksen näköinen herrasmies.

Konsuli Falkenberg sävähti nähdessään hänet, mutta maltoi heti mielensä ja astui tulijaa vastaan.

Tämä ei näyttänyt lainkaan kummastuvan tavatessaan Falkenbergin täällä.

XIV.

Viimeinen keino.

Vastatullut puristi ystävällisesti Falkenbergin ojennettua kättä ja kumarsi suopeasti hymyillen. Konsuli vei hänet salapoliisin luo ja esitteli:

— Asbjörn Krag, kamariherra Toten.

Poliisimies oli jo heti ymmärtänyt kuka vastatullut oli. Hän pani merkille, että kamariherran kasvoille oli levinnyt hieno kalpeus. Toten oli seurapuvussa.

— Olin juuri makuulle menossa, kun sain tiedon, kertoi hän.

— Tiedon? kysyivät Falkenberg ja salapoliisi yhtäikaa.

Kamariherra oli vastaamaisillaan, kun samassa pääovi aukesi ja tilanhoitaja vanhan nimismiehen seuraamana astui kuistille.

— No siinähan kamariherra jo onkin, huudahti tilanhoitaja.

Salapoliisi käsitti nyt, että tilanhoitaja oli varmaan telefonoinut Totenille ja ilmoittanut hänelle tapauksesta.

Kamariherra oli oikea velttoutunut elostelija. Hän sammalsi hiukan.

— Minusta on äärettömän mielenkiintoista näinikään tavata asunnossaan ruumis, sanoi hän, mutta täytyyhän minun surkutella onnettomuutta.

Tilanhoitaja seurasi häntä sisään. Vajaan viiden minuutin kuluttua kamariherra jo taas palasi.

— Vai niin, te jätte ulkopuolelle, sanoi hän nyökäten konsulille. —

Siinä teitte oikein. Näky ei ollut erityisen mieltäylentävä.

— Minä olen jo useita kertoja ollut siellä, vastasi Falkenberg. — En voi enää sietää noiden vanhojen huoneiden ilmaa, se miltei tukahuttaa.

— Luulin tapaavani siellä jonkun ystäväni, puheli kamariherra, mutta minun täytyy sanoa, etten ole nähnyt miestä koskaan ennen. Hän näytti muuten varsin hienolta. Ja sitten hän oli järjestänyt asiansa kiitettävällä, ripeällä tavalla. Revolveri, yksi ainoa laukaus, kuula puhki aivojen. Niin se aina on tehtävä, kun se kerran tulee tehtäväksi.

Salapoliisi kuunteli vastenmielisesti toisen lavertelua, jossa oli melkoinen määrä teennäisyyttä.

Kamariherra Toten kääntyi sitten suorastaan Falkenbergin puoleen — näytti kuin hän olisi kokonaan unohtanut salapoliisin.

— Minä olen ihan näännyksissä, herra konsuli, sanoi hän. — Enkö näytäkin sangen kalpealta?

— Sitä ei voi kieltää. Te olette silminnähtävästi jonkun verran rasittuneen näköinen.

— Olen ollut Pursiklubilla koko yön, jatkoi kamariherra hellittämättä. — Siellä aletaan nyttemmin todenteolla hieman eurooppalaistua, mitä pelitapaan tulee. Minun täytyy sanoa, että viimeöinen peli oli oikein mielenkiintoinen.

— Hävisittekö?

— Hiukan. Vähäisen vain. Mitättömän summan. Parituhatta kruunua luullakseni. A propos, hyvä konsuli, sepä oli vastenmielinen tapaus siellä klubilla toissa iltana.

— Tarkoitatte varatuomarin juttua?

— Sitä juuri. Siinä olisitte toden totta ollut kauniisti kiikissä, ellei kelpo ystävänne, kaivosinsinööri, olisi joutunut apuun.

Omituinen hymy väikkyi Asbjörn Kragin huulilla, kun kamariherra mainitsi kaivosinsinööristä.

— Minne hän muuten on joutunut, tuo insinööri? kysyi Toten. — Eikö hänen nimensä ole Kvam?

— On, vastasi Falkenberg. — Hän on luultavasti kovin kiinni liikeasioissaan. Hänellä taitaa olla jotain tekeillä.

Nyt Asbjörn Krag puuttui puheeseen.

— Toivottavasti, sanoi hän, kamariherra on ystävällinen ja tarjoo meille paikan automobiilissaan. Meidän pitäisi välttämättä pian päästä Kristianiaan.

— Tietysti, vastasi kamariherra, sitä juuri ajattelinkin. Minusta olisi oikein hauskaa, jos herrat tahtoisivat tehdä seuraa.

Asbjörn Krag ja konsuli kiittivät, ja sanottuaan hyvästit tilanhoitajalle ja vanhalle nimismiehelle herrat ajoivat pois.

Matkalla kamariherra jutteli melkein koko ajan. Falkenberg tuskin kuunteli häntä, niin syväälle hän oli vaipunut omiin synkkiin ajatuksiinsa. Salapoliisi kiintyi tuolloin tällöin huvitettuna johonkin kamariherran huomautukseen. Tämä puheli melkein yksinomaan pelistä, naisista ja seuraelämästä. Sivumennen hän mainitsi Valentine Kempelinkin nimen, ja Asbjörn Krag ehätti kysymään, mitä hän piti siitä naisesta.

— Tuhat tulimaista, vastasi kamariherra, hän on erinomainen nainen! Hieno ja ymmärtäväinen, ylhäinen ja samalla vaatimaton sekä hyvin älykäs. Olen esitellyt hänet vaimolleni, ja *madame* on kerrassaan ihastunut häneen.

Vajaassa tunnissa oli automobiili saapunut Kristianiaan. Kamariherra ajoi kotiinsa nukkumaan, ja Falkenberg ja salapoliisi menivät erääseen kahvilaan.

Sanomalehdet olivat ilmestyneet ja kertoneet yleisölle kaameasta ruumiinlöydöstä.

"Tuntuu sängen omituiselta", kirjoitti eräs lehti, "että itsemurhaaja oli lähtenyt kamariherra Totenin asumattomaan huvilaan. Mikäli olemme kuulleet kerrottavan, ei kukaan paikkakuntalainen tunne poloista. Kamariherran tilanhoitaja ei ole häntä koskaan ennen nähnyt. Hän oli saapunut kartanoon automobiilissa, jossa arvatenkin oli ollut useampia henkilöitä. Asia käy aivan salaperäiseksi, kun poliisikamariin ei ole saapunut minkäänlaista ilmoitusta

sennäköisen herrasmiehen katoamisesta.

"Olemme puhelimitse kääntyneet kamariherra Totenin puoleen, mutta hän ei voi antaa pienintäkään selitystä. Hän ei paljonkaan kummastellut sitä, että automobiililla ajeleva seurue oli käynyt kartanossa, sillä hänen väitteensä mukaan Övren kautta kulkeva tie on varsin yleisesti käytetty oikotie."

Salapoliisi ja konsuli Falkenberg suostuivat tapaamaan toisensa kahden tunnin kuluttua edellisen asunnossa.

Iltapäivällä Asbjörn Krag otti vastaan raportit niiltä kolmelta poliisikonstaapelilta, jotka oli lähetetty hotelleihin tiedustelemaan. Kävi selville, ettei missään kaivattu herraa, jonka nimen alkukirjaimet olivat J.R.

Salapoliisi lähetti sitten sanan Jensille. Tämä uutera nuori mies oli vahtinut "petohämähäkin" asunnon ulkopuolella ja seurannut häntä hänen käynneillään useissa muotiliikkeissä. Hän ei ollut keksinyt kerrassaan mitään epäilyttävää. "Petohämähäkki" oli matkalla tervehtinyt joitakuita tuttuja. Vieraita ei hänen luonaan ollut käynyt. Hänen hymyilevistä kasvoistaan ei saattanut huomata mitään olevan tekeillä.

Tullessaan Kragin luokse konsuli oli entistä alakuloisempi. Adan äiti oli käynyt hänen luonaan. Vanha rouva oli ollut melkein lohduton.

— Ellei tähän salaperäisyyteen pian saada valoa, sanoi Falkenberg, niin minä tulen hulluksi jännityksestä ja pelosta.

Asbjörn Krag oli käynyt hyvin totiseksi.

— Tunnen nyt itseni vakuutetuksi, vastasi hän, ettei Adan ryöstäminen ole pelkkä kostotyö. Siinä piilee jokin tarkoitus. Täällä on rikoksia ilmassa. Tuo pikku paholainen aikoo nähtävästi tehdä jotain suurta, ennenkuin hänen on pakko pudistaa Kristianian tomut jaloistaan.

— Mutta Ada, Ada — —

Poliisimies katsoi kelloaan.

— Nyt kello on puoli kuusi, sanoi hän. — Puoli seitsemältä minun on oltava päivällisillä.

— Aiotteko todellakin juhlia kesken tätä kaikkea?! kysyi Falkenberg.

— Minä en juhli koskaan, paitsi milloin saatan samalla työskennellä, vastasi salapoliisi. — Nyt minulla on suunnitelmani valmiina.

— Suunnitelmanne?

— Niin, olen vihdoinkin päättänyt uskaltaa ryhtyä viimeiseen keinoon. Saattaisi kyllä olla toisia ja parempiakin menettelytapoja, mutta Ada on ennen kaikkea pelastettava.

— Tokko hän on elossa edes?

— On, *vielä* hän on elossa, vastasi Krag.

— *Vielä?*

Suuria hikikarpaloita kihoili Falkenbergin otsalle.

— Odottakaa minua täällä, sanoi salapoliisi, minä käyn pukeutumassa. Palattuani saatte tarkemmin kuulla, miten teidän on meneteltävä.

Falkenberg jäi istumaan poliisimiehen salonkiin, hermostuneesti selaillen joitakin aikakauslehtiä. Ne olivat enimmäkseen ulkomaiden poliisivirastojen ammatillisia julkaisuja. Minuutit tuntuivat hänestä tunneilta, niin hitaasti ne kuluivat.

Vihdoin, puolen tunnin kuluttua, ovi aukesi.

Asbjörn Kragin asemesta, jota Falkenberg oli odottanut, astui huoneeseen kaivosinsinööri Kvam, juhlapuvussa, ritarimerkki napinreiässä.

— Pankaa nyt sanani tarkoin mieleenne, sanoi Krag. Päivälliset tuskin kestävät kauemmin kuin yhteentoista asti — ainakin koetan pitää huolta siitä, etteivät ne kestä kauempaa. Tunti riittää minulle, siis teidän tulee olla paikalla kello kaksitoista.

— Olen käskettävänänne.

— On parasta, että jo neljännessä vailla kaksitoista olette umpivaunuissa

poliisiaseman edustalla. Huomatkaa: *umpivaunuissa!* Voitte jättää vaunut odottamaan ja itse mennä etsivän osaston päällikönhuoneeseen, missä viivytte, kunnes saatte minulta tarkempia määräyksiä. Otaksun, että voitte odottaa jotain elonmerkkiä minusta jo neljänneksen yli kahdentoista, ehkä aikaisemminkin. Mutta teidän ei pidä tulla levottomaksi, ellette vielä yhteenkään mennessä ole kuullut minusta mitään.

— Levottomaksi! mutisi Falkenberg katkerasti.

Krag heilautti torjuvasti kättänsä.

— Teidän tulee ainakin olla niin tyyni kuin suinkin, sanoi hän. — Te otatte osaa uskaliaaseen ja vaaralliseen peliin. Mutta ellette vielä kello kaksi ole kuullut minusta mitään, jatkoi Asbjörn Krag, silloin — — niin, sitten en tiedä, milloin saatte nähdä morsiamenne.

— Mitä on silloin tapahtunut? kysyi Falkenberg väristen.

Poliisimies ei vastannut mitään. Hän vain pudisti päätänsä hiukan, seisoessaan siinä aivan tyynenä ja vetäen hansikkaita käsiinsä. Sitten hän astui kirjoituspöytänsä luo, avasi pienen, hopeahelaisen kotelon, veti esille revolverin, tarkasti makasiinia, nyökkäsi tyytyväisesti ja pisti aseensa taskuunsa.

Yhtäkkiä hän pysähtyi kuuntelemaan.

Hän kuuli kolinaa ulkopuolelta. Vaunut tuntuivat pysähtyvän portaiden eteen.

Salapoliisi loi silmäyksen kekseliäästi järjestettyyn heijastuspeiliinsä, joka näytti hänelle kaiken mitä kadulla tapahtui, ja kummeksiva ilme vilahti hänen kasvoillaan.

— Siellä on kamariherra, sanoi hän. — Mitä ihmettä hän minusta tahtoo?

Falkenberg kavahti pystyyn.

— Kamariherra Toten! huudahti hän. — Nyt on tapahtunut jotain.

— Mahdollisesti, mutisi salapoliisi hiljalleen työntäen Falkenbergia sivuhuoneeseen. — Menkää. On tarpeetonta, että te kaksi kohtaatte toisenne täällä. Menkää takatietä ulos ja muistakaa määräykseni.

Hän oli tuskin ehtinyt sulkea oven Falkenbergin jälkeen, kun ovikelloa soitettiin kiivaasti. Hän meni itse avaamaan.

— Olkaa hyvä, herra kamariherra, sanoi hän.

Kamariherra kiitti ja astui salonkiin.

— Te kuulutte tuntevan minut, aloitti Toten.

— Hyväinen aika, vastasi Krag, mehän tulimme tutuiksi aamupäivällä.

Kamariherra katsoi hölmistyneenä häneen ja tapaili sanoja:

— Haluaisin puhutella salapoliisi Kragia.

— Minä olen Krag.

— Te?

— Niin, olen vain muuttanut muotoani hiukkasen. Millä voin teitä palvella?

Kamariherra nauroi.

— Tohdinko kysyä ketä te esitätte?

— Nimeni on Kvam, kaivosinsinööri Kvam, vastasi Krag kumartaen kohteliaasti.

Kamariherra naksautti näppiään.

— Tuhat tulimaista, vastasi hän, tekö olette se mies! No sitten ymmärrän kaiken, ja samalla minun täytyy sanoa, että te olette juuri se, jota minä tarvitsen.

— Ette ole nukkunut, huomautti Krag vetäessään päällysnuttua ylleen.

— En, vastasi kamariherra, sillä heti kun olin päässyt kotiin, tapahtui minulle jotain eriskummaista, jotain aivan käsittämätöntä. Mitään sentapaista ei minulle vielä koskaan ole sattunut.

— Ja sen johdosta tulitte minun luokseni?

— Niin. Tahdotteko auttaa minua?

— Tietysti, vastasi Krag. Hän katseli kamariherraa tarkoin. Tämän velttoutunut käytöstapa oli poissa, ja sijalla oli jotain epävarmaa ja hämmentynyttä. — Falkenberg on oikeassa, ajatteli poliisimies. — Jotain on tapahtunut.

Ääneen hän lausui:

— Mutta minun on sanottava teille, herra kamariherra, että olen juuri menossa tavattoman hauskoille päivällisille, joista en millään muotoa tahdo jäädä pois. Olipa onni, että teillä on vaunut, niin ettei minun tarvitse hukata aikaa niiden haettamiseen ja että voitte matkalla kertoa minulle huolenne.

Ja samassa hän tarttui kamariherraa käsipuolesta ja astui hänen kanssaan portaita alas.

Päältä nähden Asbjörn Krag oli mitä loistavimmalla tuulella.

Muutamit sanat, jotka hän oli hetkistä aikaisemmin lausunut Falkenbergille, johtuivat uudelleen hänen mieleensä. Hän toisti ne puolittain tahdottomasti itseksensä:

— Täällä on rikoksia ilmassa.

XV.

Punaiset liekit

— Mitä ne eriskummaiset tapaukset ovat sitten, jotka ovat tehneet teidät levottomaksi? kysyi Krag istuuduttuaan kamariherra Totenin rinnalle vaunuihin.

— Ehkei koko asia ole mitään, kaikki saattaa olla ihan tilapäistä, aloitti kamariherra. Mutta tahdoin kuitenkin kääntyä puoleenne. Olen kerran ennen eläissäni sattunut yöllä tekemisiin murtovarkaiden kanssa, ja silloin henkeni pelastui kuin ihmeen kautta. Minulla ei ole halua toistamiseen joutua semmoiseen asemaan.

— On siis kysymys murtovarkaudesta? kysyi Krag hieman maltittomasti.

— En tiedä sitä vielä. Nyt saatte kuulla, mitä minulle on tapahtunut, ja sitten voitte itse tehdä johtopäätöksenne. Toissa yönä heräsin omituiseen meluun. Alussa tuntui, kuin rotta olisi nakertanut seinää, mutta kun ääni toistui säännöllisesti ja kävi yhä voimakkaammaksi, aloin epäillä sitä. Istuin hetkisen pystyssä vuoteellani ja kuuntelin tätä rapinaa, ja pian minulle selvisikin, että se kuului viereisestä huoneesta. Muutamista pikku naksahduksista huomasin, että joku kopeloi ovea. Silloin minä kiireesti soittamaan palvelusväkeä. Pari palvelijaa tuli juoksujalkaa, ja heti tuo omituinen ääni taukosi. Menimme sitten huoneeseen. Siellä oli kaikki kunnossa ja koskematta. Teimme tulen ja tarkastimme ikkunat. Kaksi niistä oli auki, tuulisäpit paikoillaan. Toinen palvelijoista kertoi itse avanneensa ikkunat illalla päästääkseen raitista ilmaa makuuhuoneeseeni.

— Missä kerroksessa tämä tapahtui? kysyi Krag.

— Kolmannessa, vastasi kamariherra. — Makuuhuoneeni on kolmannessa kerroksessa.

— Silloin varmaan kuitenkin olitte kuullut rotan nakerrusta, huomautti salapoliisi katsoen kelloaan.

— Ei, enpä suinkaan, sillä kun tarkemmin tutkimme ikkunoita, huomasimme, että kahta saranaa oli käsitelty väkivaltaisesti.

— Niinkö —

— Toinen oli jo irti, ja toinenkin oli nähtävästi ollut irroitettuna, mutta oli jälleen kiinnitetty uusilla ruuveilla.

— Uusilla ruuveilla?

— Niin, ja tämä on varsin salaperäistä, se teidän on myönnettävä. Jos varas on ollut liikkeellä, olisi hänen tietenkin ollut helpompi ryömiä avoimesta ikkunasta sisään kuin ruveta suljettua ikkunaa aukomaan.

— Tietysti. Mutta mitenkä mies on päässyt kolmannen kerroksen ikkunoihin käsiksi?

— Ihan vieritse kulkee vesiränni. Me löysimmekin sitten selviä miehen jalanjälkiä puutarhan mullasta.

— Toivottavasti jälkiä ei ole hävitetty, sanoi Krag nopeasti.

— Ei, vastasi kamariherra. — Olen ankarasti kieltänyt ketään menemästä sinne jälkiä sotkemaan.

— Hyvä on. Tämä siis tapahtui toissa yönä. Mutta se mikä tänään iltapäivällä tapahtui, on tietenkin vielä merkillisempää.

— Iltapäivällä! Te siis tiedätte —

— Täytyyhän minun ymmärtää, vastasi Krag, että teille on tapahtunut jotain sen jälkeen kuin erosimme automobiilissa. Muuten tietysti olisitte kertunut asian meille heti silloin, kun tapasitte meidät maatilallanne.

— Niinpä kyllä. Olette oikeassa. Niin, se mikä tänään iltapäivällä tapahtui, on todella vaikuttanut minuun hieman kolkosti. Kuten jo siellä maalla kerroin, en ole lainkaan nukkunut viime yönä. Olen ollut Pursiklubilla pelaamassa. Olin

senvuoksi hyvin väsynyt tullessani kotia vähän jälkeen puolenpäivän. Ennen riisuutumistani panin tapani mukaan avainkimpuni erääseen pieneen kirjoituspöydän laatikkoon.

— Lukittuun?

— Ei, lukitsemattomaan. Nukuin kaksi tuntia, ja kun aioin ottaa avainkimpuni, oli se poissa. Kutsuin heti koolle koko talon väen, ja sitten etsittiin miehissä kaikkialta, mutta avainkimpua ei löydetty mistään.

— Mutta lopulta se kai sentään löytyi? kysyi Krag.

— Niin, kun oli kulunut toista tuntia. Se löydettiin yöpöydältäni.

— Ja on siis aivan varmaa, ettette itse ollut pannut sitä sinne?

— Aivan varmaa.

— Mutta teidän olitte tavattoman väsynyt, ja silloin helposti unohtaa.

— Minä sanon teille, kiivastui kamariherra, että panin avainkimpun laatikkoon.

— Niin, niin. Oliko sitten mitään arvoesineitä varastettu?

— Ei, ja sepä juuri onkin merkillistä. — Tarkastin heti kaikki paikat, sillä minähän kohta ajattelin varkautta, mutta ei mitään puuttunut.

— Ei edes mitään mielenkiintoisia papereita, kirjeitä esimerkiksi?

— Ei, kaikki oli paikallaan. Eikö tämä ole teistä arvoituksellista?

Asbjörn Krag kysyi:

— Onko teillä paljon rahoja tai ylipäänsä kalliita arvoesineitä kotonanne?

— Ei, ei sanottavasti nyt.

— Nyt?

— Tiedätte ehkä, selitti kamariherra, että madame, nuori kaunis vaimoni, on tätä nykyä Emsissä kylpemässä.

— Ei, sitä en tiennyt.

— No niin, siellä hän on. Mutta jonkun päivän päästä hän saapuu kotiin, ja silloin minulla on aikomus panna toimeen pienet juhlat. Siinä tilaisuudessa aion lahjoittaa hänelle kallisarvoisen korun, diadeemin, joka maksaa 18,000 kruunua.

— Arvelette kenties, että joku aikoo varastaa tämän koristeen?

— En tiedä mitä arvelisin, vastasi kamariherra neuvottomana. — Olen joltisenkin epätoivoisessa asemassa ja siksi olen kääntynyt puoleenne.

— Kiitän luottamuksesta, vastasi Krag antaen ajajalle pysähtymismerkin, — ja ryhdyn ilolla asiaanne. Joko olette lähettänyt kutsut juhlaan, jonka aiotte panna toimeen rouvanne kotiinpaluun johdosta?

— Osittain.

— Älkää sitten unohtako kahta kutsukirjettä: toisen saakoon kaivosinsinööri Kvam, toisen Valentine Kempel.

— Sitä en unohda. Mutta ettekö tahdo ajaa kotiani katsomaan tapahtumapaikkaa?

— Ei ole aikaa, vastasi Krag. — Päivälliset alkavat viiden minuutin päästä. Näkemiin.

Hän nyökkäsi kamariherralle.

* * * * *

Kun Asbjörn Krag astui Grand Hotelin vestibyliin, riensi häntä vastaan arkkitehti, josta tuona myrskyisenä Pursiklubin yönä oli tullut hänen ystävänsä.

— Sepä hauskaa että tulitte, sanoi arkkitehti tarttuen kaivosinsinööriä eli Asbjörn Kragia käsipuolesta. — Rouva Kempel saapunee tuossa tuokiossa.

He astuivat yhdessä erääseen seurusteluhuoneeseen.

— Tekö siis olette isäntänä näissä kesteissä? kysyi Krag.

— Niin, mutta minäpä kerron teille, että se tapahtuu Valentine pyynnöstä. Hän

on niin ihastunut tuosta silloisesta esiintymisestäänne klubissa, että haluaa tutustua teihin. Niinpä hän sanoi minulle: "Kuulkaas, herra arkkitehti, nyt saatte luvan antaa minulle ne pienet päivälliset, joihin olette niin kauan pyytännyt suostumustani, ja kutsukaa vieraaksi myöskin tuo merkillinen ruijalainen kaivosmies. Minä tahdon tutustua häneen."

— Sepä omituista mielenkiintoa, mutisi Krag. — Hän ei luultavasti ole koskaan nähnyt minua.

— Ei koskaan. Sen hän on itse sanonut. Mutta minä olen todellakin kiitollinen teille, jatkoi arkkitehti puristaen Kragin kättä. — Ellei teitä olisi ollut, niin tuskinpa olisin saanut tilaisuutta pitää tätä juhlaa Valentinelle.

Kragin täytyi hymyillä toisen innolle. Hän saattoi selvästi nähdä, että arkkitehti oli kovin rakastunut.

Itse asiassa Asbjörn Krag käsitti hyvinkin, miksi "petohämähäkki" niin välttämättä tahtoi tutustua "kaivosinsinööri Kvamiin". Valentine aavisti, että tuon kaivosinsinöörin takana piili vaarallinen vihollinen; ehkä hän arveli sitäkin, että kaivosinsinööri Kvam ja Asbjörn Krag olivat sama henkilö. Ja hän tahtoi päästä tuon henkilön lähelle riisuakseen häneltä aseet. Tämä oli ilmeisesti hänen politiikkansa.

Arkkitehti avasi rokokosaliin vievät ovet ja pyysi Kragia silmäilemään juhlaruustuksia. Oliko hänellä mitään muistuttamista?

Salapoliisi aluksi todellakin hämmästyi. Rakastunut arkkitehti ei nähtävästi ollut säästänyt mitään saadakseen kaiken niin suurenmoiseksi kuin suinkin.

Sali oli muodostettu suorastaan palmupuistoksi. Varsinkin muutamat tavattoman suuret viuhkapalmut tarjosivat komean näyn. Palmujen ympäri oli kiedottu joukko harvinaisia krysantemum-lajeja.

Eräaseen salin nurkkaukseen oli järjestetty viehättävä lepohuone, joka oli palmujen ja suurten, leveälehtisten ruukkukasvien peitossa. Erilaisten soittimien kaukaisista äännähdyksistä Krag saattoi päättää, että orkesteri oli sijoitettu soittolavalle, mutta aivan näkymättömiin, pyramiidinmuotoisen myrtti- ja palmuryhmän taakse.

Keskellä lattiata oli ylen uhkea pöytä. Se oli katettu neljälle. Hovimestari oli

paraillaan viimeistelemässä kättensä työtä, ja arkkitehti riensi hänen luoksensa kuiskatakseen hänelle vielä joitakin uusia määräyksiä, jotka hovimestari hymyillen ja kumartaen otti vastaan. Nämä valmistelut olivat ilmeisesti tuottaneet iloa miehelle, joka oli taiteilija alallaan.

Valkoisella pöytäliinalla kiemurteli taidokkaasti poimuteltujen salvettien ja moniväristen lasien välitse "la France"-ruusuista ja kieloista sidottuja köynnöksiä. Keskellä pöytää oli korkea, merivihreä vaasi, josta kumpusi esiin oikea kukkastulva. Jokaisen kuvertin vieressä hehkui pöydällä kukkavihkoon pistetty sähkölamppu. Ruokalista oli punaiselle silkille painettu. Tätä erikoista tilaisuutta varten oli Grand Hotelin kuuluisa vanha hopeakalusto pantu esiin. Kauempaa katsoen tämä komea pöytä näytti kukitetulta, sähköyvältä jalokivikokoelmalta.

Mutta oli jo aika palata vastaanottohuoneeseen. Arkkitehti tarttui Kragia käsipuolesta ja käveli hänen kanssaan edestakaisin lattialla.

Vihdoin Valentine saapui.

— Ratsumestarin kanssa, kuiskasi arkkitehti.

Alhaalta portailta kuuluivat heidän äänensä ja ratsumestarin sapelin kalina.

Valentine näyttäytyessä Asbjörn Krag jäi ääneti seisomaan ja tarkasteli häntä. Hän ei ollut koskaan nähnyt "petohämähäkkiä" näin kauniina. Valentine olikin todellinen kauneuden ilmestys, kun hän nyt viinipunaisessa silkkipuvussa, mustista timanteista tehty koriste kaulassa, astui Asbjörn Kragia kohti.

Esittely tapahtui.

— Olen kuullut puhuttavan teistä, sanoi "petohämähäkki" hymyillen Asbjörn Kragille. — Hauska saada tutustua.

Salapoliisi kumarsi mutisten jonkun kohteliaisuuden.

— Te taidatte olla vaarallinen mies, kylmäverinen ja varma, jatkoi Valentine.

— Ihmisillä, jotka mielivät paha minulle ja ystävilleni, on syytä pelätä minua, sanoi Asbjörn Krag katsoen kaunista naista kiinteästi silmiin.

— Koetan muistaa sen, vastasi Valentine nauraen ja ojensi hänelle kätensä. —
Minä saatan kai sentään lukeutua ystäviinne?

— Toistaiseksi, vastasi Krag, hänkin nauraen.

— Hän on kuin tulenliekki, sipisi ratsumestari tirkistellen ihastuksissaan
Valentine punaista silkkipukua.

Valentine kääntyi arkkitehdin puoleen ja tarttui hänen käsivarteensa luoden
syrjäsilmyksen ratsumestariin ja vastaten:

— Niin, varokaa tulta, herra ratsumestari, se on vaarallista.

— Hähä, voi polttaa näppinsä, niinkö?

— *Aina*, vastasi "petohämähäkki".

Samassa ovet aukesivat ja sali kaikessa loistossaan levisi heidän eteensä.

Asbjörn Krag oli huomannut Valentinessa eräänlaisen levottomuuden, pienen
kalpeuden vivahduksen, joka vain kaunisti häntä, hermostuneen värähtelyn
silmäin seuduissa. Aavistiko hän taistelua, joka oli lähellä?

Tuokiossa kulkivat salapoliisin sisäisen silmän ohi kaikki pahantekijähahmot,
joita hän poliisimies-urallaan oli kohdannut. Mutta ei hän vielä milloinkaan ollut
taistellut tämän naisen kaltaista rikoksellista vastaan.

Miten kaunis hän on, mutta millainen pahuuden saatana kuitenkin, ajatteli Krag,
nähdessään hänen verkalleen liitävän pitkin peilikirkasta lattiata arkkitehdin
käsivarteen nojaten.

Myrtyrien ja palmujen takana orkesteri aloitti sointuvan, outosävyisen marssin.

XVI.

Kirje.

Seurue istuutui ylellisesti varustettuun pöytään, ja liveripukuiset palvelijat ryhtyivät toimeensa hovimestarin ylivalvonnan alaisina. Valentine lausui ihastuksensa näistä erinomaisen onnistuneista, kaikin puolin eurooppalaisista laitteista ja kiitti arkkitehtiä hymyillen.

Rakastunut arkkitehti kohosi nähtävästi heti seitsemänten taivaaseen. Ratsumestari varisteli lornettiaan hyväksyvästi ja sipisi jonkun kohteliaisuuden.

Päivälliset alkoivat ostereilla ja samppanjalla.

Asbjörn Krag pani merkille, että sekä ratsumestari että arkkitehti, mutta varsinkin edellinen, jo alussa joivat sangen vahvasti, ja luodessaan silmäyksen pitkään ruokalistaan hän ajatteli kauhistuen: miten tämä päättynee?

Hän oli vain hiukkasen maistellut lasistaan.

"Petohämähäkki" kohotti samppanjalasiaan ja nyökkäsi hymyillen hänelle pöydän yli.

— Ajatelkaas, jos te siellä pohjolassa autioilla kaivosseuduillanne voisitte panna toimeen tällaisia päivällisiä, sanoi hän.

— Epäilen tokko siitä elämä siellä kävisi miellyttävämmäksi, vastasi insinööri, eli Asbjörn Krag.

— Mutta se kävisi ainakin vaihtelevammaksi.

— Edellyttäen että meillä siellä olisi yhtä kauniita pöytäkumppaneitakin kuin

täällä etelässä, vastasi Krag ryypäten jälleen lasistaan.

Palvelija täytti myötäänsä hänen lasinsa samppanjalla.

Keskustelu alkoi vähitellen vilkastua.

Asbjörn Kragilta kysyttiin muun muassa, kauanko hän aikoi viipyä Kristianiassa. Ennenkuin vastasi, hän silmäsi salavihkaa pöydän yli "petohämähäkkiin" ja huomasi, että kauniin naisen kasvoissa oli jännittänyt ilme.

— Niin pian kuin olen tehnyt tehtäväni, vastasi kaivosinsinööri, katoan jälleen.

— Se taitaa olla tärkeä tehtävä? kysyi "petohämähäkki".

— Hyvin tärkeä.

— Onko suuria summia kysymyksessä?

— On kyllä suuria summiakin. Mutta tähän tehtävään kuuluu sitäpaitsi, että minun on pelastettava eräitä ihmispoloisia perikadosta!

— Te olette siis jonkinlainen laupeuden enkeli?

— Sanokaa mieluummin oikeuden apumies, vastasi kaivosinsinööri hymyillen.

Valentine lasi kilahti heikosti.

— Sepä oli kammottava nimitys, sanoi hän.

— Se tuo mieleen poliisikonstaapelin, sipisi ratsumestari upottaen lusikkansa liemeen, oikeaan kilpikonnaliemeen.

Piilossa oleva orkesteri soitteli taukoamatta koko aterian ajan. Mutta sävelet kuuluivat etäisiltä, ikäänkuin olisivat tulleet suljetusta luolasta tai haudasta.

— Tämä kampela, sanoi arkkitehti, kun seuraava ruokalaji tuli pöytään, — on laitettu Venäjän lähettilään kokin antamien neuvojen mukaan. Sen valmistaminen tuotti paljon vaivaa keittiömestarille.

Kampelan kera tarjottiin kastiketta "à la Pyrenées" — ihan uutta sommitelmaa, joka oli keksitty Pietarin keisarillisessa keittiössä. Sen väri muistutti

lummekukan kuvun pohjaväriä, ja maku oli outo, omituisen kirpeä.

Asbjörn Krag kävi jotenkin vaiteliaaksi ja totiseksi, mitä pitemmälle ylellinen ateria kului. Toisten vilkastuessa vilkastumistaan hän pysyi koko ajan tyyneenä ja hillittynä. Valentine haasteli kernaasti hänen kanssaan ja johti halukkaasti keskustelun vakaviin asioihin, jotka olivat omituisena vastakohtana ratsumestarin ja arkkitehdin pötypuheille. Näiden molempien herrain naamat alkoivat yhä enemmän punoittaa, ja he ahdistelivat kumpikin taholtaan Valentinea pienillä, miltei huomaamattomilla kaksimielisyyksillä — mikä ilmaisi Asbjörn Kragille, että "petohämähäkin" parissa sopi kernaasti käyttää hieman rohkeampaa puhetapaa kuin muuten naisseurassa.

Valentine palasi kerran toisensa perästä kaivosinsinöörin "tehtävään" — asia tuntui kovasti kiinnostavan hänen mieltään.

— Mitä ihmisiä teidän oikeastaan on pelastettava? kysyi hän.

— Ystäviä, vastasi Krag.

— Niin, te olette varmaan aina kunnon mies ystäviänne kohtaan, sanoi Valentine. — Minun täytyy ihailla sitä mielenmalttia, jota osoitte klubissa, kun pelastitte erään ystäväanne rumasta jutusta. Hänhän oli tuo... tuo...

Valentine katsahti kysyvästi arkkitehtiin.

— Stoltenberg, ehätti Asbjörn Krag auttamaan.

Sekä arkkitehti että Valentine katsoivat häneen ällistyneinä.

— Stoltenberg! huudahti arkkitehti ja laski kätensä kohotettuine laseineen pöydälle. — Herra jumala, hänen nimensähän on Falkenberg.

— Ettekö tiedä hänen nimeänsäkään? kysyi Valentine.

— Tiedän kyllä, vastasi salapoliisi viekkaasti hymyillen.

— Eipä juuri siltä näyttänyt. Tehän sanoitte häntä Stoltenbergiksi.

— Tunnen nimen yhtä hyvin kuin tekin, rouva Keppel, vastasi salapoliisi yhä hymyillen.

Nuoren lesken silmät välähtivät omituisesti.

— Toivotan teille kaikkea mahdollista onnea jatkuviin pyrintöihin ystävienne hyväksi, sanoi hän, mutta milloin vaaralliset asiat ovat kysymyksessä, ei teidän pidä soutaa liian kauas.

— Miksikä ei, hyvä rouva?

— Saattaa käydä niin, että hukutte — sekä te että ystävänne.

Asbjörn Krag kohotti kulmakarvojaan.

— Siihen vaaraan käyn mielihyvällä, vastasi hän. — Minä rakastan vaaraa.

— Uhkarohkeuttako myös?

— Niin, sitä myös.

Hän kohotti lasiaan ja kilisti Valentinin kanssa. Tämä katseli häntä pitkään ja tutkivasti.

Tällä välin jatkettiin yhä työlästä taivallusta ruokalistan läpi.

Kun vihdoin viimein oli päästy juustoon asti, tuotiin Kragille kirje.

— Hyvin tärkeä, kuiskasi hovimestari.

Asbjörn Krag aukaisi heti kirjeen. Siinä ei ollut allekirjoitusta, mutta hän ymmärsi kohta, että se oli konsuli Falkenbergilta. Kirje kuului:

"Minun täytyy heti puhutella teitä. Odotan kabinetissa peilialin oikealla puolella."

Arkkitehti ja ratsumestari eivät kiinnittäneet vähintäkään huomiota pöytätoverinsa saamaan kirjeeseen. He vain hoitelivat lasejaan ja latelivat "petohämähäkille" leikillisiä imarteluja.

Mutta Asbjörn Krag tunsu, miten Valentinin silmät seurasivat häntä ja miten kiihkeästi hän halusi tietää mitä kirje sisälsi.

Salapoliisi käsitti, että jotain vakavaa oli tapahtunut, mutta ei ainoakaan väre

hänen kasvoissaan ilmaissut tätä ajatusta.

Hän taittoi kirjeen kokoon ja pisti sen taskuunsa nousten pöydästä ja pyytäen kohteliaasti anteeksi.

Hänen täytyi poistua pariaksi minuutiksi, selitti hän. Eräs liiketuttava odotti häntä. Oli saapunut tärkeä sähkösanoma.

Vaikka hän hyvin tiesi missä mainittu kabinetti sijaitsi, pyysi hän kuitenkin hovimestaria oppaakseen. Kun he olivat ehtineet salista ulos ja olivat kahden, niin Asbjörn Krag pysähtyi, tarttui hovimestaria käsivarteen ja kysyi:

— Tunnetteko minua?

Hovimestari tuijotti häneen kummissaan.

— Herra kaivosinsinööri — — — sopersi hän.

Asbjörn Krag keskeytti hänet tiukasti:

— Katsokaa minua tarkoin. Minä en ole mikään kaivosinsinööri.

Hovimestari tuijotti häneen vielä enemmän ihmeissään.

— Ettekö tunne ääntäni? Kuunnelkaa tarkoin, jatkoi Krag.

Yhtäkkiä hovimestari alkoi ymmärtää.

— Ettehän vain mahda olla —

— Olen, se minä juuri olen, salapoliisi Krag, vastasi poliisimies, kun hovimestari oli hänet tuntenut.

— Mutta jopa teillä on mainio naamioitus! huudahti hovimestari.

— Kun nyt siis tunnette minut, niin tiedätte myös, että määräyksiäni on toteltava, jatkoi salapoliisi.

— Te olette kerran tehnyt meille suuren palveluksen, sanoi hovimestari totisesti.

— Olemme valmiit tekemään mitä ikinä haluatte.

— Minä en vaadi paljoa. Kuulkaa nyt mitä tahdon teitä tekemään. Se joka tuolla alhaalla istuu odottamassa minua, on siis konsuli Falkenberg?

— Niin.

— Onko hän kiihtyneessä mielentilassa?

— On, jonkun verran. Minusta hän on hyvin kalpea.

— No hyvä... Kun minä nyt menen puhumaan hänen kanssaan, niin te palaatte herrasväen luo. Siellä luultavasti joku kysyy teiltä kuka minua odotti.

Hovimestari nyökkäsi. Hän tunsu hyvinkin senlaatuisen uteliaisuuden.

— Ja sitten te vastaatte, ettette tunne puheenaolevaa henkilöä — ette ole koskaan nähnyt häntä. Voitte kuvata hänet pitkäksi, lihavahkoksi, parrattomaksi herraksi.

— Hyvä on.

— Mutta saadakseni tietää, onko tätä teiltä kysytty, pitää teidän antaa minulle merkki, kun tulen takaisin.

— Millainen merkki, herra Krag?

— Jos teiltä on urkittu tietoja, niin poistukaa salista heti kun olen tullut sisään. Ellei mitään ole teiltä kysytty, voitte pysyä ihan tyynesti paikoillanne.

— Kyllä muistan.

— Hyvä. Menkää nyt takaisin.

Hetkisen kuluttua Asbjörn Krag astui kabinettiin, missä konsuli istui odottamassa häntä.

Falkenberg oli kovin kalpea ja hermostunut.

— On siis tapahtunut jotain? kysyi salapoliisi.

— Niin, olen saanut kirjeen, nimettömän kirjeen.

Salapoliisi ojensi kätensä, ja Falkenberg antoi kirjeen hänelle.

Krag luki sen nopeasti ja lopetettuaan hän nyökkäsi ja mutisi:

— Sitä ajattelin. Sitä ajattelin.

— Olemmehan jo ottaneet lukuun sen mahdollisuuden, sanoi Falkenberg.

— No nyt kai olette lohdutettu? kysyi salapoliisi.

— Lohdutettu?

— Niin, kun tiedätte hänen olevan elossa.

— Mutta tiedänhän samalla, että hän on noiden ihmisten vallassa, vastasi Falkenberg ja nojasi väsyneenä päätänsä pöydänsyrjään.

Salapoliisi luki kirjeen uudelleen ja tarkoin.

Se oli kirjoitettu kulmikkailla, kovilla kirjaimilla, eikä asianomainen kirjoittaja nähtävästi ollut koettanutkaan muuttaa käsialaansa.

"Morsiamenne Ada" — sanottiin kirjeessä — "elää vielä. Menettelymme johtuu yksistään siitä, että tahdomme työskennellä rauhassa vielä viikon päivät. Kun meillä oli todisteita, että Te aioitte asettaa esteitä tiellemme, katsoimme tarpeen vaatimaksi ottaa panttivanhin. Adan kohtalo, vieläpä hänen henkensäkin riippuu nyt Teidän ja ystäväinne käytöksestä. Jos palaatte tavallisiin toimiinne ettekä yritä millään tavoin sekaantua meidän asioihimme, niin morsiamenne on jälleen oleva luonanne jonkun päivän päästä. Saatte itse kantaa seuraukset, jos mieluummin valitsette toisen menettelytavan."

— No, minkä valitsette? kysyi Asbjörn Krag.

Falkenberg ei vastannut. Hän näytti salapoliisille sormusta, jota piti vapisevassa kädessään.

— Tämä, sanoi hän, tämä oli kirjeen sisällä. Se on kihlasormus, jonka olen antanut Adalle.

— Sittenhän asia on päivänselvä. Ada on noiden ihmisten luona.

— Ja niinmuodoin *minäkin* olen noiden petojen vallassa.

— Ette ehkä luota enää minuun?

— Luotan kyllä teihin, mutta mitä minun pitää tekemän?

— Teidän pitää *ainoastaan* luottaa minuun, vastasi salapoliisi. —
Kuka teille toi kirjeen?

— En tuntenut häntä. Joku nuori tyttö se oli. Hän tuli vastaan pimeässä, kun kävelin kadulla, ja pisti kirjeen käteeni. Ja kun katsoin ympärilleni, oli hän kadonnut ihmisvilinään. Luettuani kirjeen läksin heti tänne.

Asbjörn Krag katsoi kelloaan.

— Vieläkö muistatte suunnitelmamme? kysyi hän.

— Muistan, mutta eikö meidän nyt ole luovuttava siitä?

— Ei.

— Onko *hän* — — — onko hän vielä siellä? kysyi Falkenberg osoittaen päällään ylöspäin.

— "Petohämähäkki", tarkoitatte?

— Niin.

— On. Me syömme yhdessä päivällistä, kuten tiedätte.

— Minun tekisi mieleni kuristaa hänet! huudahti Falkenberg nyrkkiä puiden.

— Sitä ette saa tehdä, sanoi poliisimies hymyillen. — Ette ainakaan ennen kuin minä olen juonut viimeisen lasin samppanjaa hänen kanssaan.

XVII.

Peili.

Konsuli Falkenberg katsoi ihailevasti ystäväänsä ja suojelijaansa.

— Miten tyyni te olette! virkkoi hän. — Ja minä istun tässä joka hermo väristen levottomuudesta.

— Minä olen tyyni sentähden, että tiedän mitä tahdon.

— Minun on siis tavattava teidät vaunujen kera, niinkuin sovittiin?

— Tietysti.

— Ja te aiotte vapauttaa Adan tänä yönä?

— Niin.

— Mutta tiedättekö sitten missä hän on?

— En.

— Kuinka saatte sen tietää?

— Minä saan sen tietää "petohämähäkiltä", vastasi salapoliisi.

— Hän ei sitä ikinä ilmaise teille.

— Minulla on keino, millä pakotan hänet sen tekemään.

— Onko se niinsanottu viimeinen keinonne?

— On. Mutta nyt teidän täytyy lähteä. Laittanutkaa täältä pois niin, ettei kukaan huomaa kuka te olette.

— Kyllä koetan. Hyvästi näkemiin.

— Hyvästi yöhön asti.

Salapoliisi astui tyynesti peilialin läpi, jonne hieno premiääriyleisö alkoi kokoontua.

Kun hän jälleen saapui rokokosaliin, ottivat ratsumestari ja arkkitehti hänet jotenkin äänekkäästi vastaan. Jälkimäinen selitteli hänelle herttaisen hauskaasti, että hän oli viipynyt kauan poissa ja että häntä oli kaivattu.

— Niin, vastasi poliisimies istuutuen jälleen pöytään, — minä myönnän, että kymmenen minuuttia on pitkä aika tänä iltana.

Samassa hän huomasi, että hovimestari oli kadonnut. On siis koitettu urkkia, ajatteli hän. Mutta ei ainoakaan ilme hänen kasvoissaan osoittanut jännitystä.

Valentine, joka oli vain hiukkasen maistellut laseistaan, kävi tarkkaavaiseksi kuullessaan hänen sanansa.

— Miksi kymmenen minuuttia on pitkä aika tänä iltana? kysyi hän hymyillen mielitelevästi.

— Teidän seurassanne, hyvä rouva Kempel, on jokainen minuutti kallisarvoinen.

Ratsumestari murahti hyväksyvästi hänen kohteliaisuudelleen, mutta "petohämähäkki" kävi mieltävällisen näköiseksi. Näytti siltä, kuin hän olisi pannut syvemmän merkityksen Asbjörn Kragin sanoihin.

Salapoliisin suureksi helpotukseksi oli vihdoin päästy kutakuinkin selviämään ruokalajeista. Pöytään oli tuotu hedelmiä, leivoksia ja vanhaa viiniä.

Silloin seurue nousi pöydästä. Arkkitehti ja ratsumestari punoittivat kovasti, ja Valentinenkin poskille oli ilmestynyt hieno punerrus, joka yhä kohotti hänen harvinaista, vierasmaalaista kauneuttaan.

Hän pyysi Asbjörn Kragia tarjoamaan hänelle käsivartensa, ja salapoliisi vei

hänet ihanaan, palmujen verhoamaan lehtimajaan, jonne paraikaa katettiin kahvipöytää.

Molemmat toiset herrat harhailivat ympäri huonetta reuhaten ja leikkiä laskien.

Samassa orkesteri alkoi soittaa Chopinin surumarssia, ja arkkitehti iloissaan nauraa hihitti tälle omituiselle päähänpistolleen.

Ensimmäiset aavemaiset soinnut kuullessaan Valentine tahtomattaankin äännähti: "Huh!" ja vavahti.

— Tämähän on kuin hautajaisissa, kuiskasi hän Asbjörn Kragille.

— Kuka tietää, vastasi poliisimies hirvittävän totisena, — saattaa olla kuolema lähellä.

— Mitä tarkoittatte? kysyi Valentine pysähtyen.

— Minä otan laskelmissani aina lukuun kuoleman, vastasi Krag.

— Pelkäätekö kuolemaa?

— En, en vähintäkään. Kun aika tulee, alistun siihen mielelläni. Mutta niin kauan kuin olen elossa, käytän sitä hyväkseni.

— Mitä arvoituksellisia sanoja! ihmetteli Valentine. — Voitteko käyttää kuolemaa hyväksenne?

— Voin. Kun kaikki muu pettää, on kuolema viimeinen keinoni.

Valentine katsoi häneen tutkivasti, epävarmana.

— Se on musiikin syytä, sanoi hän. — Tämä omituinen surusoitto tekee teidät alakuloiseksi.

Hän aikoi lähteä toisten herrain luo, jotka paraikaa olivat sikareja valikoimassa, mutta Asbjörn Krag pysäytti hänet lempeästi.

— Odottakaa hetkinen, sanoi hän. — Tahtoisin kysyä teiltä erästä asiaa.

— Kysykää pois.

— Tehän se pyysitte arkkitehtiä panemaan toimeen nämä päivälliset.
Miksi halusitte niin mielellänne tutustua minuun?

Kaunis leski rypisti otsaansa ja loi harmistuneen katseen arkkitehtiin, ikäänkuin olisi ollut vihoissaan salaisuutensa ilmi tulemisesta.

— Minusta on hauskaa, kun saan laajentaa tuttavapiiriäni, vastasi hän.

— Sitäpaitsi olen kuullut, miten rohkeasti te esiinnyitte klubissa.
Sanalla sanoen, minulla ei ollut mitään sitä vastaan, että tapaisin teidät.

— Odotitteko minun tulevan?

— Miksi sitä kysytte?

— Olen vakuutettu, että luulitte minun jäävän tulematta.

— No niin, koska kysytte noin suoraan, saatan mielelläni tunnustaa luulteeni niinkuin sanoitte.

— Minä olisinkin hyljännyt kutsun, ellei eräs erityinen, hyvin tärkeä syy olisi saanut minua tulemaan.

— Todellakin? Mikä se syy oli?

— Minun täytyi tavata teidät, puhutella teitä.

— Täytyi?

— Niin, minun täytyi. Ja nyt pyydän kahdenkeskistä puhelua kanssanne.

— Tällä hetkellä se on mahdotonta.

— Sen kyllä näen. Mutta juhlan loputtua?

— Yöllinen keskustelu siis. Tohdinko kysyä missä?

— Mieluimmin teidän kotonanne.

Valentine nauroi.

— Siihen en voi mitenkään suostua, sanoi hän.

— Aiotteko jonnekin muualle?

— En, ajan suoraa päätä kotiin.

— Hyvä. Sitten voimme ajaa yhdessä. Vai pelkäättekö minua ehkä?

— Luuletteko minua pelkuriksi? Silloin ette tunne minua. Minä en pelkää ketään enkä mitään.

— Sovittu siis?

Valentine mietti hetkisen.

— Teidän tarmokkaat kasvonne herättävät minussa kunnioitusta, sanoi hän. — No niin, olkoon menneeksi. Sitten saan ainakin olla varma, ettette murtaudu asuntooni, lisäsi hän hymyillen. — Ja sitäpaitsi luulen kyllä voivani luottaa teihin.

Krag ja Valentine siirtyivät sitten toiselle puolen salia arkkitehdin ja ratsumestarin luo, jotka siellä haastelivat mitä kauheinta pötyä.

Asbjörn Kragin täytyi itsekseen ihailla Valentinen mielenmalttia.

Todennäköisesti hän käsitti, että kaivosinsinööri oli joku muu kuin mikä uskotteli olevansa, ja että oli tulossa vakava kohtaaminen, mutta hän salasi täydellisesti jännityksensä ja mielenliikutuksensa.

Kello alkoi vähitellen lähestyä kahtatoista. Valentine sanoi haluavansa lähteä.

Sekä ratsumestari että arkkitehti riensivät oitis tarjoamaan vaununsa hänen käytettäväkseen, mutta Valentine teki kädellensä torjuvan liikkeen.

— Insinööri Kvam on ollut ystävällinen ja tarjonnut minulle paikan vaunuissaan, sanoi hän. — Me asumme samalla taholla.

Kun Valentine ja Krag ajoivat pois, seisoivat molemmat muut kavaljeerit hieman nuivilla nenin.

Arkkitehti huomautti:

— Insinöörin vaunuistako hän puhui? Ymmärrätkö sinä sitä, ratsumestari? Tuossa hän jumaliste ajaa omissa wieniläisvaunuissaan.

Ratsumestari yritti turhaan asettaa lornettia silmälleen.

Ei, se oli hänestäkin käsittämätöntä. Hän oli aivan ymmällä.

He keksivät lopulta lähteä peilisaliin lohduttautumaan vielä viimeisellä, vihoviimeisellä lasilla.

Sillaikaa "petohämähäkki" ja Asbjörn Krag ajoivat Valentineen asuntoon Oskarinkadun varrelle.

Valentine itse avasi portin ja lähetti vaunut pois.

Krag katseli ympärilleen.

Koko talo oli pimeä.

Asuntoon saavuttua Valentine sytytti sähkövalon. Hän pyysi Kragia istuutumaan salonkiin luvaten tulla kohta takaisin.

Heti hänen poistuttuaan Krag tutki pikaisesti huoneen. Se oli hyvin hieno salonki, täynnä kallisarvoisia taljoja ja silkkipäällyksisiä huonekaluja.

Hän pani erityisesti merkille komean venetsialaisen peilin, joka riippui seinällä poimukkaiden verhostimien välissä. Peilipöydällä oli antiikkinen uurna.

Ikkunain edessä oli paksut uutimet. Krag kävi niitä tarkastamaan, vetäisi syrjään toisen verhon ja katsoi alas. Hän avasi ikkunan. Alhaalla oli kuohkeamultainen puutarhakaistale.

Hätätilassa, ajatteli hän, voin siis hypätä tästä ulos, jos vastoin odotustani joutuisin yllätetyksi.

Hän jätti ikkunan auki ja pani tuulisäpin kiinni, mutta veti uutimet jälleen eteen.

Kun ilma oli tyyni ja lämmin, ei huoneessa lainkaan huomannut ikkunan aukioloa.

Tuskin oli Asbjörn Krag ehtinyt toimittaa tarkastuksensa, ennenkuin Valentine

kiireesti astui salonkiin. Hänellä oli edelleenkin punainen silkkipukunsa yllään, mutta mustan timanttikoristeen hän oli jättänyt pois.

Krag näki heti, että hän oli nyt melkoista totisempi kuin muutama minuutti sitten — Grand Hotelin valaistussa juhlasalissa. Häneen oli tullut jotain hermostunutta ja levotonta.

— Minua väsyttää kovin, puheli hän, ja siksi pyytäisin teitä sanomaan sanottavanne mahdollisimman lyhyesti. On jo myöhä.

— Minullakin on hyvin vähän aikaa, vastasi Asbjörn Krag. — Ennen puoli kahta tänä yönä minun on pelastettava eräs ihmishenki. Olemmeko kahden?

Valentine nyökkäsi.

— Eikö viereisessä huoneessakaan ole ketään kuuntelijaa.

— Ei.

Asbjörn Krag meni nopeasti suuren peilin luo ja otti käteensä antiikkisen uurnan.

— Kaunis esine, sanoi hän ihastellen, — erittäin kaunis esine. Ja luultavasti hyvin kallisarvoinen.

— Onko uurnalla mitään tekemistä meidän keskustelumme kanssa? kysyi Valentine kummastellen.

— Ja tämä peili, jatkoi Krag aivan tynesti, — on hyvin kaunis peili.

Kun hänen piti asettaa urna takaisin peilipöydälle, liikahti hän jotenkuten kömpelösti, niin että tulikin sysänneeksi uurnalla peilin lasia.

Peili särkyi, ja sirpaleet putosivat helisten lattialle.

— Pyydän anteeksi, sanoi Krag ihan onnettoman näköisenä, — pyydän tuhannesti anteeksi. Mielihyvällä otan korvatakseni peilin.

Valentine seisoi sanattomana hämmästyksestä nähdessään hänen ilmitahallisen hävitystyönsä.

Mutta Krag pisti tynesti kätensä suureen aukkoon, jonka oli lyönyt peiliin.

Vastassa oli villainen kangas, joka antoi myöten hänen painaessaan.

— Sitä arvelinkin, mutisi hän ja työnsi koko peilin syrjään. —
Minusta ihan tuntui, että tämä kaunis peili kätki taaksensa aukon.

Peilin takana oli vain tumma oviverho. Krag tempasi sen syrjään ja kuuli samassa oven paukahtavan kiinni viereisessä huoneessa. Hän hyppäsi sinne, sai hapuilemalla käsiinsä sähkönappulan ja väänsi valon.

Hän seiso ruokasalin tapaisessa. Luotuaan nopean silmäyksen ympärilleen hän näki, ettei huoneessa ollut ketään ihmistä. Mutta selvää oli, että sieltä oli joku juuri lähtenyt, urkkija, joka oli aikonut peilin takana kuunnella keskustelua.

Krag meni ovelle ja pani sen salpaan.

Sitten hän kääntyi ja palasi rikkinäisen peilin ohitse takaisin hienoon salonkiin, missä Valentine aivan tyynenä odotti häntä.

Hän salpasi salonginovenkin.

Sitten hän kääntyi "petohämähäkkiin" päin.

— Minä ihailen teitä, sanoi hän. — Hiljainen tyyneytenne herättää minussa todella kunnioitusta.

— Ja minä olen aivan sanattomana teidän julkeutenne takia, vastasi Valentine.

— Kadutteko että päästitte minut sisään?

— En, vastasi "petohämähäkki", ja hänen silmänsä välähtivät voitonriemuisesti. Sitten hän lisäsi:

— Minusta tuntuu siltä, että olette mennyt satimeen, herra salapoliisi.

Asbjörn Krag kohautti olkapäitään.

— Puhukaamme nyt vakavasti keskenämme, sanoi hän. — Väylä on selvä.

XVIII.

Kuoleman edessä.

Valentine oli käynyt hyvin kalpeaksi. Nähdessään Asbjörn Kragin uhkaavan käytöksen hän astui soittokelloa kohden kutsuakseen apua.

Salapoliisi oivalsi silmänräpäyksessä hänen liikkeittensä tarkoituksen. Samassa tuokiossa hän kiskaisi sähköjohdon poikki.

— Älkää yrittäkö huutaa, sanoi hän, se kävisi teille kalliiksi.

Valentine seiso nyt hievahtamatta paikallaan nojaten erään tuolin selkämykseen. Hän oli silmännähtävästi tavattoman kiihtynyt. Hänen rintansa kohoili nopeasti, ja hänen suuret, tummat silmänsä ihan säkenöivät raivosta.

— Aiotteko murhata minut? kysyi hän.

— Mahdollisesti, vastasi Krag.

Hän osoitti erästä nojatuolia.

— Istukaa, sanoi hän. — Minulla on ainakin sitä ennen hieman puhuttavaa teille.

— Sitä ennen?

Salapoliisi katsoi Valentineen.

— Te olette ihan kalpea, jatkoi hän. — Te tuotate minulle pettymyksen, rouva Kempel.

— Pettymyksen?

— Niin, sillä minä olen aina tuntenut olevani siinä uskossa, että teitä on mahdoton saada pelkäämään.

Valentine teki kieltävän liikkeen kädellään ja aikoi vastata, mutta ei saanut sanaa suustaan.

— Ja minä voin vakuuttaa teille, sanoi Asbjörn Krag totisesti ja kovemmalla äänellä, — ettette vielä milloinkaan ole ollut vaarallisemmassa asemassa kuin nyt.

— Todellakin? Täälläkö omassa asunnossani, omassa yksityissalongissani?

— Niin.

— Kuinka teille voi juolahtaa mieleenkään, että minä muka pelkään?

— Sehän näkyy aivan selvään. Koko käytöksenne sen todistaa. Katsokaa miten kätenne vapisee.

Valentine veti kätensä vaistomaisesti pois.

— Te siis tunnette minut, jatkoi Asbjörn Krag. — Minä en ole kaivosinsinööri Kvam.

— Sitä olen koko ajan aavistanut.

— Olen salapoliisi Asbjörn Krag.

— Tokkohan.

— Keneksi sitten luulette minua?

— Joksikin pahantekijäksi. Ehkä murtovarkaaksi tai murhaajaksi. Poliisimies ei tällä tavoin tunkeudu yksityiseen asuntoon.

— Tuo on pelkkä puheenparsi, sanoi Krag. — Te ymmärrätte erittäin hyvin kuka minä olen ja tiedätte asianikin.

Valentine ei vastannut.

— Eiköhän istuta? kysyi Krag. — Minulla olisi teille puhumista.

— Ennenkuin murhaatte minut?

Krag kohautti olkapäitään.

— Riippuu siitä, millaiseksi keskustelumme muodostuu, sanoi hän.

— Mutta ellen minä nyt tahdo puhua kanssanne?

— Hätätilassa minä pakotan teidät siihen.

— Minä haen apua. Avaan ikkunan ja huudan apua.

Hän lähestyi ikkunaa.

Asbjörn Krag veti taskustaan revolverin ja tähtäsi häntä.

— Silloin joudutte heti ammutuksi, sanoi hän painokkaasti.

Valentine katsahti Kragin uhkaaviin kasvoihin ja seisahtui.

— Näytte viivyttelävän, sanoi salapoliisi. — Olette luultavasti ennenkin seisonut revolverin suun edessä. Te ymmärrätte milloin tosi on kysymyksessä, milloin pelkkä leikinteko. Olkaa ihan vakuutettu, rouva Kempel, minä en vielä milloinkaan ole ollut niin totinen kuin nyt olen.

Valentine astui askelen ikkunaa kohti, mutta pysähtyi jälleen. Sitten hän tuli yhtäkkiä aivan tyyneksi. Hän astui suoraan Asbjörn Kragin kiiltävän revolverin eteen ja sanoi äänellä, joka ei ilmaissut vähintäkään mielenliikutusta:

— Herra poliisimies, tahdon kuulla teitä. Istukaa.

Valentine istahti pöydän ääreen ja katsoi kysyvästi Asbjörn Kragiin, joka istuutui häntä vastapäätä. Salapoliisi laski revolverin pöydälle.

— Minua väsyttää, sanoi Valentine. — Teillä ei mahda olla kovin paljon minulle puhuttavaa. Annan teille kaksikymmentä minuuttia.

Asbjörn Krag katsoi kelloaan.

— Siinä on enemmän kuin tarpeeksi, sanoi hän. — Kymmenessä minuutissa minun pitää suoriutua teistä. Kello puoli kahdelta Falkenberg odottaa minua

vaunuineen. Siis, mennäkseni suoraan asiaan, *missä Ada on?*

Valentine hytkähti väkisinkin, eikä tämä liikahdus jäänyt Kragin valppaalta silmältä huomaamatta.

— Ada? vastasi Valentine. — Mistä minä tietäisin? En tunne ketään sen nimistä.

— Te olette jo ilmaissut itsenne, sanoi Krag. — Suotta kulutatte aikaa moisilla verukkeilla.

— Ettekö tahdo selittää tarkemmin? kysyi Valentine hymyillen ivallisesti.

— Mielihyvällä, vastasi Krag. — Olen poliisimiehenä, jo aikoja ennen kuin konsuli Falkenberg kävi luonani, suurella mielenkiinnolla tutkinut teitä ja toimianne. Minulle selvisi heti, että kaunis Valentine, joka niin pian oli osannut valloittaa koko kaupungin, oli rikoksentekijä. Teidän tietänne, hyvä rouva, on viimeisten viiden vuoden aikana osoittanut sarja salaperäisiä kuolemantapauksia, etupäässä itsemurhia. Ostenden ja Monte Carlon salaisilta poliiseilta olen saanut tietoja, joiden suhteen ei voi erehtyä. Te puuhaillette rosvojoukon etunenässä, joka viime aikoina on kulkenut Euroopan halki ryöstäen. Minä ihailen oveluuttanne. Tuontuostakin on joku apureistanne sortunut, joutunut poliisin ansoihin tai kuollut. Mutta te olette aina osannut selviytyä kiinni joutumatta. Tarvitseeko minun luetella mitä kaikkea te olette tässä kaupungissa pannut toimeen? Te olette ryöstänyt Falkenbergin kassakaapin. Tiesitte minkä nimisen naisen kanssa hän on salakihloissa ja arvasitte hänen käyttäneen tätä nimeä kirjainlukkonsa avaimena. Te olette kyninyt puhtaaksi hänen veljensä ja tehnyt hänet onnettomaksi, niin että hän vihdoinkin päätti päivänsä omin käsin. Älkää yhtään hymyilkö noin ylimielisesti, rouva Kempel, hän oli kunnon poika, mutta siinä kohden olen yhtä mieltä kanssanne, että hän oli heikko ihminen. Sittemmin olette koettanut antaa Einar Falkenbergille tuhoisan iskun panemalla erään kätyrinne syyttämään häntä pelipetoksesta. Hanke meni myttyyn, koska minä, kuten kyllä olette ymmärtänyt, älysin juonen ja tein sen tyhjäksi viime hetkessä. Eikä teistä voine olla muuta kuin kohtuullista, että käytin tilaisuutta kääntääkseni skandaalin teidän kätyriänne vastaan. Lopuksi olette koettanut kostaa ja turvata horjuvaa asemaanne ryöstämällä panttivanhiksenne viattoman nuoren tytön, Adan. Minä ymmärrän, hyvä rouva Kempel, että teillä on suuret suunnitelmat täällä Kristianiassa, missä on siksi runsaasti varakkaita nuoria miehiä ja missä on niin helppo rosvota, täällä kun ei olla totuttu moisiin suurisuuntaisiin yrityksiin. On siis varsin helposti ymmärrettävissä, että olette koettanut torjua vastustajanne

hyökkäykset ryöstämällä tuon nuoren tytön. Olen lukenut kirjeen, jonka olette lähettänyt Falkenbergille, ja ihailen älyänne ja rohkeuttanne, mutta teidän täytyy myöntää, että olette hävinnyt pelissä. Olette pelannut paljosta, mutta olette hävinnyt. Älkää toki olko noin ikävystyneen ja välinpitämättömän näköinen, lopetti Krag. — Minä sanon toistamiseen, että henkenne on suuressa vaarassa.

Valentine mietti hetkisen, ennenkuin vastasi. Sitten hän sanoi:

— Entä todisteet?

— Minulla on takeena se, jatkoi Krag aivan tyynesti, — että pidän teitä tässä revolverini suun edessä, kunnes väkeni on löytänyt nuoren tyttö poloisen. Tuolla ulkopuolella on mies, joka odottaa merkkiä minulta. Huudan hänelle välttämättömimmät käskyt. Kun Ada on löydetty, niin mies palaa tänne ilmoittamaan sen minulle.

— Entä sitten?

— Sitten minä kumarran teille kohteliaasti ja lähden tieheni, mutta huomispäivänä kello yksi saatan teidät rautatieasemalle ja pidän huolen, että joudutte junaan, joka vie teidät ulkomaille. Jäähyväisiksi lupaan teille kukkavihon.

— Mutta jos kieltäydyn lähtemästä kaupungista.

— Silloin teidän käy huonosti. Syntyy uusi taistelu, ja siinä taistelussa minä voitan.

— Oletteko varma siitä?

— Aivan varma.

Valentine mietti hetkisen.

— Asia on niinkuin kerroitte, sanoi hän. — Koska ei ole todistajia läsnä, voin kernaasti tunnustaa pelanneeni semmoista peliä, mistä minua syytätte.

— Aivan tarpeeton tunnustus, huomautti Krag.

— Hyvin mielelläni suostuisin pyyntöönne, jatkoi Valentine välittämättä

salapoliisin huomautuksesta, — mutta en voi.

— Toisin sanoen ette tahdo, vastasi Krag ottaen pöydältä aseensa.

— Ei, tahtoisin kyllä, mutta en voi.

Poliisimies punnitsi miettiväisesti revolveria kädessään.

— Miksi ette? kysyi hän.

— Siksi etten tiedä missä Adaa säilytetään.

— Valehtelette.

— Enkä valehtele, sen vannon kautta elävän Jumalan.

Asbjörn Krag pani kellonsa pöydälle eteensä ja kohotti revolveria.

— Siinä tapauksessa minun täytyy todella surkutella teitä, sanoi hän.

— Olette mennyttä.

— Mitä tarkoitatte?

— Minun on näin ollen sittenkin pakko ampua teidät, vastasi Krag.

Valentine tuijotti rohkeasti revolverin suuhun.

— Teillä on kolme minuuttia elämisen aikaa, jatkoi Krag tyynesti kuten aina.

Yhtäkkiä Valentine näytti muistavan jotakin, ja hänen kasvoillaan vilahti iloinen ilme.

— Kolme minuuttia, mutisi hän. — Se ei ole paljon. Voisinhan tunnustaakin.

— Ahaa.

— Minä tiedän missä Ada on.

— Ja tahdotte sanoa sen minulle!

— En.

Asbjörn Krag ei vastannut. Hän vilkaisi kelloon, joka tikitti hänen edessään pöydällä.

— Kaksi minuuttia, virkkoi hän.

Valentine katsahti salapoliisiin ja alkoi vapista.

— Suuri Jumala! kuiskasi hän.

— Mikä on?

— Oletteko joskus katsellut kuolemaa silmiin, herra salapoliisi?

— Monestikin.

— Oletteko silloin tuntenut mielenliikutusta, oletteko pelännyt?
Oletteko kalvennut?

— En koskaan. Olen varma kylmäverisyydestäni.

— Nyt ymmärrän, että teillä on tosi mielessä, kuiskasi Valentine, sillä *nyt te olette kalpea kuin ruumis*.

— Selitän siis teille asianlaidan, sanoi Krag nousten seisomaan. — Totta on, ettei meillä ole minkäänlaisia todisteita teitä vastaan. Te olette siinä suhteessa ollut ovelampi kuin kukaan muu pahantekijä, jonka olen tavannut. Vaikka te nyt tällä hetkellä tunnustaisitte minulle kaiken ja minä laatisin siitä raportin oikeudelle, niin sittenkin voisitte myöhemmin kieltämällä säilyttää asemanne. Pahimmassa tapauksessa voitaisiin joitakin "pieniä säännöttömyyksiä" lukea mustasukkaisuuden, hyljeksityn rakkauden tai muun semmoisen syyksi. Ja sitäpaitsi tiedätte itse, että oikeudenkäynti vain häpäisisi Charlie Falkenbergin muistoa ja kenties vielä enemmän useita elossaolevia henkilöitä, muiden muassa kamariherra Totenia. Olen täydelleen samaa mieltä kuin tekin siinä suhteessa, että saatatte olla kutakuinkin huoleton. Siksi olenkin ryhtynyt asiaan tällä tapaa. No niin, jatkoi salapoliisi totisesti, tähdäten revolverillaan, — tahdotteko sanoa minulle missä Ada on?

— Jos nyt vastaan kieltävästi?

— Silloin ammun teidät.

Valentine katsoi häneen tutkivasti.

— Te olette merkillinen mies, sanoi hän. — Aivan epäröimättä voisitte ruveta murhaajaksi!

— Erehdytte, vastasi Krag. — Minua ei kukaan epäile vähimmässäkään määrässä, tunnettua, koeteltua salapoliisia. Olettakaamme, että nyt ammun teidät — ja sen minä teen, ellette kerro minne Ada on kätkeyty —, niin pahimmassa tapauksessa tänne juoksee ihmisiä, eikö totta?

— Se on hyvin luultavaa. Ainakin omat palvelijani rientävät tänne, ennenkuin ehditte kadota.

— Erehdytte taaskin, sanoi salapoliisi. — Minä en aio kadota. Aion jäädä tänne ja ottaa vastaan ketä mahdollisesti saapuu. Mitä itseeni tulee, voin sanoa teille sen verran, että olen maailman parhaita revolverinkäyttäjiä. Osaan teihin miten ikinä tahdon, esimerkiksi oikeaan ohimoon, niin että kuula tulee vasemmasta korvasta ulos. Te kuolette siihen paikkaan, minä taivutan sormenne revolverini ympäri, ja itsemurha on valmis.

— Silläkö tavalla poliisi esiintyy tässä maassa?

— Tällä hetkellä en esiinny poliisimiehenä, vaan ihmisenä. Jossakin paikassa pidetään nuorta viatonta tyttöä telkien takana. Olen koettanut kaikki lailliset keinot pelastaakseni hänet, mutta ymmärrän, ettei niistä ole apua. Olen aivan varma, että te milloin tahansa toimittaisitte hänet hengiltä, jos sillä voisitte parantaa asiaanne. Nuori tyttö löydetään joesta hukkuneena ilman ulkonaisia väkivallan merkkejä. Täällä meillä ei olla murhiin tottuneita eikä osata erottaa murhaa tapaturmasta, joten semmoinen löytö ei niinmuodoin herättäisi mitään huomiota. Ada on siis hengenvaarassa, ellei hän jo ole kuollut, ja minä olen vannonut pelastavani hänet tänä yönä.

— Koetan seurata ajatuksenjuoksua, vastasi Valentine, joka ilmeisesti puhui vain aikaa voittaakseen. — Jos nyt kieltäydyn antamasta vaatimianne tietoja, mitä sitten tapahtuu? Aiotteko tappa minut?

— Aion, sen vannon.

— Mutta ettehän te sillä pääse askeltakaan lähemmäksi Adaa.

— Erehdytte. Silloin *te* olette leikistä poissa, eikä apulaisillanne ole enää mitään aihetta pitää tyttöä vangittuna. Sitäpaitsi meille on oleva pikkuseikka saada ilmi hänen kätköpaikkansa, sitten kun te olette pelistä poissa ettekä enää voi rohkeudellanne ja nerokkaalla oveluudellanne asettaa tiellemme esteitä. Näette siis, ettei minulla ole muuta neuvoa, jos tahdon vapauttaa Adan tänä yönä. Te joko ilmaisette minulle hänen olinpaikkansa tahi ette ilmaise. Jälkimmäisessä tapauksessa teen teidät vaarattomaksi.

— Mutta minä jatkan vielä vähäisen, sanoi Valentine, joka jo puhui aivan tyynesti. — Edellyttäkää nyt, että suostun esitykseenne ja mainitsen teille jonkun paikan, missä Adaa pidetään piilossa. Mitä takeita teillä on siitä, etten valehtele?

— Minä odotan, kunnes saan väeltäni sanan, vastasi Krag.

XIX.

Hurja leikki.

Valentinen ilmeestä näkyi, että hän tiesi Asbjörn Kragin tarkoittavan totta uhkauksillaan. Ja totta hän tarkoittikin, sillä hän oli lujasti päättänyt tällä hetkellä väkisinkin ottaa asiasta selvän. Pahimmassa tapauksessa hän oli valmis ampumaan tuon vaarallisen naisen, ja hän tiesi sisimmässään, ettei sellainen teko milloinkaan tuottaisi hänelle tunnonvaivoja, sillä siten hänen olisi onnistunut hävittää paha ja rikoksellinen olento maan päältä. "Petohämähäkki" oli alkanut käydä huomattavan levottomaksi. Hän ei enää tuijottanut kylmäverisesti revolverin suuhun. Hänen silmänsä harhailivat sinne tänne, ja hän kuulosteli jännittyneenä, ikäänkuin odottaen apua jostakin.

— Yksi minuutti, sanoi Krag.

Salapoliisi oli todella käynyt tavattoman kalpeaksi. Hänen ohuet huulensa olivat miltei valkoiset. Hän tuijotti varmalla katseellaan Valentinea ja tähtäsi revolverilla hänen oikeaan ohimoonsa. Ja samalla hänen mielenmalttinsa oli niin suuri, ettei ase vähääkään vapissut hänen kädessään. Hän tiesi osaavansa varmasti maaliin. — Puoli minuuttia.

Valentine nousi yhtäkkiä vapisten. Hän oli peloissaan ja kiihtynyt.

— Seis! huudahti hän.

— Te siis antaudutte?

— Niin, minä annan myöten. Saatte tietää missä Ada on.

Krag laski aseensa.

— Elääkö hän?

— Elää.

— Mutta miksi hän sitten ei ole voinut antaa mitään elonmerkkiä itsestään?

— Siksi että hänet on pantu telkien taa mielenvikaisena.

— Onko hän... onko hän saanut kärsiä paljon?

Valentine ei vastannut.

— Jos hän on saanut kärsiä, jatkoi Krag, niin ei teistä kukaan välttä minun kostoani.

— Minä pelkään teitä, vastasi Valentine. — Minä ihailen kylmäverisyyttänne ja rohkeuttanne.

Krag seiso i aivan hänen edessä. Kiihtymys ja mielenliikutus oli levittänyt hienoa punaa Valentine kaulalle ja tehnyt hänet entistä kauniimmaksi.

Valentine ymmärsi mitä Krag ajatteli katsellessaan häntä, ja hymy vilahti hänen huulillaan.

Hän oli saanut osan tavallista varmuuttansa takaisin. Hän puhui tyynesti ja päättäväisesti, eikä ääni vapissut.

Asbjörn Kragilla oli edelleenkin revolveri kädessä, mutta hän piti sen maata kohti suunnattuna.

— Säästäkää kohteliaisuutenne, sanoi hän. — Tehkäämme nopeasti loppu tästä kiusallisesta kohtauksesta.

— Kun minä nyt siis ilmaisen teille mistä Ada on löydettävissä, jatkoi Valentine tyynesti, täytyy minulla kai olla jokin varmuus siitä, että te pidätte mitä olette minulle luvannut.

— Ulkomaanjuna lähtee huomenna kello yksi päivällä, vastasi Asbjörn Krag. — Ei kukaan ole estävä teitä lähtemästä siinä junassa.

— Entä jos en lähde?

— Olen jo sanonut teille, että siinä tapauksessa saatte vastata seurauksista. Mitä vakavimmin tahdon kehottaa teitä lähtemään. Ellette olisi ollut siksi varovainen, että hankitte suojaksenne Adan panttivangiksi, olisitte jo aikoja sitten istunut lukkojen ja salpain takana. Ennen kello yhtä huomenna ei kukaan koske teihin. Mutta ellette lähde matkoihinne, niin teidät heti vangitaan joukkueinenne. Minä teen tämän myönnytyksen ainoastaan pelastaakseni viattoman nuoren tytön, jolle tietysti jokainen minuutti voi olla kallis. — Jätän sikseen myös kostotyönne, jonka uhriksi joutui eräs tovereistanne kamariherran maatilalla. Te tapoitte hänet, koska hän alkoi käydä vaivalloiseksi ja tahtoi ilmaista Adan olinpaikan. Hän sai varmaan tekojensa mukaisen lopun. Mutta siitä kaappauksesta, jonka olette aikonut panna toimeen kamariherran talossa, saatte kuin saattekin koreasti luopua, sen minä takaan.

— Ettekö siis anna mitään muuta varmuutta lupauksenne vakuudeksi? kysyi Valentine kuiskaamalla.

— En. Muuta vakuutta kuin kunniasanani ette voi saada, rouva Kempel, mutta siinä onkin enemmän kuin tarpeeksi. Jos te puolestanne täytätte osanne välipuheesta, niin tahtoisinpa nähdä mikä minut estäisi täyttämästä omaa osaani..

Valentine katsoi häneen kauan ääneti.

— Minä uskon teitä, sanoi hän ojentaen hänelle kätensä.

Asbjörn Krag nyökkäsi, mutta ei hievahtanutkaan tarttuakseen ojennettuun käteen.

Valentine vavahti. Hän oli ilmeisesti loukkaantunut syvästi, mutta hän hymyili sanoessaan:

— Moni mies olisi pitänyt itseään onnellisena, jos olisi saanut suudella kättäni.

Krag ei vastannut.

— Mutta koska nyt kerran olette voittanut minut, jatkoi Valentine, sallitte ehkä minun antaa teille pienen muiston tästä omituisesta yhdessäolostamme.

— Muiston?

— Niin, tämän pienen kukkavihon, vastasi Valentine mielistelevästi.

Ja nyt tapahtui jotain, joka puolta tuntia myöhemmin vaikutti ratkaisevasti vakavassa tilanteessa.

Tällä hetkellä se osoitti ainoastaan, että tuo vaarallinen nainen yhä edelleen taisteli pelastaakseen asemansa; se osoitti, ettei hän kammonnut mitään keinoa, vaan että hän jännittämällä jokaisen hermonsansa koetti voittaa pientä pelastuksen mahdollisuutta, pienen pientä mahdollisuutta vapautua tuosta voimakkaasta, tyynestä, kalpeasta miehestä, joka uhkaavana piteli revolveria kädessään.

Tapahtuma oli tällainen:

— Tämän pienen kukkavihon, sanoi Valentine ottaen pöydältä kimpun vaaleanpunaisia ruusuja.

Ja hänen äänessään oli sillä hetkellä tosiaankin liikuttava avuttomuuden ja toivottomuuden sointu. Hänhän oli vain nainen, ja tahtoihan Asbjörn Krag toki ottaa vastaan kukkavihon, jottei loukkaisi häntä vielä enemmän ja jotta keskustelusta vihdoinkin tulisi loppu.

— Minä rakastan rohkeutta ja päättäväisyyttä, ilmenipä se missä tahansa, kuiskasi Valentine astuen ruusukimppu oikeassa kädessään lähemmäksi poliisimiestä. Hänessä oli jälleen jotain kissamaista, hiipivää, jotain tiikerimäistä sulavuutta, joka värisytti Asbjörn Kragia. Ja yhtäkkiä salapoliisi pysäytti hänet äänekkäällä, tuimalla käskyllä.

— Ei askeltakaan edemmäksi, sanoi hän. — Jos tulette lähemmä, niin ammun.

Valentine pysähtyi kauhistuneena.

— Pankaa kukat kädestänne pöydälle, käski Krag.

Valentine viivytteli.

— Totelkaa silmänräpäyksessä!

Hän laski kukkavihon hiljaa pöydälle.

Asbjörn Krag otti sen varovasti käteensä ja pudisti sitä. *Pitkä, terävä tikari* oli kätkeyty vaaleanpunaisen ruusun keskelle. Nyt se putosi lattialle ja kierähti matonreunan alle.

— Koska niin tahdotte, sanoi Krag haistellen ruusuvihkoa, — mutta antakaa se minulle ilman piikkejä.

— Siinä meni viimeinen keino, mutisi Valentine.

Hän oli nyt todella peloissaan. Hän vapisi kauhusta ja kulki edestakaisin huoneessa kädet rukoilevasti koholla ja katse tähdättynä revolveriin, joka nyt jälleen oli ojennettuna hänen päätänsä kohti.

— Viimeinen keino, mutisi hän uudelleen.

— Teiltä on siis mahdoton saada mitään tietoja, sanoi Krag.

— Ei, ei, vastasi hän nopeasti. — Saatte tietää kaiken, minä en salaa enää mitään.

Hänen viimeinen keinonsa, murhayritys, oli paljastunut niin nöyryyttävällä tavalla, että epätoivo sen johdosta oli ilmeisesti kokonaan murtanut hänet. Nyt hän oli semmoisessa tuskassa ja sielullisessa hajaannustilassa, että saattoi olla valmis puhumaan mitä hyvänsä, antamaan ilmi liittolaisensa, paljastamaan kaikki salaisuudet.

Asbjörn Krag ymmärsi tämän. Hän oli tutustunut asianlaitaan oikeussaleissa, nähnyt miten rikoksenteijät, kun kaikki tiet ovat ummessa, heittäytyvät suinpäin täydelliseen ja suoraan tunnustukseen, ikäänkuin siitä löytäen vapautuksen.

Ja nyt hänen ei tarvinnut enää kysyä.

— Ada on täällä Kristianiassa, muka mielenvikaisena, sanoi Valentine. — Hän asuu erään vanhan, kiltin naisen luona, joka on aivan syytön kaikkeen.

— Osoite?

Valentine ilmoitti osoitteenkin, erään Töienhavenin lähellä sijaitsevan talon, ja mainitsi kerroksen sekä emännän nimen. Hän puhui hyvin nopeasti, melkein huohottaen, ja sekoitti tunnustukseensa kaikenlaisia vakuutteluja, että hänen oli ollut pakko näin menetellä, että hän luotti Asbjörn Kragin lupaukseen, mitä vapaaseen lähtöön tuli, j.n.e. Poliisimies oli täydelleen masentanut hänet.

Asbjörn Krag kirjoitti tiedonannot pienelle paperipalaselke, jonka ympäri hän

sitten kääri nenäliinansa.

Valentine seurasi hänen valmistelujaan mielenkiintoisesti ja näytti tyyntyvän jonkun verran.

Krag astui avoimen ikkunan ääreen, mutta ei silti irroittanut silmiään hetkeksikään Valentinesta.

Hän antoi vihellysmerkin, ja heti kuului kadulta vastaukseksi samanlainen. Siellä oli Jens, hänen tarmokas apulaisensa, odottamassa hänen määräyksiään.

Krag heitti nenäliinan hänelle ja lausui vain nämä kaksi sanaa:

— Seuraa ohjeita.

Sitten hän sulki ikkunan ja kääntyi jälleen Valentineen päin.

— Meillä on vielä puoli tuntia aikaa olla toistemme seurassa, sanoi hän. — Nyt olen lähettänyt väkeni taloon, jonka mainitsitte, ja vähemmässä kuin puolessa tunnissa voin tuskin odottaa heiltä mitään tietoja. Toivon, ettette ole keksinyt taas jotain uutta kepposta minun varalleni.

— En ole, saatte olla huoleti tällä kertaa, vastasi Valentine. — Olen menettänyt kaiken.

— Hyvä. Sittenpä mielisin kysyä teiltä erästä asiaa. Miksi tuo mies-parka siellä Övren kartanossa murhattiin?

— Minä sain asiasta tiedon vasta sitten, kun se jo oli tapahtunut, vastasi Valentine. — Hän oli roisto, hän tahtoi kavaltaa meidät. Olin tosin jo kauan epäillyt häntä ja käskenyt väkeäni olemaan varuillaan hänen suhteensa, mutta mitään suoranaista osaa minulla ei ole rankaisemisessa. Tietäkää, herra poliisimies, että meidän kirjoittamattomat lakimme ovat paljon ankarammat kuin yhteiskunnan kirjoitetut. Hän sai muuten ansionsa mukaan. Hän on eläissään tehnyt niin monta rikosta, että kuolemanrangaistus oli enemmän kuin oikeutettu. Mitä minun siihen tulee, että hän oli saanut tunnonvaivoja ja tuumi ruveta paremmaksi ihmiseksi. Hän uhkasi lopulta suorastaan antaa meidät ilmi, ja siksi hänet oli raivattava tieltä pois.

— Minä näin hänen olkapäässään erään merkin, sanoi Krag istuen yhä revolveri

kädessä.

— Se oli muisto kaleerivankeudesta, mutisi Valentine. — Hän rupesi meidän mieheksi, kun autoimme häntä karkaamaan sieltä. Hän osoitti mitä mustinta kiittämättömyyttä tahtoessaan sittemmin kavaltaa meidät. Minä en häntä enää muistele.

Salapoliisi katsoi kelloaan.

— Sinä aikana, mikä meillä on tässä vielä jäljellä, ennenkuin väkeni ilmoittaa minulle, että Ada on löydetty, aloitti hän, voisimme sopivasti ajan kuluksi järjestää muut välimme.

Valentine tuijotti häneen käsittämättä mitään.

— Tarkoitukseni ei ole, jatkoi Krag, lähettää teitä huomenna ulkomaille aivan rahattomana, mutta teidän on kuitenkin muistaminen, että olen tässä jutussa tavallani konsuli Falkenbergin asianajaja. Hän kääntyi puoleeni saadakseen selkoa kirjainlukon salaisuudesta ja noiden kahdenkymmenenviiden tuhannen kruunun katoamisesta. Te tarjositte kerran Einar Falkenbergille kaksikymmentä tuhatta kruunua hänen veljensä velkojen suoritus-avuksi. Tarjous oli teidän puoleltanne tarkoitettu osittain silmänlumeeksi, osittain solvaukseksi. Falkenberg käsitti sen yksinomaan solvaukseksi. Minä sitävastoin en näe mitään alentavaa siinä, että minä hankin hänelle rahat, mitkä te todenperästä olette varastanut häneltä. Tapoihini kuuluu, että toimitan tehtäväni mahdollisimman perinpohjaisesti, ja ilman noita kahtakymmentäviittä tuhatta ei tämän jutun ratkaisu olisi aivan täydellinen. Toisin sanoen, tahdotteko olla hyvä ja panna nuo varastetut rahat tähän pöydälle?

Asbjörn Krag, joka tunsi "petohämähäkin" ahneuden, odotti nyt jonkinlaista sisunpurkausta tämän pyynnön johdosta.

Valentine rypistikin otsaansa, mutta rypyt silisivät kohta jälleen ja hän kysyi kummastellen:

— Vaaditteko todellakin sitä?

— Ehdottomasti.

— Mutta minulla ei ole rahojani eikä arvoesineitä tässä huoneessa, vastasi

Valentine. — Saatte siis antaa minun mennä noutamaan niitä.

Hän oli jo menossa viereisiin huoneihin, kun revolverin uhkaava liike pysäytti hänet.

— Seis! huusi Krag. — Ei askeltakaan.

Valentine kääntyi takaisin, ja salapoliisi pani merkille hänen kasvojensa jännittyneen ilmeen. Kragista tuntui, että tuo nainen jälleen punoi jotain juonta, ja se hermostutti häntä hiukan.

— Minä en ole niin tyhmä, sanoi hän, että päästäisin teidät muihin huoneisiin.

— Ajattelin vain noutaa ne kaksikymmentäviisi tuhatta —

— Niinpä tietenkin. Ja samalla hälyyttää ystäviäanne.

— Ystäväni eivät ole täällä.

— Sitä en usko. Ja sitäpaitsi olen jo huomannut minne olette kätkenyt rahanne.

— Todellakin?

— Vetäkää syrjään tuo vasemmalla oleva verho, juuri se keltainen siinä. Te viivyttelite, näemmä. Minusta tuntuu siltä, kuin te ryhtyisitte vanhaan hurjaan leikkiinne taas, rouva Kempel. Minä en ole yhtä kärsivällinen enää. Nyt kohotan revolverin uudelleen ja pyydän vielä kerran teitä vetämään syrjään nuo keltaiset silkkiverhot.

Valentine repäisi äkisti verhot syrjään. Asbjörn Kragin täytyi hymyillä nähdessään mitä niiden takana piili: seinään upotettu rautaovi ja siinä teräksinen kädensija.

— Tahdotteko nyt olla ystävällinen ja avata kaapin, hyvä rouva. En pyydä enempää kuin ne kaksikymmentäviisi tuhatta, mutta ne minä tahdonkin saada, sillä ne ovat varastetut päämieheltäni.

Tällä kertaa Valentine ei empinyt sekuntiakaan, mikä ihmetytti Asbjörn Kragia, joka nyt oli oppinut tuntemaan hänen vastahakoisuutensa ja tottunut uhkauksilla karkoittamaan hänet asemasta toiseen.

Tuokion kuluttua kaapinovi oli auki, ja salapoliisi näki vilahdukselta kiiltävän teräsholvin. Seinän täytyi niinmuodoin olla hyvin paksu.

Asbjörn Krag kuuli Valentine helistelevän avaimia mutisten:

— Teidän pitää saaman tahtonne perille, Asbjörn Krag, kun kerran tällä tavoin ilkeätte alentua ryöstämään minut paljaaksi. Kaksikymmentäviisi tuhattako niitä piti olla?

— Niin, kiitos.

Valentine seisoj selin huoneeseen, ja salapoliisi kuuli setelien kahisevan hänen käsissään. Mutta hän ei saattanut nähdä hänen puuhiaan, sillä kaapinovi oli painunut hieman kiinnemmäksi ja peittänyt hänet puoleksi.

Yhtäkkiä Kragista tuntui, kuin kello olisi soinnut jossakin.

Hän säpsähti.

— Kello soi, sanoi hän.

— Niin kuului, jossain toisessa huoneistossa, vastasi Valentine välinpitämättömästi kassaholvin sisästä, — mutta jos tahdotte mennä eteiseen katsomaan, niin olkaa hyvä.

— Ei kiitos, kyllä minä mieluummin istun tässä ja tähtäilen teitä revolverilla oikeaan korvaan. Minä muistutan teitä erinomaisesta ampumataidostani.

— Hyvä on, Asbjörn Krag, ja tuskin uskotte, miten ihastuttavaa on tietää, että *te istutte vihreässä nojatuolissa ja tähtäätte revolverilla suoraan minun päähäni.*

Hän puhui huomattavan äänekkäästi.

— Miksi puhutte niin kovalla äänellä? kysyi Krag.

— Täytyyhän minun puhua ääneen, kun seison selin teihin... Kymmenen tuhatta, yksitoista, kaksitoista, kolmetoista, neljätoista tuhatta...

Setelit kahisivat edelleen hänen käsissään. Asbjörn Krag hermostui yhä enemmän.

— Jopa tähän taloon nyt on yhtäkkiä tullut eloa, sanoi hän. — Eivätkö nuo ole askelia, joita kuulen? Lähestyviä askelia?

— En tiedä. Palvelustyttö ehkä siellä liikkuu. Seitsemäntoista, kahdeksantoista tuhatta —

Asbjörn Krag istui ja mietti:

Hänellä on revolveri kassakaapissa. Siksi hän niin auliisti avasi oven. Nyt hän kohta kääntyy tännepäin ja laukaisee.

Salapoliisi terotti katsettaan, lujasti päättäen ensimmäisen epäilyttävän liikkeen huomattessaan tehdä Valentinen vaarattomaksi.

Mutta samassa yhtäkkiä jääkylmä väre kävi hänen ruumiinsa läpi, sillä nyt hän kuuli aivan selvästi ääntä takaapäin, huoneesta. Joku oviverho vetäistiin kiireesti syrjään.

Asbjörn Krag nousi salamannopeasti kääntyen uutta vaaraa vastaan. Mutta se oli jo myöhäistä.

Huumaava isku jysähti hänen päähänsä, ja hän vaipui lattialle kuin kuollut.

Ikäänkuin sumun läpi hän näki kahdet kasvot, paroni von Kühnelin ja senaattori José Ysayon.

Ja jostakin hyvin kaukaa hän kuuli Valentinen pilkkanaurun.

Sitten hän meni tainnoksiin.

XX.

Automobiili.

Kaksi "petohämähäkin" liittolaista oli siis odottamattomalla tavalla sekaantunut asiaan. Tuo kavala, rikksellinen nainen oli tehnyt salapoliisille vaarallisen kepposen. Heitettyään aluksi kaiken pelastumisen toivon hän oli sitten käyttänyt tilaisuutta hyväkseen ja erään huoneessa olevan omituisen laitteen avulla — jonka Krag liian myöhään keksi — kutsunut paikalle senaattori José Ysayon ja paroni von Kühnelin, nuo kaksi täydellistä pahantekijätyyppiä, jotka olivat hänen uskollisia kätyreitään.

Mutta miten tämä tapahtui ja kuinka Asbjörn Krag taisteli viimeisen epätoivoisen taistelun "petohämähäkkiä" vastaan tuossa salaperäisessä huoneessa, siitä kerrottakoon vasta sitten, kun olemme kuulleet, miten Kragin apulaisen Jensin kävi.

Draaman viimeiset kohtaukset näyteltiin näet samoihin aikoihin kahdella taholla kaupunkia: "petohämähäkin" asunnossa ja erään kadun varrella Töienhavenin lähellä, jonne Asbjörn Krag oli lähettänyt Jensin ja muut poliisimiehet.

Jätämme sentähden toistaiseksi Asbjörn Kragin, joka saatuaan hirvittävän iskun takaraivoonsa suistuu tajuttomana lattiaan, ja seuraamme hänen apulaistaan. Sillä näytelmä päättyy siten, että kehityksen molemmat haarat jälleen yhtyvät ja että Jens peräti vaarallisessa seikkailussa kohtaa jälleen isäntänsä. Tapaukset kehittyvät vimmatulla nopeudella. Kuluu tuskin kahta tuntia siitä hetkestä, jolloin isku kohtaa Asbjörn Kragin, ennenkuin koko juttu saa ratkaisunsa. Mutta katsokaamme mitä tapahtui.

* * * * *

"Petohämähäkin" oli siis ollut pakko ilmoittaa Asbjörn Kragille missä paikassa

Adaa pidettiin vankina. Tämän osoitteen sekä muutamia menettelyohjeita Asbjörn Krag oli sitten lähettänyt ikkunasta Jensille, joka oli odottanut ulkopuolella yli puolen tuntia. Tämä entinen rangaistusvanki, joka nyt niin suurella innolla palveli kelpo poliisimiestä, oli heti kadonnut kaupungin pimeille kaduille.

Sillä välin Einar Falkenberg odotteli vaunuissa poliisiaseman ulkopuolella. Hän oli saapunut määrättyllä kellonlyönnillä.

Asbjörn Krag ei ollut sanallakaan ilmaissut Falkenbergille mitä oli tapahtuva tai mitä hän aikoi tehdä lähdettyään Grand Hotelin juhlasta Valentinin seurassa. Falkenbergilla ei siis ollut muuta neuvoa kuin odottaa; hän ei voinut ryhtyä kerrassaan mihinkään. Ja juuri tämä ehdoton toimettomuus vaikutti, että hänen epätoivonsa ja jännityksensä yhä kasvoi.

Hän istui umpinaisissa vaunuissa katsellen ikkunasta poliisimiehiä, joita tuli ja meni hänestä mitään välittämättä. Kaikki alkoi tuntua hänestä yhä käsittämättömämmältä ja arvoituksellisemmalta. Mutta että jotain tavatonta oli tekeillä, sen hän saattoi päättää siitä vilkkaasta elämästä, mikä vallitsi tuossa muulloin niin rauhallisessa poliisikamarirakennuksessa. Kaikki ikkunat olivat valaistut. Ja poliisilaitos oli todella kovassa puuhassa tämän jutun takia. Etsivän osaston päällikkö istui konttorissaan turhaan koettaen saada jotain johtoa asiaan telefoimalla ja lennättämällä sähkösanomia ja pikalähettejä ympäri kaupunkia. Ja missä Asbjörn Krag oli? Miksei hän näyttäytynyt? Levottomuus etsivässä osastossa tänä yöllisenä hetkenä muistutti sotajoukon yleisesikunnan vilkasta hyörinää juuri ennen taistelun alkua, kun ratkaiseva hyökkäys on suunnattava vihollista vastaan.

Falkenberg istui ulkona vaunuissa ja katsoi vähintään sadasti kelloaan. Määräaika oli juuri loppuun kulumaisillaan ja hänen toivonsa peräti katoamaisillaan, kun Jens pisti nokkelat kasvonsa vaununikkunasta sisään ja kysyi:

— Konsuli Falkenberg?

— Niin.

— Minä tulen Asbjörn Kragin luota.

Falkenberg aikoi hypätä vaunuista, mutta Jens pidätti häntä.

— Istukaa rauhassa, sanoi hän, minä tulen pian takaisin.

Ja sitten hän katosi.

Konsuli odotti taas lähes viisi minuuttia. Sitten vaununovi aukesi ja kolme siviilipukuista poliisikonstaapelia astui sisään. Jens kapusi kuskipenkille ajurin viereen ja osoitti tälle minne hänen oli ajettava. Vaunut vierivät Plöensbakkea alas, pitkin Suurkatua ja saapuivat pian Trondhjemin-tielle. Konsuli kuuli, että perässä ajoivat toiset vaunut. Nekin olivat täynnä poliiseja. Matkalla ei puhuttu mitään, ja kun Falkenberg koetti kysellä vieressään istuvalta konstaapelilta, niin tämä vastasi:

— Hs, ei saa puhua.

Vihdoin vaunut pysähtyivät jollekin autiolle kadulle. Kun vaununovi avattiin, saattoi konsuli erottaa Töienhavenin mustat puunlatvat, jotka häämöttivät yöllistä taivasta vasten.

Poliisimiehet hyppäsivät nopeasti maahan molemmista ajoneuvoista, ja kuskit saivat käskyn ajaa eteenpäin. Oli kuutamo, ja talorivien mahtavat varjot peittivät kohta poliisimiehet. Nämä seisoivat suuren nelikerroksisen kivitalon edustalla, jonka kaikki ikkunat olivat pimeinä.

Jens oli koko ajan ollut johtajana; hän toimi Asbjörn Kragin nimessä ja hänen ohjeittensa mukaan. Hän otti avaimen taskustaan ja päästi itsensä ja kaikki muut talon ovesta sisään sekä lähti sitten etumaisena nousemaan portaita. Toisessa kerroksessa hän pysähtyi ja soitti ovikelloa erikoisella tavalla.

Kun Falkenberg tällöin kuiskasi kysymyksen, missä oltiin, niin muuan poliisi vastasi:

— Eräässä Asbjörn Kragin asunnossa.

Heti sen jälkeen kuului sisäpuolelta askelia, ja vanha, puolipukeissa oleva harmaapartainen mies avasi hiljaa eteisen oven. Poliisimiehet astuivat sisään.

Konsuli Falkenberg kummastui suuresti nähdessään, että asunto, johon kuului kaksi pientä huonetta, oli kirkkaasti valaistu. Mutta ikkunoissa oli niin paksut uutimet, ettei pienintäkään valonsädettä päässyt ulos.

— Kävipä somasti, kuiskasi Jens, kun sattui Asbjörn Kragilla olemaan asunto täälläkin, ihan vastapäätä sitä taloa, jossa meidän on käytävä.

Huoneet olivat köyhänlaisesti kalustetut, mutta seinillä riippui joukko aseita.

Jens otti erään kiväärin ja tarkasti sen makasiinia. Ladattu oli. Hän antoi kiväärin erälle poliisikonstaapelille ja sanoi:

— Te joka ammutte niin hyvin — voitteko osata kadulla juoksevaa miestä jalkoihin — siis haavoittamatta häntä hengenvaarallisesti?

Poliisimies hymyili.

— Osaan toki vaikka ohimoon, sanoi hän, niin varma olen taidostani.

— Hyvä on, mutta teidän on osattava häntä jalkoihin. Asettukaa tähän ikkunaan. Ja sillaikaa me menemme kadun poikki vastapäiseen taloon, *jossa on...*

Falkenberg tarttui häntä käsivarteen.

— Ada? kysyi hän.

— Niin.

— Mutta menkäämme sinne heti paikalla. Mitä te odottelette?

Jens katsoi hyvin paheksuvasti häneen.

— Ette nähtävästi tiedäkään mitä on kysymyksessä, sanoi hän vetäen taskustaan paperipalasen ja näyttäen sitä Falkenbergille.

Paperi sisälsi Asbjörn Kragin tiedonannon. Ja siihen oli salapoliisi kirjoittanut:

"Menetelkää äärettömän varovaisesti. Ei vähintäkään melua. Voi käydä niin, että Ada saa surmansa, jos hänen vartiansa huomaavat vapauttajain olevan läheisyydessä."

— Ymmärrätekö nyt? kysyi Jens.

Falkenberg ymmärsi ja vaiken.

Sitten sammutettiin tulet huoneessa, paksut uutimet vedettiin hiljaa syrjään, ja poliisimiehet kokoontuivat ikkunaan. Oltiin toisessa kerroksessa. Katu oli autio ja pimeä, eikä vastapäisen talon ikkunoista yksikään ollut valaistu.

— Tuossa on n:o 32, sanoi Jens osoittaen kädellään. — Meidän on tunkeuduttava kolmanteen kerrokseen ja käännättävä vasemmalle, kun nousemme portaita ylös. Mutta ei saa kuulua ääntä, ei askeltakaan. Sitten rikomme eteisen oven. Oikealla olevassa huoneessa nukkuu neiti Ada. Särjettyämme eteisen oven tulee meidän parissa silmänräpäyksessä olla hänen huoneessaan. Jos sekunninkaan myöhästymme, voi tapahtua jotain hirveätä?

Sitten nuori salapoliisi kääntyi kiväärillä varustetun poliisimiehen puoleen ja jatkoi:

— Te jätte tänne pitämään vahtia tässä ikkunassa. Asbjörn Krag kirjoittaa, että niitä roistoja piilee tuossa talossa ainakin pari kappaletta. Ja se kai merkitsee, etteivät ne saa päästä karkuun.

Jens tarkasteli vastapäistä taloa arvostelevasti.

— Vesiränni, mutisi hän.

Eräs poliisimies huomautti:

— Mitä joutavia. Mahdotontahan ihmisen on päästä ulos kolmannesta kerroksesta pitkin sileätä seinää, vaikka siinä olisikin vesiränni.

Mutta entinen vanki vastasi, muinaisia tekojansa muistellen:

— Minä olen sen kuitenkin tehnyt.

Sitten eräs ikkuna aukaistiin, ja kiväärillä varustettu poliisimies asettui siihen.

— Entä minä? kysyi Falkenberg. — Mitä minun on tehtävä?

— Te jätte tänne, vastasi Jens. — Te vain turmelisitte koko työmme, jos olisitte mukana tuolla.

Konsulilla ei ollut muuta neuvoa kuin totella käskyä. Poliisimiesten lähtiessä huoneistosta hän seiso ikkunassa katsellen vastapäistä taloa, jossa pikku Ada oli

vangittuna. Hän oli menehtymäisillään jännityksestä. Hän ei ollut nukkunut pitkään aikaan, ja hänen kaikki hermonsapapisivat. Mutta nyt hän kai saa kohta nähdä morsiamensa? Eläkö Ada vielä, onko hänen olonsa tukala? Toivo ja pelko vaihtelivat odottajan mielessä. Toivo saada pian sulkea Ada syliinsä. Pelko että konnat ovat tehneet hänelle pahaa, kenties tappaneet hänet, sillä hän tiesi, että "petohämähäkiltä" ja hänen joukkueeltaan saattoi odottaa mitä tahansa. Mutta sietämättömintä hänestä oli seisoa näin lähellä Adaa ja kuitenkin olla pakotettuna ehdottomaan toimettomuuteen.

Toistaiseksi hän ei voinut tehdä muuta kuin jännittyneellä mielenkiinnolla seurata muiden liikkeitä.

Kas, tuolla alhaalla livahti tumma varjo kadun poikki. Se oli kai Jens. Häntä seurasivat muut poliisimiehet, jotka yksitellen äänettömästi hiipivät kadun poikki.

Hän näki heidän kokoontuvan portille, kuuli hiljaista ääntä, ikäänkuin saranain kitinää, ja ymmärsi siitä, että portti oli avattu. Ja sitten meni lähes viisi minuuttia täydellisen hiljaisuuden vallitessa. Vastapäinen talo oli kuollut ja pimeä, eikä kadultakaan kuulunut askelia mistään. Hiiskumaton hiljaisuus vallitsi tässäkin huoneessa, missä hän nyt oli. Poliisimies seiso i hievahtamatta kivääri käsissä. Ainoa liike, minkä Falkenberg tunsi, oli hänen oman sydämensä kiihkeä jyskytys. Mutta hän tiesi, että tuokion päästä valtava meteli, jyske ja pauke, ammunta ja kirkuna on katkaiseva hiljaisuuden tuossa suuressa, äänettömässä talossa kadun toisella puolen.

Ja nyt se alkoi.

Talon sisästä hän kuuli ryminän, joka ilmaisi, että nyt eteisen ovi murrettiin auki. Särkyvä lasi helisi, ja pirstaleet narskuivat jalkojen alla vihlovasti. Heti sen jälkeen kuului mahtava jymähdys, ikäänkuin raskas lyijypaino olisi viskattu seinään, ja sitten hänen korvansa erotti kaukaisia ihmisääniä.

Ja samassa välähti punertava valo eräässä ikkunassa. Se näytti alkavan tulipalon leimahdukselta, mutta se oli vain salalyhdyn valojuova, joka sivuutti ikkunan. Se katosi heti ja ilmestyi jälleen seuraavaan ikkunaan. Ja sitten äänet erottuivat selvemmin, kajahti huutoja, kuului nopeita, äänekkäitä käskyjä. Liehuva, punertava valo ja pirstatun lasin räminä antoi kaamean leiman sille, mitä talon sisäpuolella tapahtui.

Sitten kuului kirkaisu, yksi ainoa vihlova naisen kirkaisu. Ja kohta senjälkeen pamahti revolverinlaukaus. Ja sitten toinen. Eräs ruutu särkyi, lasipalasia putosi helisten katukäytävälle ja hurja meteli kuului yhtäkkiä kovana ja selvänä ikkuna-aukosta. Falkenberg kuuli miehenään karjuvan: "Iske häntä päähän!" Mutta sitten melu, äänet ja rähinä sulivat yhdeksi ainoaksi sekamelskaksi.

Falkenberg hyökkäsi ovelle.

— Minä en kestä enää! huusi hän aivan suunniltaan jännityksestä ja tuskasta. — Minun täytyy päästä tuonne. Hellittäkää minusta!

Mutta konstaapeli piteli häntä kovakouraisesti käsivarresta ja heitti hänet takaisin.

— Te ette pääse ulos, sanoi poliisimies tuimasti, niin kauan kuin minä olen täällä.

Samassa hän vilkaisi vastapäistä taloa, astui kiireesti ikkunaan ja valmistautui ampumaan. Falkenberg seurasi hänen katseensa suuntaa — ja näki olennon, joka kapusi seinää myöten alas pitkin vesiränniä.

— Se nuori mies oli oikeassa, mutisi konstaapeli. — Ketterä ihminen voi kuin voikin liikkua vesirännin avulla pitkin sileätä kiviseinää. Mutta tuo ei pääse karkuun.

— Ammutteko hänet? kysyi Falkenberg tuskan vallassa.

— Ammun häntä koipeen, vastasi toinen kylmäverisesti ja seurasi olentoa kiväärinpiipulla.

Kun kiipijä oli päässyt katukäytävälle ja lähti juoksemaan pakoon ja talossa ikkuna toisensa jälkeen aukesi ja sadatuksia ja uhkauksia sateli miehen perään, silloin konstaapeli laukaisi.

Pakenija lysähti kokoon kuin riepu.

— Oikeaan polveen, mutisi konstaapeli laskien pyssyn kädestään.

Falkenberg kurottautui ikkunasta ulos katsellakseen haavoittunutta tarkemmin. Mies-parka kiemurteli ähkyen ajotiellä, koetti kerran toisensa perästä nousta

pystyyn, mutta suistui aina takaisin maahan.

Yhtäkkiä Falkenberg kuuli omituista surinaa, joka tuli jostain kaukaa ja kasvoi nopeasti yhä voimakkaammaksi.

Hän kurottautui kauemmaksi ikkunasta ulos ja katsoi pitkää katua alaspäin, mistä tulla tohisi tulisilmäinen hirviö. Se oli automobiili, joka läheni vimmatulla nopeudella.

Se päästi torvestaan pitkän törähdyksen, joka yön hiljaisuudessa kuului villipedon karjunnalta.

Falkenberg peräytyi ikkunasta huoneeseen. Hänen silmänsä etsivät ovea. Hänen äänensä oli kauhusta käheä, kun hän kuiskasi:

— Se on Valentininen automobiili.

XXI.

Valentinen uusi autonkuljettaja.

Niin äkkiä oli siis tilanne muuttunut Valentine huoneessa.

Asbjörn Krag luuli jo seisovansa voitonpalmu kädessä, hän vain odotti ilmoitusta apulaiseltaan, jonka oli lähettänyt työhön, kun vaarallinen nainen odottamattomalla kepposella tekikin hänet yhtäkkiä ihan voimattomaksi.

Hän oli hetkeksi unohtanut olevansa suuren ja ovelan rikosentekijän asunnossa.

Niin varovainen nainen kuin Valentine Kempel, joka oli toiminut suuremmissa oloissa ja viisastunut kokemuksistaan, oli tietysti myös järjestänyt asuntonsa oman päänsä mukaan.

Hän oli ottanut lukuun äkkiyllätyksen mahdollisuuden, ja hänen viisihuoneinen asuntonsa oli vähitellen muodostunut jonkinlaiseksi mäyränluolaksi, jossa oli monta salaista käytävää.

Hän oli aina liittolaistensa ympäröimänä.

Asbjörn Krag olikin alusta pitäen ollut selvillä siitä, että joku tai joitakuita hänen ystäväistään oli lähitienoilla.

Mutta pitämällä Valentinea vankina revolverin suun edessä oli salapoliisia onnistunut estää häntä kutsumasta apua.

Lopuksi "petohämähäkki" vihdoinkin oli taipunut ja ilmoittanut Kragille Adan olinpaikan.

Hän oli ollut näköjään täysin voitettu ja luvannut suostua, kun Asbjörn Krag

vaati häntä poistumaan maasta. Mutta viime hetkessä oli hänen mieleensä juolahtanut epätoivoinen ajatus.

Hänen onnistui kutsua apua.

Juuri kun salapoliisi luuli voittaneensa koko pelin, ilmestyi huoneistoon kaksi Valentinen liittolaista, espanjalainen José Ysayo ja saksalainen von Kühnel.

Krag sai ankaran iskun takaraivoonsa ja suistui tajuttomana lattialle.

Roistot köyttivät hänen kätensä ja jalkansa ja jättivät hänet avuttomana makaamaan lattialle. Valentine selitti muutamien sanojen avulla mitä oli tapahtunut ja että hänen oli ollut pakko ilmaista Adan olinpaikka.

— Mutta vielä ehdimme mahdollisesti estämään Adan vapauttamisen.
Automobiili —

Niin, espanjalaisella oli automobiili ulkopuolella valmiina.

Pian matkaan siis.

Ennenkuin he poistuivat Valentinen asunnosta, laskeutui saksalainen polvilleen tutkiakseen, vieläkö Asbjörn Krag oli tajuttomana.

Hän ravisti sidottua poliisimiestä ja kuunteli korva hänen rintaansa vasten.

Noustessaan jälleen pystyyn hän virkkoi: — Luulisi miehen nukkuvan ikuista unta. Valentine säikähti ja tuijotti Asbjörn Kragia kasvoihin, jotka olivat veriset ja kalpeat.

— Kuollut? kuiskasi hän.

— Ei vielä, vastasi saksalainen. — Saatan kuulla hänen sydämensä sykkivän hiukkasen. Ja kun miehellä on tuollainen ruumiinrakenne (tässä hän kevyesti potkaisi poliisimiestä), ei kestäne kauaakaan, ennenkuin hän on ihan terve ja jaksaa uudelleen ryhtyä taisteluun Valentinea vastaan.

Rauhoituttuaan Asbjörn Kragin tilan suhteen Valentine alkoi kiirehtiä lähtöä.

Jokainen sekuntihan oli hänelle kallis. Hän laski, että Asbjörn Kragin apulainen

oli ajanut hevosella Adan kätköpaikalle. Nyt hän oli varmaan jo perillä, niin että oli pakko rientää perään heti paikalla, jos mieli ehtiä jotakin aikaansaada.

Espanjalainen meni hakemaan viereisestä huoneesta yllensä ohjaajaviitan ja -lakin.

Valentine ja saksalainen lähtivät ulos automobiiliin ja asettuivat takaistuimelle.

Oli jotenkin pimeä. Espanjalaisen viipyessä saksalainen sytytti automobiilinlyhdyt, kaksi räikeänkirkasta tulisilmää, jotka syöksivät leveän valojuovan kauas eteensä.

Kukaan heistä ei enää piitannut mitään Asbjörn Kragista. Hänhän oli aivan avuttomassa tilassa. Ensinnäkin tajuttomana, verissään ja pahoin lyötynä, toiseksi sidottuna käsistään ja jaloistaan. Mitäpä enää kannatti pitää lukua hänestä, ajatteli Valentine istuessaan automobiilissa odotellen espanjalaista ohjaajaansa. Krag oli nujerrettu, nyt oli vain kysymyksessä ottaa takaisin mikä oli menetetty, säilyttää panttivanki, estää Adan vapauttaminen.

Mutta hänen ei olisi pitänyt olla niin täysin varma Asbjörn Kragin avuttomuudesta.

Sillä samana hetkenä, kun nuo kolme ihmistä lähtivät huoneesta, Krag avasi silmänsä. Nuo silmät olivat verestävät ja turvonneet, mutta niissä hehkui sittenkin kiihkeä tarmo ja taisteluhalu.

Asbjörn Kragin tajuttomuus oli kestänyt vain muutamia harvoja minuutteja. Hän oli vironnut heti, kun kätensä ja jalkansa olivat köytetyt.

Kun saksalainen kumartui hänen puoleensa, pidätti hän hengitystään, ettei ilmaisisi itseään, ja ääntä päästämättä hän oli ottanut vastaan paronin ystävällisen potkun.

Mutta heti yksin jäätyään hän avasi silmänsä.

Ja sitten tapahtumat vilahtivat hänen aivojensa läpi: Äkillinen odottamaton hyökkäys, isku takaraivoon. Millä ihmeellä roistot olivat saaneet sanan?

Hän katseli ympärilleen.

Tuosta oikealla olevasta ovesta he olivat tulleet. Valentine oli seisonut avoimen kassakaapin edessä ja puhunut hänelle.

Ja hänen oli täytynyt lakkaamatta katsoa Valentinea ja seurata hänen liikkeitään, koska oli alkanut epäillä, ettei tuon kassakaapin laita ollut oikein, vaan että siinä piili jokin salaisuus.

Mutta nyt hän käsitti, miten kaikki oli tapahtunut, mitenkä tuon kavalan naisen oli onnistunut kutsua apua. Valentine oli unohtanut sulkea kassakaapin lähtiessään huoneesta. Asbjörn Krag saattoi paikaltaan, missä makasi, nähdä teräseinäisen kaapin sisään.

Se ei itse asiassa tietysti ollutkaan mikään kaappi, vaan viereiseen huoneeseen johtava kanava. Ja siksi Valentine olikin puhunut hänelle niin kovaäänisesti seistessään kumartuneena "kassakaappiin".

Hän oli puhunut tähän tapaan:

"Niin, hyvä Asbjörn Krag, minä ymmärrän hyvin, että te nyt olette voittanut. Mitäpä voisit tehdä, kun te istutte takanani tähdäten minua revolverilla?"

Mutta sitä hän tietysti ei sanonut imarrellakseen Kragia ja saadakseen hänet entistä vakuutetummaksi voitostaan.

Hän sanoi sen ystävilleen ja apureilleen, jotka varmaan olivat seinän takaisessa huoneessa. Hän ilmoitti heille tilanteen: että salapoliisi oli hänen lähellensä revolveri ojona.

Se oli samaa kuin käskeä heitä murtautumaan huoneeseen vastakkaiselta puolelta ja hyökkäämään salapoliisin kimppuun.

Ja hänellä oli täysin perehtyneitä pahantekijöitä palveluksessaan. He olivat totelleet käskyä.

Kaikki tämä kiiti salapoliisin aivojen läpi. Hänellä oli tavaton kyky koota kaikki huomiot ja yhdistää ne yhdeksi ainoaksi kuvaksi. Ja se kävi nopeasti. Heti *nähdessään* kassakaapin hän muisti "petohämähäkin" äänekkään puheen, ja silloin koko asia selvisi hänelle.

Hänen johtopäätöstään tuki se seikka, että hän nyt kuuli espanjalaisen

liikuskelevan viereisessä huoneessa ja että tämä melu kantautui hänen korviinsa kuin suppilon kautta, avoimesta "kassakaapista".

Mutta mitä hänen nyt oli tekeminen? Hänen, joka vastikään oli ollut niin lähellä maaliaan. Nyt hän ymmärsi hyvin, että "petohämähäkki" apulaisineen on tuokion kuluttua matkalla Adan luo.

Tuolle ovelalle seurueelle on mitätön pikkuasia voittaa kokematon Jens ja tanakat, mutta hieman yksinkertaiset konstaapelit sekä puolittain sekapäinen Falkenberg.

Oliko siis kaikki hukassa?

Jospa hän olisi tällä hetkellä päässyt irti! Mutta miten? Hänen päänsä oli vielä raskas iskusta, ja inhoten hän tunsu veren hyytyvän poskillaan ja niskassaan. Olihan hän sitäpaitsi köysissä, kädet ja jalat sidottuina, niin että tuskin saattoi liikahtaa. Jonkinlaisen surumielisen alistumisen tuntein Krag myönsi itselleen, että kaiken nyt täytyi olla hukassa. Sillaikaakuin hän virui täällä, saattoi Valentine tehdä mitä hurjimpia tihutöitä, riistää Adan Jensin ja poliisien käsistä ja tällä panttivangilla kiristää mitä tahansa Einar Falkenbergilta, joka oli tuskasta, jännityksestä ja rakkaudesta puolihulluna.

Hän katseli pitkin lattiata. Pöydänjalan vieressä kiilsi jotakin.

Hänen revolverinsa.

Ja oli kuin tämän rakkaan esineen näkeminen olisi antanut hänelle uutta toivoa ja uutta rohkeutta. Kunpa hän saisi sen käsiinsä! Tai kunpa espanjalainen tuolla sisällä lopettaisi peuhaamisensa, niin hän koettaisi vierittäytyä revolverinsa luo.

Asbjörn Krag makasi selällään brysselinmaton kulman päällä. Hän tunsu ankanpuoleista kipua ihan ristiluittensa kohdalla, sillä hänen allensa oli sattunut jokin kova ja kulmikas esine, joka suorastaan kaivautui hänen lihaansa.

Salapoliisi ymmärsi, että se saattoi olla jokin esine, joka oli pudonnut pöydältä ja joutunut matonreunan alle.

Mutta yhtäkkiä hänelle selvisi mikä se todellisuudessa oli, ja samassa hän oivalsi, ettei hänellä ainakaan vielä ollut syytä heittää kaikkea pelastuksen toivoa. Se oli Valentinen tikari, sama jonka hän oli kätkenyt ruusuvihkoon ja

jonka Asbjörn Krag oli karistanut lattialle sanoessaan: "Antakaa se minulle ilman piikkejä."

Tikari oli vierähtänyt matonreunan alle, ja Valentine oli unohtanut sen.

Omituinen ilontunne virtasi Asbjörn Kragin läpi, jännitys valtasi hänet uudestaan, ja nyt hän toivoi, merkillistä kyllä, että espanjalainen viereisessä huoneessa saisi vielä hetkisen haeskella tamineitaan.

Asbjörn Krag alkoi heti hivuttautua matonreunalta lattialle.

Se onnistui pian.

Taakseköytetyillä käsillään hän sitten haparoi altansa tikaria. Vihdein hän sai siitä kiinni.

Hän ymmärsi, että tikari varmaan oli hyvin terävä, sillä hän tunsu käsiensä tahmaantuvan verestä.

Asbjörn Kragissa oli hiukan taitovoimistelijaa. Mikä muille olisi monessa suhteessa ollut mahdotonta, kävi hänelle mahdolliseksi.

Hän katkoi tikarilla nuorat käsistään. Se tosin maksoi hänelle monta veristä naarmua.

Seuraavassa tuokiossa hän oli katkaissut jaloistaankin nuorat. Ja sitten hän vihdoin seiso lattialla, pystyssä ja vapaana, mutta pahoinpideltynä, kädet ja pää veressä.

Hän kumartui ottamaan revolverin.

Automobiili torven kärsimätön törähdys ilmaisi hänelle, ettei Valentine ollut vielä lähtenyt. He siellä odottivat espanjalaista. Ja espanjalainen don José Ysayo peuhasi edelleenkin huoneessa etsien tamineitaan.

Hän kirosi kuullessaan torventörähdyksen.

Oli ilmeistä, että hän etsi jotakin, mutta löytämättä.

Asbjörn Kragilla oli suunnitelma valmiina.

Hän päätti rohkeasti panna kaikki yhden kortin varaan ja ripeällä kaappauksella valloittaa takaisin mitä oli menettänyt.

Hän tirkisti avoimeen kassakaappiin. Aivan oikein. Täydelleen niinkuin hän oli ajatellut: kassakaapissa ei ollut peräseinää ollenkaan, vaan se johti suoranaisena kanavana viereiseen huoneeseen.

Valentine tikari hampaissa ja oma revolverinsa oikeassa kädessään Asbjörn Krag ryömi kanavaan.

Toisessa huoneessa hän näki espanjalaisen makaavan suullaan lattialla ja kaivelevan jotakin sohvan alta, hiljaiseen kiroillen ja harmitellen, kun ei löytänyt mitä etsi. Yhdellä hyppäyksellä salapoliisi oli hänen niskassaan. Don José ei ehtinyt edes kirkaista. Salapoliisin hyökkäys oli äänetön kuin tiikerin hyppäys. Jänteillä käsillään hän painoi toisen lattiaan.

Kun espanjalainen sai nähdä kuka hänen kimpussa oli, tuli hänen kasvoilleen sanomattoman kauhun ilme. Krag kuiskasi hänelle painaen samassa revolverin suun hänen korvaansa:

— Jos päästätte äänenkään — — —

Mutta hänen ei tarvinnut jatkaa uhkausta, sillä espanjalainen oli liian kauhuissaan kyetäkseen ylipäänsä mihinkään. Hänhän oli vastikään nähnyt tämän saman miehen, joka nyt puristi häntä rautaisilla käsillään, makaavan viereisessä huoneessa köytettynä, verissään ja tajuttomana.

Asbjörn Krag oli saanut lujan otteen espanjalaisen kurkusta.

Mutta silloin hän kuuli toistamiseen automobiilitorven äänen, kaksi terävää, kärsimätöntä törähdystä. Asbjörn Krag ymmärsi, että hänen täytyi kiiruhtaa, jos mieli pelastaa tilanteen.

Eikä hän epäröinyt hetkeäkään. Valitsemisen varaa ei ollut.

Pidellen vasemmalla kädellään tukevasti espanjalaisen päätä hän iski oikeassa kädessään olevan revolverin perällä häntä pari kertaa jotenkin rajusti leukaluun alle. Yksi ainoa luja nyrkinisku tuohon paikkaan riittää muuten saattamaan vankimmankin miehen pyörryksiin. Sitä voimakkaammin tietysti vaikutti kova, raskas revolverinperä.

Espanjalainen roisto meni liituvälkeeksi kasvoiltaan, ja hänen silmänsä painuivat umpeen.

Asbjörn Krag hellitti kohta otteensa hänen kurkustaan.

— Olemme siis vaihtaneet osia, hyvä ystävä, mutisi hän. — Tästä tulee sinulle ainakin pari tuntia kestävä uni, ja sillä aikaa voi tapahtua ihmeitä.

Temmatessaan espanjalaiselta automobiiliviitan hän lisäsi:

— Mutta koska nyt kerran olemme vaihtaneet osia, niin on parasta, että teemme sen perusteellisesti.

Hän veti viitan yllensä. Se sopi hänelle mainiosti, sillä hän ja espanjalainen olivat jotakuinkin samankokoiset.

Viitta napitettuna, kaulus pystyssä ja lakki silmille painettuna Asbjörn Krag saattoi hyvästi käydä don José Ysayosta.

Kovalla kolinalla hän riensi portaita alas.

Automobiili odotti porttikäytävässä.

Valentine oli hyvin kärsimätön.

— No vihdoin viimein sinä tulet, sanoi hän. — Vitkastelusi käy yhä harmillisemmaksi, don José.

Mutta don José vain nyökkäsi ja mutisi joitakin käsittämättömiä sanoja.

Hän hyppäsi ohjaajanpaikalle ja väänsi ratasta.

Ja automobiili lähti liikkeelle.

Kello oli tällä välin tullut puoli kolme.

Muutamia minuutteja myöhemmin automobiili oli Adan olinpaikan edustalla, ja Asbjörn Krag kuuli talosta melua ja taistelua.

Tuntui kuin Falkenberg olisi hurjistuneena syöksynyt tähystyspaikaltaan huutaen:

— Se on Valentininen automobiili!

Hänhän ei voinut tietää, että "petohämähäkin" automobiilia tällä kertaa ohjasi salapoliisi Asbjörn Krag.

XXII.

Loppu.

— Se on Valentinen automobiili! huusi Falkenberg, ja silloin konstaapeli ei enää voinut pidättää häntä pimeässä huoneessa, varsinkin kun kohtaaminen hämmästytti häntä itseäänkin.

Mistä tämä automobiili saapui? Hälvenevässä hämärässä poliisimies saattoi nähdä, että siinä istui kolme henkeä: nainen, jolla oli liehuva automobiilihuntu, eräs herra hänen vieressään ja sitten ohjaaja, jolla oli automobiiliviitta yllä ja lakki silmille painettuna.

Automobiili oli äkisti pysähtynyt törähtäen ja ankarasti jarruttaen ja sujahtanut ihan jalkakäytävän reunaan. Nyt moottori käydä jyskytti niin, että koko vaunu tärisi ja tutisi. Kadulla huudettiin jotakin, uusia ikkunaruujuja pirstautui vastapäisessä talossa... Poliisimies ryntäsi tavoittamaan Falkenbergia.

Mutta Falkenberg oli jo ehtinyt kadulle. Viime päivien suunnaton jännitys oli kokonaan hävittänyt hänen mielensä tasapainon. Nähdessään jälleen Valentin apulaisineen hän luuli, että kaikki oli hukassa. Sillä nyt oli varmaan Asbjörn Krag voitettu, kenties surmattu. Hän ei oikein tiennyt mihin olisi ryhtynyt, mutta jokin ylivoimainen tunne käski häntä kostamaan. Hänellä ei ollut minkäänlaista asetta, mutta sitä hän ei ajatellut hetkeäkään; hän ei tahtonut enää olla toimeettomana, ei jaksanut. Hän riensi automobiilia kohti. Mutta juuri aikoessaan hypätä siihen ja karata "petohämähäkin" kimppuun hän kuuli äänen, huudon, joka sai hänet pysähtymään.

Se oli Jensin ääni.

Nuori mies ryntäsi portaita alas ja potkaisi ulko-oven auki niin rajusti, että lasisirpaleet sinkoilivat.

— Ada neiti on pelastettu! huusi hän.

Silloin "petohämähäkki" nousi seisomaan automobiilissa ja vastasi:

— Eipä ole.

Se mikä sitten tapahtui, kesti vain muutaman sekunnin.

Jens, jolla oli poliisipamppu kädessä, näki Valentinin ja saksalaisen paronin, joka oli astumassa automobiilista maahan.

— Vai niin, huusi Jens, sinä olet päässyt karkuun, senkin piru.

Hän alkoi heilutella pamppuaan antaakseen "petohämähäkille" musertavan iskun. Valentine huusi ohjaajalle:

— Iske maahan tuo mies, pian, José!

Ja Asbjörn Krag — sillä hänhän se oli ohjaaja — hyppäsi katukäytävälle mennäkseen tyynnyttämään Jensiä.

Mutta silloin Falkenberg puuttui asiaan. Nyt hän oivalsi hetken tulleen, jolloin hänenkin nyrkkejänsä kerran tarvittiin. Hän ei tietysti tuntenut Asbjörn Kragia autonkuljettajan puvussa, eihän häntä kukaan muukaan läsnäolevista tuntenut. Mutta hän ymmärsi, että Jens seiso i tällä hetkellä yksinään Valentinea ja hänen apulaisiansa vastassa — vialleammuttu mieskin lähestyi ryömimällä taistelupaikkaa. Ja Falkenberg iski siihen, missä hänen mielestään paraiten tarvittiin, sanalla sanoen hyökkäsi ohjaajan, Asbjörn Kragin kimppuun. Salapoliisi tuns i yhtäkkiä kurkussaan kaksi kovaa kouraa, ja ennenkuin arvasikaan, oli hän kumossa katukäytävällä.

Hän koetti tempautua irti, mutta hurjistuneen, riehuvan Falkenbergin käsivarsissa asui tällä hetkellä vaarallinen voima. Yhtäkkiä Krag tuns i konsulin, ja silloin koko erehdys selvisi hänelle. Hän koetti saada puhutuksi, mutta Falkenbergin kourat puristivat kovasti. Vasta kun automobiililakki putosi salapoliisin päästä, Falkenberg sai nähdä, kenen kimppuun oli karannut, ja hellitti hölmistyneenä rajun otteensa, joka olisi saattanut tehdä kerrassaan lopun Asbjörn Kragista.

Ja samassa kajahti Valentinin hämmästynyt ääni: — Donnerwetter, meidät on

petetty! Tuohan on poliisikoira. Pankaa kone käymään, paroni.

Mutta paroni ei pystynyt enää siihen. Jensin pamppu oli sattunut hänen oikeaan olkapäähänsä. Saksalainen lysähti vaunun nurkkaan.

Silloin "petohämähäkki" jälleen osoitti käsittävänsä tilanteen.

Ykskaks hän oli etuistuimella, moottorihan oli vielä käynnissä, niin että hänen tarvitsi vain vääntää ratasta.

Automobiili ponnahti heti keskikadulle kuin irtipäästetty tiikeri.

Näytti tosiaankin siltä, kuin se olisi hypähtänyt monta metriä, niin rajua ja nopeaa oli lähtö. Sekunnin kuluttua se oli jo kaukana kadulla, ja sitten se mylvähtäen katosi kulman taakse. Valentinen valkoinen huntu liehui kuin lippu sen yläpuolella. Jens oli koettanut tarrautua kiinni automobiiliin, mutta se lennätti hänet erästä lyhtypatsasta vasten, niin että hän jäi hetkeksi makaamaan tajuttomana.

Tällä tavoin "petohämähäkki" pääsi taistelukentältä.

Asbjörn Krag seisoi keskellä katua seuraten katseellaan automobiilin poistumista. Hän ei ruvennut kuuntelemaan konsuli Falkenbergin valituksia.

— Tapahtunut mikä tapahtunut, sanoi hän. — Minähän varoitin teitä sekaantumasta asioihin. Missä Ada neiti on, Jens?

Jens kömpi pystyyn katuojasta ja hoiperteli kuin humalainen. Lyhtypatsas oli antanut hänelle ankaran tärähdyksen.

— Ylhäällä muijan luona, änkytti hän.

— Muijan?

— Niin, kolmannessa kerroksessa.

Jens meni edeltä portaita ylös, hänen perässään Asbjörn Krag ja viimeisenä Falkenberg, joka ei enää virkkanut sanaakaan, mutta ei liioin rojhennut oikein uskoa, että pian saisi jälleen nähdä Adan.

Saavuttuaan kolmanteen kerrokseen he näkivät heti poliisin väkivaltaisen sisäänmurtaamisen jälkiä. Ovi oli särjetty ja riippui nyt alimman saranansa varassa. Oviaukossa seiso i vanhanpuoleinen naishenkilö itkien.

Krag työnsi hänet syrjään ja riensi sisään.

Ensimmäisessä huoneessa makasi mustapintainen mies köytettynä lattialla. Vieressä seiso i konstaapeli vahdissa. Asbjörn Kragin näyttäytyessä konstaapeli teki jäykkänä kunniaa.

— Missä? kysyi salapoliisi.

Konstaapeli osoitti seuraavaa huonetta, ja Krag meni sinne.

Sohvalla makasi nuori tyttö kalpeana ja silmät puoliummessa. Paitsi häntä oli huoneessa pari siviilipukuista etsivää poliisia. Toinen istui avoimessa ikkunassa, vielä aivan ymmällä siitä, mitä äsken oli tapahtunut alhaalla kadulla ja mitä hän ei lainkaan ymmärtänyt.

Kun Asbjörn Krag astui huoneeseen, niin Ada aukaisi silmänsä ja kuiskasi:

— Vihdoinkin.

Hän oli liian väsynyt kyetäkseen puhumaan.

Mutta silloin Falkenberg riensi Kragin ohi, heittäytyi sohvan ääreen ja sulki morsiamensa riemuiten syliinsä. Nuori tyttö hymyili valoisaa hymyä. Hän oli viime aikoina saanut kärsiä paljon, mutta nyt hän oli taas onnellinen.

Asbjörn Krag viittasi poliiseille. He poistuivat kaikki huoneesta, ja kihlatut jäivät kahden.

Viereisessä huoneessa Asbjörn Krag sai selityksen tapahtumain kulusta.

Itse huoneistossa näkyi selviä jälkiä taistelusta, jota oli käyty ennen Adan vapauttamista. Siitä hänen ei siis tarvinnut kysellä.

— Mutta jos tahdotte, herra Krag, saada tietää, millä tavoin Ada neiti on voitu pitää kätkeytynä, sanoi Jens, niin on parasta kysyä siltä itkevältä vaimoihmiseltä, joka on tuolla ulkona.

Nainen tuotiin sisään, ja hän oli vähällä langeta polvilleen Asbjörn Kragin eteen katumuksesta ja mielihahasta.

— Minä en todellakaan voi sille mitään, vaikeroi hän. — Luulin häntä hulluksi, mutta nyt ymmärrän, että onkin tapahtunut katala rikos ja että ne toiset ovat olleet ilkeitä.

— Hulluksi? kysyi Krag. — Mitä sillä tarkoitatte?

Nainen meni erään pöydän luo ja etsi sanomalehtikasasta parin viikon vanhan sanomalehden.

— Kas tässä, sanoi hän, katsokaa tuota ilmoitusta. Se se on syynä kaikkeen.

Asbjörn Krag luki ilmoituksen ja ymmärsi heti, että Valentine jo aikoja siten oli suunnitellut tämän musertavan yrityksensä Einar Falkenbergia vastaan.

Ilmoitus kuului näin:

"Asuntoa kuukauden ajaksi Kristianiassa haetaan onnettomalle mielenvikaiselle tytölle, joka on matkalla hoitolaan. Mieluimmin yksityisperheessä hyvästä maksusta. Tytön mukana on hänen veljensä. Vastaus merkille 'Vaitiolo' tämän lehden konttoriin."

— Tähän ilmoitukseen minä lähetin vastauksen, jatkoi nainen kertomustaan. — Teki mieleni ansaita hiukan rahoja, kun olen vähissä varoissa. Ja minä ajattelin, että kun veli on mukana, niin eihän siinä ole mitään vaaraakaan.

— Vanha juttu siis, mutisi Krag. — Ryöstetty selitetään mielenvikaiseksi. Milloin hän tänne tuli?

— Muutama päivä sitten. Ensin tuli eräs nainen, hyvin kaunis rouva, hänen sisarensa, ja kyseli huoneista ja muusta semmoisesta.

— Valentine, mutisi Krag.

— Ei, Olga, vastasi nainen. — Hänen nimensä oli Olga, sanoi hän, ja hän kertoi sisarensa sairastavan vainoomishulluutta ja olevan aika-ajoin ihan raivona, jonka vuoksi oli välttämätöntä, että veli oli aina hänen lähettyvillään. Hän oli valitettavasti parantumaton mielenvikainen eikä tuntenut edes omaa veljeään.

Minä kysyin, mitenkä hän sitten oli tullut sairaaksi, ja Olga vastasi pyyhkien silmiään nenäliinalla: "Se on se vanha tarina, hyvä rouva, onneton rakkaus." Tämän minä ymmärsin hyvinkin, sillä semmoisestahan kerrotaan melkein kaikissa romaaneissa, ja sitten me itkimme yhdessä hetkisen. Minusta hän oli oikein kiltti rouva ja piti liikuttavaa huolta sisarestaan. Erittäinkin oli hänestä tärkeitä, ettei kukaan saisi tietää sisaren surullisesta tilasta, ja sentähden hän nimenomaan pyysi, etten päästäisi tänne ketään vieraita ihmisiä sen kuukauden aikana, minkä mielisairas oli asuva luonani.

— Eikö hän sitten puhunut enempää tytön onnettomasta rakkaudesta?

— Puhui kyllä. Lähtiessään hän mainitsi siitä jotain. Sanoi miehen nimenkin. Se oli joku konsuli Falkenberg, ja tämä oli hyljännyt tytön.

— Hyljännyt?

— Niin hän sanoi. Ja sentähden tyttö oli tullut mielenvikaiseksi. Eräänä yönä he sitten toivat hänet tänne automobiililla. Tyttö oli ihan valkoinen kasvoiltaan ja tajuttomana. Tohtori oli mukana sekä veli, tuo joka tuossa makaa.

Vaimo osoitti sidottua miestä, ja roisto käänsi kasvonsa pois päin.

— Tohtori selitti, että sairaalla oli juuri ollut kohtaus ja että oli parasta panna hänet heti sänkyyn. Sisar oli silloinkin mukana ja itki kovasti.

— Se katala! kähisi Jens.

Asbjörn Krag viittasi häntä vaikenemaan.

— Jatkakaa, sanoi hän vaimolle.

— Niin, ja sitten tohtori ja sisko läksivät, ja nuori tyttö ja veli jäivät tänne. Veljellä oli tämä huone, ja tyttö makasi tuolla. Seuraavana aamuna hän sai taas kohtauksen.

— Miltä se näytti?

— Hän tuli ihan raivoihin ja tahtoi hypätä ikkunasta ulos. Hän väitti joutuneensa murhamiesten pariin. Maalla huvilassa on murhattu mies, sanoi hän, ja minut nähtyään hän huusi: "Kuulutteko tekin murhajoukkioon?" Silloin hänen veljensä

ajoi minut ulos. "Sisareni ei saa nähdä vieraita ihmisiä", sanoi hän, "sillä siitä hän vain kiihtyy yhä enemmän". Monta kertaa kuulin hänen huutavan sulhastaan ja moittivan häntä siitä, että hän oli hyljännyt hänet. Kun kohtaaminen yltyi pahimmilleen, niin veli piti sientä hänen nenänsä alla, ja siitä hän kohta rauhoittui.

— Toisin sanoen meni tajuttomaksi.

— Niin, en minä tiedä. En ainakaan kuullut hänen huutavan sitten enää pitkään aikaan. Tohtori kävi hänen luonaan silloin tällöin, mutta sisarta en nähnyt sen koommin. Viime päivinä oli paljon puhetta, että hänet vietäisiin johonkin laitokseen.

Vaimo kertoi sitten vielä joukon yksityiskohtia "mielenvikaisen" oleskelusta hänen luonaan, ja Asbjörn Kragille selvisi täydellisesti, miten ovelasti ja kylmäverisesti rikosjoukkue oli menetellyt. Jos he olisivat ehtineet toimittaa Adan pois kaupungista jonnekin autioon seutuun maalle, niin he olisivat olleet kaikkivaltiaita. Onneksi se suunnitelma oli mennyt myttyyn, joskin vasta viime tingassa.

Vaimo oli aivan onnettomana, ja Krag ymmärsi selvään kaikesta, että hän oli viaton ja oli toiminut hyvässä uskossa.

* * * * *

Harmaja aamuhämärä levisi Kristianian yli. Kello oli tullut viisi. Yö oli ollut seikkailuista rikas. Niinä harvoina tunteina, jotka olivat kuluneet sitten kello yhdentoista, oli tapahtunut jos jotakin. Juhla Grandilla, Valentin ja Asbjörn Kragin jännittävä kohtaaminen "petohämähäkin" asunnossa, Kragin voitto, taistelu Adan huoneessa. Sitten seurasi välikohtaaminen: Krag joutui vähäksi aikaa voimattomaksi, ja näytti siitä, kuin "petohämähäkki" olisi jälleen saanut pelin johdon käsiinsä. Mutta vielä kerran vaihtuivat kuvat: Kragin odottamaton kepponen automobiilin ohjaajalle ja hänen esiintymisensä näyttämöllä sinä hetkenä, jolloin Valentine jo luuli riistäneensä voiton hedelmät poliisin käsistä.

Ja sitten lopuksi Valentin pako. —

Kello puoli kuusi aamulla vierivät kolmet vaunut keskikaupunkia kohden.

Ensimmäisissä istuivat Ada, Falkenberg ja Asbjörn Krag. Toisissa ajoivat

poliisikonstaapelit. Ja viimeisissä makasi "veli", mustapintainen roisto, kädet ja jalat köytettyinä, sekä polveen ammuttu "tohtori".

Näiden viimeisten vaunujen kuskipenkillä istui Jens, entinen vankikopin asukas, Kragin apulainen.

Nuori mies oli tyytyväinen yöhönsä. Tosin oli "petohämähäkki" yhä vielä vapaalla jalalla, mutta hän oli joutunut tappiolle joka taholla ja menettänyt saalinsa.

Hänen oli ollut pakko paeta Kristianiasta.

Ja lennätinkoneet nakuttivat paraikaa pitkin kaikkia teitä.

"Pysäyttäkää vihreä automobiili! Pysäyttäkää vihreä automobiili!..."

Aamusumu hälveni, aurinko paistoi Kristianiaan ja pani talojen katot juhlallisesti välkkymään. Päivästä lupasi tulla kaunis.

Ja kuskipenkillä istui Jens, aito kristianialaispoika, heilutellen jalkojaan ja viheltäen "Hiawathaa". Hän ei ollut nukkunut kolmeen vuorokauteen, mutta himosi jo uusia seikkailuja Asbjörn Kragin kanssa.

* * * * *

Jo seuraavana päivänä alkoi suuri oikeudenkäynti vangittuja "petohämähäkin" joukkuelaisia vastaan. Poliisi keräsi suuren joukon todisteita heitä vastaan, ja tuomio oli jo etukäteen varma: he saavat monta vuotta kuritushuonetta ja senjälkeen heidät lähetetään Saksaan, missä monet selvittämättömät asiat ovat heitä odottamassa.

Kävi ilmi, ettei "petohämähäkki" ollut enää uskaltanut ensinkään palata asuntoonsa sen jälkeen kuin oli paennut automobiililla. Halki Smaalenenen kävi hurja kulku, ja kun pienet lennätinasemat aamulla avattiin, oli Valentine jo aikoja sitten ajanut ohi.

Mossin asemalla hän saavutti yöjunan, mutta ei tohtinut ajaa siinä pitemmälle kuin Gööteporiin, missä hän uskollisen seuralaisensa kera töytäsi erääseen Hampurinlaivaan, joka osui olemaan lähtövalmiina.

Myöhemmillä etsiskelyillään Asbjörn Krag saattoi seurata hänen jälkiänsä Berliiniin asti.

Sinne katosi Valentine Kempel.

END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK PUNAINEN LESKI

***** This file should be named 57351-8.txt or 57351-8.zip *****

This and all associated files of various formats will be found in:
<http://www.gutenberg.org/dirs/5/7/3/5/57351>

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will

support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this ebook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as

set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

* You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this

paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

* You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.

* You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.

* You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and The Project Gutenberg Trademark LLC, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is in Fairbanks, Alaska, with the mailing address: PO Box 750175, Fairbanks, AK 99775, but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887.

Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at www.gutenberg.org/contact

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:
www.gutenberg.org

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.